16519

BDIJTE I MOLITE

Priručnik za duhovni život hrvatskih katoličkih đaka

Priredio

Prof. o Srećko Majstorović, ofm

Drugo izdanje

Zagreb, 1942.

Naklada knjižare „Narodna Prosvjeta“, Zagreb Kaptol br. 29

Dopuštenjem provincijalata hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metodija u Zagrebu br. 327/1942. i nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu br. 19.426/1941.

TISAK NARODNE TISKARE U ZAGREBU

PREDGOVOR

Pisac ovih skromnih bilježaka nema težnje za originalnošću. Jedina je njegova težnja, da ti koristi, da ti pomogne živjeti. Znam, da ćeš s pravom reći: »Lako je pisati, ali je teško živjeti! Ocrtan lik nije nikakav kalup, u kojem je zbijeno sve i izvan kojega nema ništa. Pisac nije ni htio dati kalup. Ipak mu je pred očima lebdio jedan ideal: odgovoriti na tolika grozničava pitanja. Kakvi treba da budemo, šta treba da vjerujemo kao katolici? Hrvatska mladež hoće biti katolička. Tek možda ne zna putove ili ne vjeruje posve onima, koji je vode tim putovima. Hrvatskoj mladeži treba izkazati puno ljubavi, *odvesti je na jedini izvor prave ljubavi, upoznati je s Kristom, da sklopi s njim intimno i srdačno prijateljstvo, pa će onda ona biti Kristova. Nitko nikada nije bio toliko žedan ljubavi, kao suvremena mladež. Nije samo ona kriva, što pije s nečistih izvora. Treba je povesti k pravim izvorima, dati joj Krista! S malo više ljubavi nego dosada.*

Sve je ovo pisano samo iz ljubavi, iz srca za srca, i ako Bog bude htio, ovi će redci pasti na plodno tlo, u srca hrvatskog đaštva, gdje će niknuti plod: buduća hrvatska katolička inteligencija.

BDIJTE

(Mk. 14, 38.)

I. BLIŽE BOGU

Da se upoznamo ...

Da se upoznamo. Osjećam težinu doba u kojem živiš; čini mi se, da još uvijek nosim teret s tobom. Doduše s više iskustva, ali ga ipak nosim. Osjećam dužnost, da ti dadem neke savjete, kao što sam ih i sam primio. Dajem ti ih, jer ništa nemamo, što nismo primili i što ne ćemo morati vratiti.

Ne poznamo se, a ipak smo tako blizu; tako su nam slične težnje, želje, misli, napadno slične!

Proživjeti sve, spoznati vlastitim iskustvom sve, o čemu su nam govorili ili što smo osjetili; je li doista tako, mora li biti tako?

Ti si stvoren za važnija spoznanja, veće misli, veća djela. Nemoj nastojati da upoznaš ono, u čemu su se toliki razočarali, jer nisu imali snage, da vjeruju onima, koji su se uvjerili, da je tako.

Zakoni prirode se ne mijenjaju. Bog ih je za vječna vremena jednako upisao u tvrde pećine kao i u krhko tijelo čovječje. Nema nikoga, tko bi ih promijenio!

To ti kažem, da znaš, da ti osobno, koji težiš, da sve iskusiš, ne ćeš ništa novo odkriti, a ti baš to novo, drugačije iskustvo od drugih i tražiš, jer prijašnje znaš, ali mu ne vjeruješ. Žalim, ali osuđen si na razočaranje. A čemu to?

Kao što si u pitanju sjevernog medvjeda, foke, sjevernog pola vezan na svjedočanstvo sjevernjaka i učenjaka pa im vjeruješ, tako si i u pitanju zakona, koje osjećaš u sebi, koji te sputavaju, vezan na iskustvo onih, koji su već prebrodili ledena mora tih tako sudbonosnih zakona u nama, da se gotovo na svakom koraku mogla razbiti životna lađa, utonuti životni ideali.

Tako mi je teško ustanoviti, da se premnogo naših mladića sukobilo s tim ledenjacima, da ih se toliko razočaralo, toliko

ideala potonulo i veoma, veoma sam zadovoljan, što sam iskusnijima barem nešto vjerovao, a sada i to, što nisam: žalim.

Posljednji cilj

Prenesi se duhom u veliki grad. Ulice prepune ljudi. Buka. Jurnjava. Tisuće brzo dolaze, odlaze. Njihova žurba potvrđuje, da možda i nesvijesno uvažavaju onu narodnu: vrijeme je novac. Svaki od toga nepreglednog mnoštva ima svoj vlastiti put. Jedne pokreće ljubav, druge mržnja, težnja za imutkom, znanjem, zabavom, zaslužbom, čašću. Tu i tamo kakovu milosrdnu dušu vodi samaritanska ljubav u najzapušteniju gradsku četvrt, a pastirska briga svećenika teškom bolesniku.

Misao, koja pokreće ljude nazivamo ciljem. Najviši i posljednji naš cilj na zemlji je Bog. On, najsavršeniji, daje čovjeku najsavršeniju svrhu, samoga sebe. »Sve je radi sebe stvorio Gospodin.« (Prop. 16, 4.). Zato »nitko od nas već ne živi sebi, nitko ne umire sebi; dok živimo, živimo Gospodinu, kad umiremo, umiremo Gospodinu. Živimo li ili umiremo Gospodnji smo.« (Rim. 14, 7.).

Mnogo smo putova prošli, još ćemo ih mnogo proći, ali će se na koncu voditi računa samo o onima, koji su vodili konačnom cilju. Jedino smo onda napredovali, kad smo se njemu približavali. Imaj pred očima uvijek svoj konačni cilj, jer samo oni s velikim ciljem mogu biti bez niskih ciljeva. Izbriši svuda svoj »ja« i napiši mjesto njega »Bog«. »Ne stani na pol puta ali ni ne traži nešto iznad njega: prvo bi bilo vrlo opasno, a drugo ludo« (sv. Augustin).

Krist i ti

Prije više godina razdijelio je neki svećenik (P. B. Winzen) među više stotina muškaraca letak s pitanjem: »Kakav je tvoj odnošaj prema Kristu?« Osam postotaka odgovora glasilo je »ne znam« ili »o tom još nisam mislio«.

Da li je i tvoj odgovor na to najvažnije životno pitanje sličan ovima? Je li tvoj odnošaj prema Kristu prijateljski, povjerljiv, služben ili dapače zategnut?

Krist nije tek veličanstvena pojava davne prošlosti. On nije priviđenje, on je stvarnost. Isus Krist je isti jučer i danas i u vijeke (Hebr. 13, 8.). On živi za sve

ljude. I za tebe. Za te je i umro. I uskrsnuo je za te, da može živjeti s tobom i ti s njim. On u tebi, ti u njemu. Lijepo piše jedan suvremeni pisac: »Kao što je Krist o sebi rekao: Tko vidi mene vidi i Oca, (Iv. 14, 9.) tako bi trebalo, da svaki kršćanin može reći o sebi: »Tko mene vidi, vidi Krista.«

Ti možda nisi pozvan, da budeš slikar prirodnih ljepota ili klesar mrtvih kipova, ali si pozvan, da lik Isusa Krista preneseš na cijelo svoje biće. Potez za potezom. Vrlinu za vrlinom. Taj posao treba, da počinješ svako jutro s novim poletom. U svim prigodama života pitaj se: Da li bi to načinio Krist. Postati sličan Kristu — to mora da bude tvoja prva i posljednja misao, vrhunac tvojih želja i nastojanja. Ako budeš izgrađivao svoj značaj prema tom idealu, onda će i za te vrijediti riječi pisma: »Napredovao je u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i kod ljudi« (Lk. 2, 52.).

Zameće se plod

Tvoj život ima ozbiljnu svrhu. Ti nisi kao cvijet u vrtu, lijep i mirisan, koji ne donosi ploda.

Misliš li da cvijeće raste zato, da ga ljudi kidaju?

Nemoj biti tek cvijet u kiti cvijeća, kojom se drugi kite!

Prolazi tvoje djetinjstvo. Dolazi vrijeme, kad svi radoznalo gledaju zametak ploda, koji bi ti imao donijeti, a koji je još nezreo i lagano dozrijeva.

Znam, da danas nema dovoljno sunca za tvoj pravilni rast.

A što čine biljke, kad su zasjenjene? Okreću se onamo, gdje ima sunca. Nikada se ne dogodi, da se okrenu obratno ili da traže, gdje bi moglo biti sunce. A ti?

Ne budi kao riba, koja luta za svječaricom. Za tebe sja sunce: Krist. Nemoj tražiti druge bogove.

Vjeruj potpuno

Prvo pitanje, koje nam je upravljeno na svetom krstu, bilo je pitanje vjere.

»Što ištеš od Crkve Božje?«

Kumovi su mjesto nas odgovorili:

»Vjeru.«

Svećenik je postavio drugo pitanje:

»Što ti daje vjera?«

Odgovor je kumova glasio:

»Život vječni.«

Vjera je prva, bezuslovna dužnost katolika.

Objavio ju je Bog, širili najuzorniji ljudi, obranili prvi učenjaci svijeta, potvrdili heroji i mučenici. Što je u makrokozmu, svemiru, sunce i mjesec, to je u mikrokozmu, čovjeku, vjera i razum. Ne će propasti, tko slijedi ta dva svijetla.

Vjera diže, oplemenjuje dušu i veže je s Bogom, našim početkom i svrhom. Vjera nam daje tako uzvišena, snažna i suvremena životna načela, da se nikad ne ćemo smesti, ako ih primjenjujemo u životu. Vjera nas uči tako stalne i sigurne istine, da ih nitko ne može oboriti.

Sve, što je Bog objavio, saznajemo iz Svetog pisma, Staroga i Novog zavjeta i Usmene predaje. Vjerske istine protumačene neprevarljivim ugledom i naukom Crkve, moraju biti naše smjernice na putu k vječnom cilju — Bogu. Srčika je toga nauka u katekizmu. Zato uz Sveto pismo s tumačenjima Crkve, svaki katolik treba da proučava i pamti i katekizam.

Nije dosta, da pripadamo pravoj vjeri. Treba da i ispravno vjerujemo, a ispravno *vjeruje onaj, koji vjeruje sve, što je Bog ljudima objavio i što nam po svojoj Crkvi predlaže vjerovati. I djela moraju biti u skladu s vjerom. Šta bi koristilo, ako bi katolički vjerovao, a poganski živio?! Neoprostiva je ludost vjerovati u Objavu, kao da je istinita, a živjeti, kao da je nema.*

Vjera diktira našoj volji zapovijedi i zakone. Nema ni govora o izmicanju i izgovoru. Vječno trajanje kazne i nagrade sili nas, da ih vršimo.

Osnovna pravila života stavio je Bog u naš duh i našu narav. Zato ih zovemo naravnim zakonom. Na tom zakonu temelji se Dekalog. Deset zapovijedi nas vežu bezuslovno. Krist je to izričito naglasio.

Dekalogu dodao je Krist zapovijed ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

K tomu dolaze još i crkveni zakoni.

Katolik mora slušati uvijek namjesnika Kristova na zemlji, papu, kad on uči, što je potrebno za spas duše, i kad upozorava na štetne pojave u životu.

Katolička akcija

U posljednje vrijeme Sveti Otac zahtijeva, da katolici sudjeluju u preporodnom radu Katoličke akcije.

Katolička je akcija djelatno i hijerarhijski organizirano pomaganje vjernika svećenicima oko spasavanja duša.

Dakle, svaki katolik mora ne samo vjerovati, čuvati se kršenja zapovijedi, živjeti po njima nego mora biti i svijestan zla u svijetu, mora uvidjeti, da organizirano bezboštvo napada žestoko vjeru i da je potrebno isto tako zajedničkim silama, organizirano, braniti tu vjeru i iz ljubavi prema bližnjima, koji Krista ne poznaju ili ga dovoljno ne poznaju, ili ga ne će poznavati, nastojati da ga upoznaju ili bolje upoznaju i da prema njemu urede svoj život.

To je Katolička akcija.

Sudjelovati u Katoličkoj akciji dužnost je svakog katolika, pa i hrvatskoga katoličkog đaka. Veličinu, vrijednost i plaću apostolatu zanosnim riječima crta već starozavjetni prorok:

»Tada će pobožni blistat
Ko sjajan nebeski svod;
I pravdi, koji uče mnoge,
Ko zvijezde u vječan vijek.«

(Dan 12, 3. u prijevodu dra A. Sovića).

II. PUTOVI I STRANPUTICE

Planinari

Čudni su ljudi planinari. Dugo ih nisam razumio. Hodati, penjati se, znojiti se, izudarati se, izmoriti se, da dođeš na vrh pustoga brda.

Jednom sam radoznao pošao i sam na put. Uspinjali smo se. Pod nama su postajali ljudi sve manji i manji; na kraju su bili sičušni kao mravi, da smo žalili njihovu sitnost, malen vidokrug. Uspevši se iznad njih, spoznali smo, da čovjek u nizini ostaje nizak, plitak, kratkovidan. Treba se uspeti iznad drugih, iznad doline života, malo na brijeg, gdje je ljepše, čišće, svježije, jer se tek s višega vidi čitavo niže. U visini čovjek dobiva volju, da uvijek ostane visoko, a u nizini se čovjek teško odlučuje da ostavi nisko. Visina plaši one slabe, koji ostaju u dolini, strmim klisurama, oblacima, a one, koji su se popeli, hrabri i zadivljuje vidicima, vedrinom i pogledom na magle, koje se provlače nizinom; magle zastiru vid samo niskima, visoki su iznad njih.

Samo određenim putem

Čovječji život je uspon na goru, goru blaženstva. Uspon je težak. Osobito na početku. Kad čovjek krene, ne želi se vratiti. Svaki je povratak malo sramotan, neugodan. Vraćanje je gubitak. Ima samo jedan put; tko s njega zaluta, a hoće k cilju, mora se vraćati. Zato pazi na svoje putove. Neka ti svaki put, koji vodi od cilja i svaki, koji ne vodi k cilju, bude zabranjen put, a hoditi zabranjenim putovima uvijek zaslužuje kaznu.

Za svaki korak puta na goru određene su relacije, na zavojima i opasnim mjestima imaš znakove. Planinarsko društvo se za to pobrinulo.

I za uspon na goru blaženstva ima planinarsko društvo: Sveta Crkva Katolička.

Njezinu si legitimaciju dobio na sv. krstu, potvrdio je na sv. potvrdi, a potrebnu hranu dobivaš kadgod zaželiš: samo dođi!

Križevi na raskršćima

Uz put na raskršćima postavljeni su za tebe i za mene križevi, ali ne boj se, jer ti znaš, da ni sam Isus Krist nije spasio svijet, a ni tebe, bez križa. On te zove: Uzmi križ svoj... Pođi i idi samo onim putovima, na kojima nalaziš križeve. Gdje ih nema, ondje je pustoš, šipražje, bespuće. Moli Raspetoga, da ti uvijek udijeli snagu slijediti ga na njegovu križnom putu. Ako ti je križ osobito težak, znaj, da Bog šalje velike kušnje tek onima, koje vodi stazom savršenstva. Shvatiš li tajnu Križa, život ti ne će biti zagonetka. (Dr. I. Merz).

Otmi se struji

Sredina, u kojoj živiš, vući će te u svojoj struji u more, gdje vlada mirovanje, mrtvilo, a ti treba da živiš. Otmi se struji, skloni se u koji zakutak, da se spremiš za budućnost; nemoj žaliti, što toliki tvoji drugovi sada uživaju neke tobožnje slasti, kad su još početnici, neiskusni; ti ćeš za neke užitke, koliko ih budeš kasnije smatrao užicima, imati još puno, puno vremena i slobode; uživat ćeš ih onda, kad budeš znao, što je pravi užitak, a što varka. Zato sada smjesta prekini plovljenje sa strujom i zaostani u tišini, u onoj tišini, u kojoj su se spremali i iz koje su došli svi veliki učitelji i reformatori čovječanstva. Ti možda ne ćeš biti reformator čovječanstva (nemoj se za to uvrijediti!), ali treba da neprestano reformiraš svoju dušu, svoj život.

Plod žrtava

U početku će ti se koješta činiti teško, nemoguće, ali kad uđeš u raspoloženje, koje je plod žrtava, tada će ti koješta biti lako i razumljivo. Već sada žrtvuj ovo ili ono, što te veseli. Bez žrtve nema napredka ni ljubavi.

Sad još misliš nelogičnošću svijeta, a tada ćeš suditi razumom vjere.

Uzgoj k slobodi

Ljudi bi htjeli biti slobodni. A ipak: većina njihovih čina su djela razdraženosti, straha, nade, zle težnje, zlobe, osvete, zavisti, bijesa, nepromišljenosti. Malo ih je učinjeno iz ljubavi i nakon zrelog promi-

šljanja. Kao da robujemo zlim sklonostima u nama.

Moramo ići zatim, da čovjek bude slobodan, da može djelovati bez bojazni, da će pogriješiti u taktičnosti, moralu, dosljednosti, istini, pravdi i ljubavi, a uvijek u skladu s tim idealima. Najbolji je znak takve slobode, ako čovjek doista tako radi i onda, kad nema vremena razmišljati o svom činu, nego se mora u trenutku odlučiti.

Sa sigurnošću može na to računati samo kršćanin, koji je u sebi izgradio vjernog sljedbenika Kristova.

Katolicizam nas uči najboljoj taktičnosti — vršenju djela ljubavi prema bližnjima.

Dosljednost čuva ustrajno jedini katolicizam. Još nikad nije odstupio od svojih načela, a ni ne će, pa ni za volju moćnih kraljeva i careva.

Potpunu istinu, pravdu i ljubav naći ćeš samo u katolicizmu. Možda ćeš i gdje drugdje naći nešto istine, ali pogledaj bolje: uzeta je od Krista.

Ako u odlučnom času čovjek ostane dosljedan svom uvjerenju, tada je on doista karakter, tada nije rob svakog vanjskog utjecaja, nego jak i slobodno se kreće u labirintu staza. Znade onaj jedini i pravi put, na kojem čovjek uvijek ostaje ugodan ljudima i valjan pred Bogom.

Vježbaj se u kršćanskoj savršenosti izgrađuj u sebi Krista, da budeš i Ti takav!

Kao što nema slobode u matematici, ne može je biti ni u vjeri i moralu. Ne može postojati jedna vjera i jedan moral za seljake, a druga za inteligenciju.

Uzgoj k načelnosti

Život je pun svakodnevnih kompromisa, sporazuma. Popuštanja dobra zlu. Ti neprestani kompromisi nas sramote, a i tužni su u svojoj bijedi.

Htjeli bi ljudi, da ih drugi poštuju, a sami ne poštuju nikoga.

Htjeli bi, da drugi ne kradu, a sami to čine na razne načine.

Htjeli bi da djevojka čuva nevinost, a sami je ne čuvaju, štoviše, ugrožavaju njezinu.

Htjeli bi, da drugi budu milosrdni i puni ljubavi prema bližnjemu, barem prema njima, a sami nisu.

Htjeli bi, da drugi vrše pravdu u svakoj sitnici, a sami je krše u najosnovnijim načelima.

Prigovaraju sitima, da ne misle na gladne, a sami jedva čekaju, da se što slasnije najedu i kod toga, naravno, zaborave na gladne.

Htjeli bi, da im drugi budu zahvalni ni za što, a sami nisu ni u velikim stvarima.

Htjeli bi, da drugi budu sveci i još ih ne bi zadovoljili, a sami su najveći nevaljanci.

Takvi su ljudi.

Ti uvijek gledaj najprije na sebe, onda sudi druge. Tada ćeš biti mnogo blaži sudac i mnogo ćeš dobra učiniti. Tko krši pravdu u malim stvarima, kršit će je i u velikima. A tko je vrši u malima, vršit će je i u velikima.

Uzgoj k stvarnosti

NE VARAJ SE

Ti si mlad. Još gledaš život ružičasto, uljepšano, većim, boljim nego jest. Ima ljudi, koji kažu, da tako mora biti. Ako mladost ne bude »idealna«, tko će onda biti? Ti se ljudi varaju. Biti idealan ne mora značiti: varati se. Jer nakon toga mora doći razočaranje i prestanak idealnosti. Nije li to žalosna činjenica? Zato treba

poznavati stvarnosti i buditi u sebi težnju, da nedostatke popravimo, jer je nedostatak pomanjkanje savršenosti, za kojom težimo i koja je naš ideal. Sada nam se ona čini stvarnost u lažnoj slici svijeta. Kad vidimo, da je nema, onda mislimo, da je i ne može biti, da joj se ne možemo ni približiti. Tada vidimo »stvarnost« drugdje: u novcu, naslovima, častima, nasladama. Zauvijek nam ostaje sakriveno ogromno blago dobara svih vrsta, koje smo mogli ostvariti, da se nismo — zavaravali.

MOZAIK

Zato ti o životu hoću reći čistu istinu. Nemoj od života očekivati sve najveće, najbolje i najljepše, pa ćeš koješta lakše podnijeti. Uvidjet ćeš, da je ovaj naš cjeloviti život sastavljen od sitnica, svakodnevnih stvari i događaja, a ono cijelo, što vidiš, tek je mozaik sastavljen od sitnih kamečaka: svakodnevnih potreba i čina. Naša je dužnost upravo te sitnice pažljivo izmodelirati, da bude ljepši mozaik — naš život. Ne mora sve biti najbolje i najljepše, a može biti dobro i lijepo. A isto tako nije ni sve ružno, blatno i prljavo.

SAMO VLASTITIM TRUDOM

Ništa ti u životu ne će doći samo. Sve ćeš morati ostvariti. Mama bi vrlo dobro učinila, da te je već u povoju naučila, da plačem ne ćeš postići ništa. Isto tako trebala ti je još za malih nogu uskratiti sve, što si tražio drskošću, vrijeđanjem i što si tražio kao milost. Trebala te je naučiti, da se u životu trajno postizava sve samo lijepim načinom i vlastitim trudom i da čovjek poštuje samo ono, što je tako stekao. Budući da ona to nije učinila u prevelikoj i lažnoj ljubavi, doživjet ćeš razočaranja. Jao tebi, ako već sada trebaš milosti profesora, da pređeš iz razreda u razred. U životu se svi propusti mladosti osvećuju. Neuspjesi su kazne za njih.

NEOSTVARENI SNI

Ti snivaš o životu smione i neobuzdane sne. Vidjet ćeš, kako će se malo od toga ostvariti. Zbilja će ti već otkresati krila iz dva razloga:

jer si sanjao, što se ne može ostvariti i
jer si sanjao, a nisi ostvarivao.

Ima ljudi, koji svaki dan imadu na stotine snova, želja, misli, ideja, a ni jednu ne ostvare. To su vjetrogonje. Nikada ne će postići cilj, o kojem sanjaju.

Ti budi skrajnje ponizan u svojim željama, zadovolji se samo s jednim vrhovnim ciljem i s malo zadaća za čitav život, ali te obavi ljudski i pošteno.

Nije svejedno kakav ćeš cilj postaviti. Između tisuću njih jedan će te najdulje i najviše oduševljavati. S njim se poveži za čitav život. Zato treba imati snažnu volju. Snažna volja nije ništa drugo nego čvrsta povezanost s ciljem do ostvarenja ili do smrti.

Ali nije dosta samo volja. Potrebne su i sposobnosti. Dakle, nemoj se oduševljavati samo za ono, kud te želja vuče, niti samo za ono, zašto osjećaš sposobnost.

Nema li volje, oslabit će sposobnost. Nema li sposobnosti, oslabit će volja.

ŽIVOT ZA BESMRTNOST

Na pješčanoj uri nekog samostana ima natpis. Prva tri stiha glase:

»Prošlost je prošla, a budućnost se još nije započela;

Samo sadašnjost ti se posve nuđa i imaš je;

Sadašnjost ti stoji na raspolaganje, dobro je upotrijebi!«

A ti? Koristi se, dakle, sadašnjošću, ali ne u vulgarnom smislu, jer ti sada živiš ne za užitke, ne radi mladosti (jer kad bi ona bila sama sebi svrhom, život bi s njom svršavao), niti radi ikoga i ičega, nego radi svoje budućnosti i — vječnosti.

Jesi li ikada htio postati slavan? Možda si nogometaš, skijaš, glumac, pjesnik, što drugo? Oni žive i nakon smrti u našim uspomenama i što dulje žive, to su slavniji. Njihova se, dakle, veličina mjeri po besmrtnosti. Besmrtnost je, dakle, mjera za našu veličinu. Ti, dakle, živiš za besmrtnost, za vječnost, jedinu i pravu vječnost: život u vječnome Bogu.

Nastoj zato, da se dobro spremiš za svoj budući život, koji će se, htio ti ili ne htio, protegnuti i do granica vječnosti. Nemoj raditi tako, da bi se kasnije morao tužiti sa slavnim piscem Walterom Scotom: »Sav svoj život morao sam se teško boriti sa svojom nesposobnošću i neznanjem«. Nikada nemoj misliti, da si dovoljno spreman za život. I za tebe vrijede Senekine riječi:

»Mnogi ljudi bi postali mudri, kad ne bi mislili, da već jesu mudri«.

Isto vrijedi i za tvoj duhovni život.

»Mnogi kršćani bi postali dobri kršćani, kad ne bi mislili, da to već jesu«.

Pod terorom drznika

Istaknut ću dvije oznake našega doba: kukavičluk i drskost. Prvi je najsnažnije i najsramotnije izražen u zatajivanju svojega najsvetijeg uvjerenja. Ljudi se boje vjerovati, a koji vjeruju: držati se vjere, da, zaboga, ne bi bili natražnjaci. Kršćanstvo se počelo povlačiti u katakombe, a nad njim riječ vodi ljudski obzir i strah pred sudom drznika, koji se hvale nevaljalstvom. Nevinost i krepost kao da su postale sramotom, a zlo nečim običnim, čak potrebnim; dobroga i poštenoga kao da nema i pomalo se uvlači uvjerenje, da ga doista nema. To je žalosna činjenica i trajat će dotle, dok se vjerni budu dali ugnjetavati od pokvarenih. Jedan hrabri glas može začepiti mnoge drske ralje, jer drskost nije hrabrost, prije je kukavičluk: sjetimo se samo, kako je sotona postao drzak, kad je vidio premoć Kristovu.

Budi ti uvijek onaj, koji ćeš na zgodan način dati ljudima na znanje, da vjeruješ, da se nastojiš držati vjere, da se ne bojiš javnoga mišljenja i brani nedužnost i krepost i nemoj vjerovati onima, koji nedokazano bilo u što sumnjaju. Neka ti bude pravilo: sumnjaj u svaku sumnju!

Uljudnost

Uljudnost ulazi u red kreposti, koje moraš njegovati. Uljudnost je znak istinske kreposti, ona je upravo vanjski izraz kreposti. Uljudan moraš biti s prijateljem, jer ga voliš i s neprijateljem, jer ćeš ga tako najlakše pobijediti, t. j. otupiti oštricu njegova neprijateljstva.

Međutim u suvremenom svijetu ima malo kreposti, a još manje uljudnosti.

Uvijek moraš biti uljudan.

Uljudnost pokazuješ prema starijima, kad im iskazuješ poštovanje i usluge.

Uljudnost pokazuješ prema sebi jednakima, kad zaboravljaš uvrede i nepravde i pružaš ruku pomirnicu.

Uljudnost pokazuješ prema nižima od sebe, kad s njima postupaš blago i pravedno, kad im pružaš ruku pomoćnicu.

Ako nisi uljudan i uslužan prema starijima, smatraju te, s pravom, neodgojenim.

Ako nisi uljudan prema prijateljima, slabi vaše prijateljstvo, te se pomalo pretvara u obično poznanstvo, a kod jače povrede uljudnosti i u neprijateljstvo.

Ako nisi uljudan prema malima, s pravom te drže oholicom i nikad te ne će voljeti.

Uljudnost zahtijeva puno samoprijegora, ali bez nje nema ugodna života.

Pomisli samo na to, kakvim ti očima gledaš otresitog, osornog, oholog i nepristojnog čovjeka.

A tada pomisli još na to, da isto tako na tebe gleda stotine očiju, ako si takav.

Uljudan čovjek je i prema Bogu uljudan. To jest on vrši svoje dušnost prema njemu, pa ga ne vrijeđa riječima i činima, koji i za čovjeka znače uvredu.

Zahvalnost

Zahvalnost je danas rijetkost i običnom čovjeku čak nerazumljiva. Ipak je ona znak odgoja. Zahvalnost pokazuje koliko cijeniš onoga od koga si nešto dobio i ono što si dobio. Zato se moraš posebno vje-

žbati u zahvalnosti. Budi zahvalan i za neznatne stvari i usluge, spreman, da ih vratiš obilnijom mjerom. Plemenit je čovjek uvijek zahvalan, i to ga diže nad ostale. Mnogi ljudi ne će očekivati tvoje zahvalnosti ili će se barem činiti, kao da je nisu očekivali, ali kad dožive tvoju zahvalnost, bit će im drago, i to će ih veoma ugodno iznenaditi. No ti ne smiješ od drugih očekivati zahvalnost. Pamti: ljudi stara dobročinstva zaboravljaju. Mnogo si uspio, ako se digneš do te visine.

Tvoja zahvalnost prema Bogu ne smije imati ograda. Ako nisi Bogu zahvalan, ne ćeš ni ljudima biti.

Hram živoga Boga

Metni na vagu vjere na jedan kraj sve blago svijeta, a na drugi dušu, koja je sada polivena krsnom vodom ili je ustala iz ispovijedaonice. Ta će duša prevagnuti, jer je u njoj sam Bog. Bog u duši, a duša u tijelu. Tu leži najdublji razlog uzvišenom kršćanskom nazoru o ljudskom tijelu.

Kršćanstvo ne gleda u tijelu neprijatelja, koga treba uništiti, već oruđe dobrih djela. Zato ono i ne brani, da dademo tijelu sve, što pravedno traži: veselje, odmor, hranu, odijelo. Dakako uvijek u okviru zdravog razuma i Božjeg zakona. Kršćanstvo nije ni proti čemu, što pogoduje tjelesnom razvitku. Ali u razvijenom tijelu ne gleda sve. Duša prije svega. Neka se razvija tijelo, ali nikada na štetu duše. Duša vladarica — tijelo podanik, to je vrhovni zakon u njihovu međusobnom odnošaju.

Prvu i najvažniju ulogu tijela u našem životu spominje apostol Pavao u poslanici Korinčanima: Proslavite i nosite Boga u tijelu svome (I. Kor. 6, 20). Dobrim djelima, a osobito čistim ćudorednim životom. Tijelo nije igračka ni isključivo tvoje vlasništvo, da činiš s njime, što hoćeš. »Ne znate li da je tijelo vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama« (I. Kor. 6, 19). S tri najstroža zakonska paragrafa zaštitio je Bog nepovredivost svog hrama: ne ubij, ne sagriješi bludno, ne poželi žene bližnjega svoga. Ćudoredna čistoća je ljepota, zdravlje i snaga. Bogato znanje i iskustvo može nam dati pred ljudima pojedine prednosti, ali nutarnju pravu vrijednost daje nam samo neporočan život. Čisti ljudi su svojim dobrim *izgledom pravi čudotvorci. Blago zajednici, koja žanje plodove njihova primjera.*

Neosvojiva tvrđava

Ti si tvrđava na koju navaljuju bez prestanka, kušnje i zlo. Tvoja nutrina bit će često pravo bojište. Na njem će se odlučivati za grijeh ili za svetost. Napasti i kušnje su potrebite, da ostvariš koju krepost, da je sadržiš ili povećaš. One te uče poznavati samoga sebe i druge. Bez njih bi sebe i druge lako precijenio ili obescijenio.

Evo ti nekoliko pravila za borbu.

Dok se boriš, tvrđava nije zauzeta. Uklanjaj se neprijatelju, ali ako to nije moguće, svladaj ga do kraja, jer te on prije ne će ostaviti. Odupri se zlu, čim se približi, bez odgađanja. Ne pravi s neprijateljem kompromisa. Ni Krist ga nije trpio. On ne dopušta: danas na mojoj strani, a sutra na tvojoj: »Tko nije sa mnom proti meni je« (Lk. 11, 23.). Gotovo! Ni riječi više!

U čestim kušnjama događa se i da padamo. U tom slučaju učini, što čini malo dijete kad padne — digni se! Gdjekoji pad

ne znači, da moraš ostati u zlu. Mnogi sveci su padali, ali mnogo više pobjeđivali, i te su pobjede odlučile njihov vječni udes. Radi prijašnje slabosti ne gubi srčanosti! Bog ih je u dobroj ispovijedi oprostio, zaboravi i ti na njih.

U časovima najtežih napasti često nestane iz duše svih velikih misli, dušu obuzme tama. Čovjek se osjeća kao okovan lancima. Ne gubi ni tada srčanosti. Ti imaš snage za pobjedu. Ti možeš, ti moraš i tada pobijediti.

Za vrijeme mira misli, da će doći nove kušnje. Moli za buduće pobjede. Raduj se svakoj od njih. Kao što drugi padaju samo zato, jer su navikli padati, ti stekni naviku da pobjeđuješ. Ne zaboravi, da je današnja pobjeda najbolji sutrašnji saveznik.

Ti i djevojka

ŠTO JE LJUBAV?

To pitanje nametnulo ti se vrlo rano, kad si počeo čitati knjige, s kojima je došlo ono što zovu: prva ljubav. Tu obično misle ljudi na sva ona besplodna maštanja, na sve izgubljeno vrijeme, na one loše sti-

hove, na pisma s teškim riječima o životu, sudbini, nesreći, boli. Već su ta prva slatka čeznuća bila za te često bolna. Jest! Ljubav je kao bol, a đačka ljubav je zarazna bolest, koju obično preboli svaki čovjek. Vjeruješ li, da zaraznoj bolesti ima lijeka? Ima. Tako ima i ljubavi.

Kasnije ti se sve snažnije nameće pitanje odnosa prema tvojoj kolegici, vršnjakinji, susjedi, znanici. Čini ti se, da je to važno, glavno pitanje. Pa i jest, ali samo za one, koji ga ne riješe pravilno, te se na njemu gombaju čitav život. Neznalica se gomba na običnom matematičkom primjeru, a onaj tko zna, odmah ga riješi. Tako je i s tim.

Prije svega, da ustanovimo: što je ljubav?

U današnjem životu se ta riječ često zloupotrebljava. Ono što ljudi zovu ljubavlju ima zapravo tri stupnja: ljubav, eros i seksus.

Ljubav je nešto duhovno, Božje u čovjeku. O njoj kaže sv. Pavao, da je »strpljiva, dobrostiva, da ne zavidi, ne hvasta se, ne nadima se, ne čini, što je nepristojno, ne traži svoje, ne razdražuje se, ne misli o zlu, ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi« (I. Kor. 13, 4—7).

Eros je nešto zemaljsko, specifično ljudsko, težnja za idealima ljepote. On je sam po sebi nešto idealno, lijepo. U životinji ga nema, jer ona nema osjećaja i ljubavi prema lijepomu. Takva se ljubav zove »platonska«.

Platonska ljubav ne traje redovito dugo. Izrodi se u griješnje čežnje.

Seksus ima čovjek i životinja, služi očuvanju vrste. Kod životinja je podvržen nagonu i djeluje skladno sa zakonima prirode. U čovjeku ga usklađuje volja. Što je volja jača, to ga lakše usklađuje.

Uzgajaj volju, da budeš uvijek gospodar svojih osjećaja, svojih misli, svojih djela. Kako ćeš to postići, ovisi o tvojoj naravi, koja je drugima nepoznata. Savjetuj se o tom sa svećenikom kome punim povjerenjem možeš otkriti svoju dušu.

LOGIČKI, JASNO, REALNO

Donijet ću nekoliko ozbiljnih i korisnih misli. Shvati ih dobro.

Ti osjećaš blizinu ženskog bića. Ne boj se toga od Boga darovanog nagnuća! Ono *nije grijeh. Bog, koji je dao ljepotu ženi, dao je i mužu razum, to dvoje tako lijepo, ta dva pokretača života. U tebi se ustaljuje razum muža. S toga gledišta govorit ću s tobom: logički, jasno, realno.*

Život nije igrarija. Tako nije ni ljubav, a još je manje subjekt tvoje ljubavi: žena, koja će ti pripasti, igračka. Zato treba ljubav i ženu ozbiljno shvatiti.

Nije u šali ne izgovaraj važne riječi, koje inače, kad iskreno govore, svi izgovaraju s tremom: draga si mi, volim te i slično. Naučit ćeš se na to. Ljubav će ti biti igra, flirt, ne samo onda, kad budeš i ti to htio, nego i onda, kad ćeš ti najozbiljnije misliti. A ti kaniš jednom ozbiljno misliti, zar ne?

Želim, da duboko u pamet i srce usadiš svijest, da tvoj ideal budućeg života ne može biti djevojka, kojoj pristaje logički zaključak, da je pokvarena.

TIHA UZAJAMNOST.

Prevažno je tu pitanje, kakva će biti tvoja moralna, zdravstvena i vjerska budućnost. Ona će u mnogom zavisiti o djevojci, koju će ti Bog dati za ženu. Ti ne

možeš znati, koja će to biti, barem dugo ne ćeš znati, jer se i »najozbiljnije kombinacije« ne ostvaruju uvijek, pa zato u svakoj djevojci gledaj buduću ženu, jer ona, iako ne bude tvoja, bit će tvoga vršnjaka, koji će ti biti zahvalan, što nisi dirnuo ono, što je njegovo, a ti ćeš opet njemu zahvaljivati. Vjeruj, da samo ova tiha uzajamnost može biti izvor svake druge uzajamnosti i usluga, bez kojih nema ugodnoga života.

Postavit ćeš prigovor: ali kad drugi tako ne rade, zar da budem ja jedini? Varaš se! Nisi ti jedini! Pa kad bi i bio? Bio bi tvoj heroizam i tvoja pobjeda veća. A s tim i radost. Naći ćeš u svijetu više dobrote nego što se nadaš. Osobito danas.

NE POSTOJE DVA MORALA

Danas se tvoja dužnost prema tvojoj budućoj ženi sastoji u tome:

da pružiš bratsku potporu onima, koje budu sutra žene i čuvarice tvoga i hrvatskih domova,

da gojiš u srcu duboko i istinsko poštovanje i veliku obzirnost, *jer se tu radi o svetoj stvari tvoje budućnosti i budućnosti tvoga naroda.*

Tvoj ideal ne može biti djevojka, koja izaziva (nošnjom, držanjem, neobzirnošću, vladanjem) i onako budne želje, misli, čežnje . . ., nego ona, koja život shvaća kao i ti ozbiljno, koja je spremna za nj i za tebe žrtvovati sebe, što ćeš ti uzvratiti istom mjerom. Uopće: nastoj, da istom mjerom mjeriš sud sebi i njoj. Ako si ti pokvaren, zar misliš, da imaš ikakvog prava očekivati nepokvarenu djevojku? Ne postoje dva morala: Za tebe jedan, za nju drugi!

U početku srest ćeš stotinu teškoća, a najteža će ti biti:

opće uvjerenje, da drugačije ne može biti nego da svijet živi u razvratu:
uvjerenje tvojih vršnjaka,
uvjerenje mnogih djevojaka,
kao i njihovo vladanje po tom uvjerenju.

U tom je upravo veličina tvoje pobjede,

jer ćeš doći u prigodu, bit ćeš junak nad junacima, ako uspiješ obraniti čistoću djevojke, s kojom ćeš se pobliže upoznati, kad dođe za to vrijeme ili s kojom se u životu sretneš,

od sebe i svoje žudnje

od njezine žudnje

i od žudnje tolikih, koji velikim očima gledaju, na sve, što nije upropašteno, nego je lijepo, mirisno i čisto.

POŠTUJ LJEPOTU.

Žensku ljepotu poštuj, makar i zadivljen, a nemoj, da je uništavaš. Ima ljudi, koji tu ljepotu doista iskreno osjećaju, a ima ih, koji je odmah nastoje iskoristiti, to su zločinački paraziti.

Dr. I. Merz je rekao: »Faktično ima ženska ljepota u sebi nešto, što začarava i privlači i poradi tih prolaznih trenutaka gledanja moramo zauvijek oči zatvoriti i gledati samo na vječnu sadržinu. Život je silno teška borba, koja traži pregaranja, ne gledanja lijepoga . . . Ali od sada velim: zatvoriti oči . . .«

Vidjet ćeš, da je to često i za tebe najbolje. Poštuj djevojke, one dobre djevojke, koje su obazrive u svojim pokretima i držanju, a one, koje za to ne mare, neka same sebi pripišu, ako ih i dalje budu muškarci smatrali igračkama i strojevima za izdovoljavanje. Ti ih ipak ne smiješ smatrati takvima. Mi djevojku znamo kao hram Duha Svetoga. I zato ćemo:

izbjegavati razgovore, koji uništavaju poštovanje djevojačkog dostojanstva,

ne ćemo pjevati pjesme, koje su napadaj na potrebnu obzirnost,

smatrati onoga, koji se pokvarenošću ponosi onim, što jest:

okruženikom i neizlječivim bolesnikom, kao što su uživaoci opiuma.

Još misao sv. Franje Asiskoga:

»U dodiru sa ženama jaki slabe, a slabi se gube.«

Dopušteno ili zabranjeno?

Postoji opće uvjerenje, da se mladost mora ljubiti. Ipak je to samo običaj (a ne potreba), koji Kinezi zamjenjuju običnim doticanjem nosova. Čudno, ali je tako. Poljubac je izraz nježnosti i simpatije, a posvetila ga je liturgija, dakle nije sam po sebi ništa zlo. Ali moralnu vrijednost svakom činu daje nakana. Zato poljubac redovito nije grijeh, dok se ljube rođaci i prijatelji na rastanku i sastanku, pa makar bili i — različitih spolova. Ali kad poljubac postane svijesni (sjetilni) užitak, tada je on već grijeh, koji za sobom nosi kaznu, koju tako teško snosi današnji svijet: Tko

u ljubljenju ne zna mjere, tko tu nije skroman, taj ide k ponoru, jer ga ne će ništa suzdržavati iza te prve ograde. Ljudi su u poljupcu našli užitak, ljepotu, toplinu, slast, sve, ali su zaboravili, da u njemu ima i svetosti, koja mu jedina daje vrijednost i koja mu je izvor. Oskvrnuvši svetost, dali su poljupcu biljeg izdajnički, Judin. Zato je ogromna većina poljubaca izdajnička, žigosana Judinim žigom, koji pali usne i ostavlja gorčinu.

Ti se bori za svetost poljupca, za njegovu pravu vrijednost. Ti mrziš izdajstvo, mrzi i izdajnički poljubac. Ne ljubi se, jer ti još sada ne možeš biti siguran, da tvoj poljubac nije izdajnički. Svet je samo jedan: s onom, koja će biti tvoja doživotna družica.

Posljedice zaljubljivanja

Zaljubljivanje je zauzelo široke razmjere u životu hrvatske đačke mladeži. To je problem, koji moraš ozbiljno i jasno riješiti.

Činjenica: postoji uvjerenje, da se đak u višem razredu, osobito u svibnju, mora zaljubiti, te da je to »najslađa« ljubav, prava idila.

Može se ujedno reći, da doista ima rijetko koji izuzetak od toga »općeg« pravila, samo jedan doživi prije, drugi kasnije taj »viši razred i mjesec svibanj«.

Te prve simpatije, iako još nesređene, nejasne i idealne, mogu biti štetne, jer su se i te đačke ljubavi, tako legendarne, o kojima svi govore s nekim poštovanjem, kao i sve u životu, brzo izrodile u najobičnije ljubakanje.

Prva posljedica zaljubljenosti je bez sumnje sklonost k maštanju. Mladić postaje heroj, velikan, junak — u mašti.

A stvarno izgubi volju za sve. Ne može raditi. Osjećaj je jak. Osobito, ako se »nesretno« zaljubi. Jedva počne raditi, već mu se javlja »njena« slika, smiješak i opet počne — sanjariti. Volja postaje tako slaba, da nije u stanju nastaviti rad.

Dakle je druga posljedica: slabljenje volje.

Neki mladić, kad su ga nagovarali, da se ostavi nedopuštenog prijateljstva i ljubavi, odgovori: Ja više ne mogu. Često sam kušao, ali sam uvijek podlegao.

Kušajte još jedamput.

Ja više ne mogu htjeti. A kad bih mogao htjeti, ja ne bih htio htjeti.

Tako je ta volja, koja je od djeteta mogla učiniti heroja, od grešnika sveca, oslabila i đak postaje besplodni sanjar.

Takvomu treba bez oklijevanja reći: Brate, u životu ne ćeš nikada ništa postići maštanjem, nego svojom vlastitom voljom i trudom. Čuvaj se za svoju bolju budućnost!

Već prvi dani zaljubljenosti lako ti to dokazuju: zar nisi u školi ubrzo uhvatio slabu ocjenu čim si se »zaljubio ...?!

Kažu: zaljubiš se, da ne znaš gdje, kada i kako; srcu ne možeš »diktirati«. Dopuštam, da ne moraš biti krivac za sve ono, što je prošlo tvojom dušom, otkada si zaljubljen, ali budi oprezan. Nikako ne smiješ zamjenjivati dva pojma: zaljubiti se i ljubakati.

Ako se već u tvom mladenačkom srcu i zaljubiš, ali ljubakati nipošto ne smiješ. Moram ti najodlučnije reći pametnu riječ. Ljudi, osobito kolege, »prvu ljubav« svoga druga liječe i popraćuju vrlo drskim zadirkivanjima i porugama. U mladoj duši se to odražava kao pogrđivanje najsvetijih i najdivnijih ideala. Tako se stvaraju prve gorčine i prve reakcije, koje nisu povoljne.

Ne mogu ti pametnije i bolje savjetovati nego, kad počneš poboljevati od »đačke« ljubavi, a ona se lako javlja gotovo kod svakoga, da u tom slučaju svoje tajne ne povjeravaš kolegama ili drugim đacima, nego da potražiš nekoga, tko će ti o tome reći pravu riječ, dati očinski savjet, a to mogu biti roditelji ili još bolje: svećenik, kateheta. Tako ćeš uštediti mnogi bol, a često i mnogu praktičnu (drugi red!) i duševnu štetu.

Zaljubljenik je često spreman izdati i najviše ideale, samo da se dopadne »njoj«. Istina, bilo ih je, koji su i mnogo dobra učinili iz ljubavi prema ženi, ali ipak nije to najidealniji motiv, a pogotovo nije motiv za tebe.

Zaljubljenom je vršenje đačkih i vjerskih dužnosti težak teret. Škola mu nije dosta ozbiljna, a crkva dosta sveta. Svagdje daje oduška svoj zaljubljenosti.

To je eto »zaljubljeni«. A što je tek onaj koji ljubaka? O njemu ne možemo reći ništa pohvalno. Moramo ga osuditi. Svakako moramo odmah reći: to vodi k strasti i grijehu, a često i jest grijeh.

Srce je prazno, a govori o ljubavi. Kako li se nedostojno oskvrnjuje ta sveta riječ!

Gdje strast gospoduje, ne može biti govora o ljubavi. Ljubav je nesebična, a strast misli samo na sebe. Ljubav čovjeka diže, a strast ga vuče dolje. Ljubav je vatra, što dostojanstveno plamsa prema nebu, a strast je vatra, koja liže zemlju, proždire tebe i tvoju sreću.

Loše shvaćena ljubav upropašćavala je i genije i odrasle ljude. »Đačka ljubav« — osobito ljubakanje, posve je loše shvaćena »ljubav« i zato je još opasnija, jer se radi o đacima, a ne o odraslim ljudima.

Lacordaire je rekao: »U svakom čovjeku živi svetac i zločinac.« Kršćanin ima dužnost težiti za prvim, a ljubakanje ga vodi k drugom. Smeta ga dakle i zaustavlja na pol puta, ako ga ne odvede do zločinstva. (Da ne bi tko rekao, da ljubakanje ne vodi k tome, upitat ćemo ga: zna li, koliko ubojstava i samoubojstava počinjaju radi ljubomore, »nesretne ljubavi«, itd.).

Poznavalac čovjeka Tihomir Toth rekao je: »Na moralan život možeš se naučiti kao i na griješan«.

Uči se moralnom životu. Nemaš li dovoljno snage, potraži je u Krista. Imaš na to pravo i dužnost.

Neki mlad čovjek, koji i danas živi i još uvijek je mlad, teško se borio za svoju čistoću. Činilo mu se već da ne će ići. Sva je sredstva pokušavao, da uspije. Iako je čvrsto vjerovao u Krista, ipak nije htio nikako vjerovati, da Krist svojom milošću i svojim prisustvom u duši daje nenaslućenu snagu. Jednoga dana osjetio je da njegovi živci naglo slabe, prijeti opasnost zdravlju, a on je htio živjeti. Tada je nekog blagdana hrabro krenuo u crkvu, kleknuo pred svećenika, i Krist je došao k njemu da ga čuva. Začudio se taj mladi čovjek tolikoj promjeni u sebi. Odonda ima više snage i odolijeva.

Krist daje snagu! Samo treba htjeti. Budi među onima, koji hoće. Ako možeš htjeti, još si jak. Dakle, reci: hoću!

Ples

Ples je danas najmilija zabava. Zabava je bez plesa kao kava bez šećera: gorka. Tako misle svi mladi ljudi. Svoj izvor ima ples u naravi čovječjoj. Po sebi nije ništa zlo. Ipak danas plesu mnogo prigovaraju, a ni plesači nisu s njim posve zadovoljni.

Krivnja može biti u samoj naravi plesa ili u naravi plesača.

Plesovi, koji po svojoj naravi izazivaju nečiste misli, dovode nužno do nedozvoljenih tjelesnih dodira: oni su, dakle, otvorena prilika za grijeh, jer ga izazivaju, kao što pojedena hrana traži pilo. Takvi plesovi su bili, jesu i ostaju nemoralni i svakom katoliku zabranjeni (tango i dr.).

Ipak su najčešći krivci sami plesači. Jedva da postoji ples, koji ne će dati priliku za grijeh onom, tko je svijesno traži ili tko je tako slab, da ga sitnica izazove.

Kakav čovjek, tako pleše. Tu se najsnažnije izražava moralna snaga i duševna finoća.

Pleši, dakle, samo onda, ako si moralno jak i toliko fin, da ne će ni najgrublji izazovi teže povrijediti tvoje čistoće, jer u plesnoj dvorani moraš biti spreman na najgrublje povrede — morala. To ćeš poznati po tom, ako budeš drugi dan mogao bez ispovijedi na sv. pričest.

Ako si pak toliko slab, da ćeš sigurno stradati, onda nemoj ići na ples; pokvaren si, ako na zabavi svijesno tražiš — grijeh.

Đacima najčešće škodi ples, jer im sputava zdrave misli, zabavlja fantaziju »lijepim« slikama, čini mladost mlakom i *osjećajnom, uspavljuje zdrave snage, podržava »ljepotu« ljenčarenja, pripravlja teren za pad, dovodi do zaljubljivanja . . .*

Zato katolički đak, koji hoće ostati samostalan, misliti svojom glavom, raditi nesmetano, usavršavati svoju nutrinu, ostati čist i snažne volje, — mora izbjegavati plesove. Najlakše će ti to biti, ako ih ne naučiš. Nemoj reći, da ideš u plesnu školu, da naučiš lijepo vladanje, jer danas učitelji plesa nisu učitelji lijepog vladanja, nego trgovci vještine plesanja.

Bilo kakav ples, on je griješna prigoda. Na plesu se lakše proigra čistoća misli, nego igdje drugdje.

Krist nije rekao: »Zabavljajte se!« nego: »Bdijte!«

Susreti s ljudima

Rijetko ćeš u životu sresti čovjeka, koji bi ti se usudio uvijek reći istinu u lice. Možda ti takvoga i ne želiš?

Srest ćeš više vrsti ljudi:

1. Tvoji pravi prijatelji. Nastojat će, da ti što više koriste, da prikriju tvoje mane, a istaknu tvoje vrline.

2. Laskavci. Takvih je najviše. Pred tobom su slatki, tobože povjerljivi, ali će sve tvoje mane i pogreške razglasiti, ogovarat će te. Često puta će to oni činiti i nesvijesno. Zato im nemoj opet sve zamjeriti. Tko nauči lagati, uživi se u to i ne razlikuje često laž od istine.

3. Tvoji neprijatelji. Napadat će te uvijek: otvoreno i prikriveno.

Prve zadrži uz bilo koju cijenu, makar i uz najveće žrtve.

Drugima ne vjeruj ništa, ali ih se čuvaj. Nemoj ih vrijeđati. Nikakva povjerenja u njih.

Treći su također vrlo važni za tvoje držanje. Posveti najviše pažnje stvari radi koje te napadaju i ogovaraju. I pokušaj ukloniti sve uzroke napadaja.

Više pazi na ono, što ti prigovaraju nego na ono radi čega te hvale. U prvom je možda manje istine, ali ćeš imati više koristi i više uspjeha, ako i to popraviš.

Licemjeri i farizeji

Licemjeri i farizeji žive i danas. Živjet će vječno. Poznaju se po tom, što su vrlo osjetljivi na sve nepravde i na sva zla, koja se događaju, a vide i dlaku u jajetu. Osuđuju svakoga, tko pogriješi, a sami *stalno žive u grijehu. Čovjek se poznaje po djelima, a farizej po riječima. Farizeji su oni, koji su lijepi, veliki i dobri riječima, a loši, dapače zli djelima. Više radi, manje govori.*

Prijateljstvo

Ti proživljavaš doba, kad zdrave sudove nadomještaju iluzije, ozbiljnost lakoumnost, odvažnost plašljivost, ustrajnost nestalnost, a jakost malodušje.

I tebi prijeti bolest tvoje dobi, da ono, što je ugodno smatraš dobrim i vrijednim, a ono, što je teško, nemogućim.

Trebaš, dakle, nekoga, tko će ti uvijek hrabro reći istinu, a ujedno tako obazrivo i razumno, da te ne će raniti. U toga moraš imati i potpuno povjerenje. Mora ti biti prijatelj.

Bez prijatelja ti je svaka misao dosađivanje, svaki rad naporan, cijela zemlja tuđina, cio život muka. Čovjek je tako slab, da svoju vlastitu tajnu ne može čuvati. »Nije dobro, da je čovjek sam.« (Gen.). Prijatelja trebaš, kao što trebaš koru kruha, svaki dan.

Tvoj kolega će od vašeg prijateljstva tražiti, da budeš češće s njim i kojekakve

druge obaveze. Prijateljstvo s kolegicom nije moguće, jer vrlo lako pobuđuje ljubav, a ta je u tvojim godinama opasna. U koliko dolaziš u dodir s kolegicama, budi im dobar kolega, budi susretljiv, pokaži, da si dobro odgojen, ali posebnog povjerenja između tebe i kolegice neka ne bude. Drugi će inače o tom pričati svašta, a i ona će od tebe tražiti možda neke obaveze, koje ti ne možeš ispuniti.

Prema kolegi, s kojim si se sprijateljio, veže te, dakle, sve ono, što imaš s njim zajedničko i u tom mu budi pravi prijatelj; s kolegicom te veže tek drugovanje, škola, kolegijalnost i budi doista dobar školski drug.

Ali za ono, što sam doživljavaš, a ne možeš sam riješiti ili ne možeš sam ispravno riješiti, potraži prijatelja, koji ti hoće dobro, a za sebe ne traži ništa; koji to čini samo iz ljubavi prema tebi i Bogu.

To može biti samo svećenik. I to svećenik, kojemu ćeš se posve povjeriti. Tako Bog hoće. Samo svećeniku možeš potpuno otkriti svoju dušu. On je na šutnju vezan svetom tajnom.

Nađi mudrog i dobrog svećenika i izaberi ga za svoga duhovnog vođu. Njemu moraš biti iskren kao samome sebi. Sve mu moraš reći, posve opisati sebe, onda će te on moći voditi putem k savršenstvu. Ne idi k njemu samo na ispovijed, nego redovito, recimo, svaki mjesec, i onda kad imaš neku važnu poteškoću. On je zamjenik Kristov i sve, što ti on kaže, kao da je Krist rekao. Slušaj ga posve i moli za nj. Moli, da te vodi dobrim putem.

Čudan čovjek

Živio je čudan čovjek.

Inžinjeru je išao, da mu previje ruku, kad mu se slomila.

Liječnika je pitao za savjet, kad je gradio ambar.

Krojaču je nosio cipele, da mu ih popravi.

Zanimalo ga je: postoji li Bog, i on je pošao pitati — trgovca.

Pa ipak takav čovjek još uvijek živi. Zar nisi možda i ti koju istinu (ili laž) o Bogu naučio od bilo koga ili iz bilo kakve brošure, a nisi o tom pitanju tražio odgovor stručnjaka — svoga katehete.

Ubuduće ne čini tako.

Tvoji profesori

Profesori su zamjenici roditelja i službenici domovine, njima je povjerena briga oko tvoje izobrazbe. Gledaj u njima prijatelje, makar ti se katkad činilo, da nisu. Surađuj s njima na izgradnji svoje izobrazbe. Harmonija se postizava obostranim razumijevanjem. Nastoj, da shvatiš ti njih, kako bi oni lakše shvatili tvoju dob, tvoje teškoće i pomogli ti. Imat ćeš od toga velikih koristi. Uljudnost od tebe zahtijeva, da im budeš zahvalan.

U svom kateheti ne gledaj samo profesora. On je, kao i tvoj župnik, svećenik, kojemu je Crkva dala zadaću, da te upozna s Kristom, da te nauči ljubiti ga i da čuva tvoju dušu u najtežim časovima. Povjeri mu svoje probleme, da ti ih pomogne riješiti. On je, kojemu možeš sve povjeriti. On ti je prvi prijatelj u životu.

Zvanje

Ti se moraš odlučiti za jedno zvanje. To je teška i odgovorna dužnost. Budi svijestan toga. Ono što izabereš, bit će tvoje čitav život. Kako prostreš, tako ćeš spavati.

Dviju stvari moraš se odreći kod biranja zvanja:

straha pred budućnošću i
bezbrižnosti za budućnost.

Iz straha bi mogao izabrati ono, što ti se manje sviđa i za što imaš manje sposobnosti, ali ti daje sigurniji kruh.

Iz bezbrige bi opet mogao izabrati ono, što ti se samo sviđa bez obzira može li ti pružiti opstanak.

Kruhoborstvo je sramotno. Čovjek je dužan izabrati zvanje, gdje će najsnažnije razviti svoje sposobnosti i iskoristiti svoju marljivost. Ne čini zvanje čovjeka, nego čovjek stvara zvanje! Pošten i sposoban čovjek naći će i u najtežim prilikama posla. Osobito onaj sa solidnim stručnim sposobnostima. Ni jedan stalež ne obiluje sposobnim ljudima, nego lošima i osrednjima. Još nešto: talenat neupotrebljavan hiri, a marljivost usposobljuje um. Zato često manje sposobni, a marljivi, dalje dopru nego — talenti. Talenat spojen s marljivošću daje genija!

Kad budeš birao zvanje, promotri,

imaš li materijalnih mogućnosti za studij ili ako ih nemaš, možeš li se uz taj studij brinuti za opstanak;

imaš li sposobnosti i volje za taj studij.

Da pravo spoznaš, što je najbolje za tebe, pomoli se Svevišnjemu, da ti prosvijetli um.

Upozorio bih te ovdje na dva najuzvišenija staleža u ljudskoj zajednici: svećenički i redovnički. Glavna im je svrha: služiti Gospodinu, a to znači kraljevati (sv. Augustin). Duhovni staleži pružaju najviše sredstava za vlastito usavršenje. Ni u jednom drugom staležu ne bi mogao više koristiti svom narodu nego upravo u svećeničkom i redovničkom staležu. Sv. mise, primjer i molitve — a da drugo ne spominjem — vrijednog svećenika i redovnika pribavljaju najviše blagoslova narodu, u kojem žive. Tko gleda na život kroz prizmu vječnosti, taj će priznati da su duhovnici najveći dobročinitelji čovječanstva. Ako ti je Gospodin dao sposobnosti i volje — a u tom je upravo zvanje — za svećenički ili redovnički stalež, povjeri to iskusnom duhovnom vođi. Ne nasjedaj onima koji navaljuju na te staleže, jer ti ili ne shvaćaju njihovu vrijednost ili promišljeno ubijaju u klici apostolska zvanja, jer su neprijatelji Božjeg kraljevstva na zemlji. Cijeni kod svojih drugova apostol-

sko zvanje. Utječi se usrdnim molitvama Mariji, kraljici apostola, da ti pomogne, da dođeš sretno cilju.

Dnevni red

Ne mislim na onaj od sata do sata. Upozoravam te na bitne stvari. Dužnost moraš obaviti, a sve ostalo, ako možeš. Odmaraš se tek onda, kad si obavio posao. Drži red i red će tebe držati! Red u mislima, red u činima, red u stvarima.

Ako usvojiš red, iskoristit ćeš dobro vrijeme. Ti možda još ne znaš cijenu vremena. Jednom kad budeš žalio za izgubljenim vremenom, onda ćeš ga više cijeniti. Amerikanci su sagradili jedan viadukt samo zato, da skrate put željeznice za 12 minuta. Potrošili su za to 20 milijuna dolara. I isplatilo se! A koliko si puta ti proigrao sat i više vremena!

Točno rasporedi dan. Sedam sati spavanja je dosta. Sramota je, da mlad čovjek sanjari i ljenčari. Iz kreveta skoči hrabro, bez oklijevanja. Ako naučiš redovito ustajati, ne ćeš trebati budilice. Što ranije ustaneš, to ćeš biti raspoloženiji. Iza objeda spavaju stariji. Ti radije prošeći. Bog je stvorio čovjeka za rad kao pticu za let. Dao mu je vrijeme, prostor i stvari. Dan, koji ti je prošao bez ikakvog rada, izgubljen je. Isto tako je izgubljen i onaj, kad si propustio učiniti neko dobro, a pogotovo dan, kad nisi molio.

Zapamti: Svaki uspjeh dolazi kasno i traje malo. (La Fontaine).

Učenje

Kao što je ptica stvorena za let, tako je đak stvoren za učenje. Kad učiš, uči pažljivo. U školi pazi da shvatiš bit stvari. Kod kuće popuni to sporednostima i uči, da naučiš. Ako si u školi pazio, polovicu si naučio. Pamti, da na svijetu nisi sam i da se svemir ne okreće oko tebe. Ima ih mnogo, koji bi htjeli učiti, ali ne mogu. Ti si im možda na putu?! Zdravu težnju za znanjem nemoj nikad napustiti. Newton, čovjek nauke u najvišem smislu, reći će ti najbolje zašto:

»Ne znam, što ljudi kažu o mom znanstvenom radu; meni se čini, da sam dječak na obali mora; možda sam tu i tamo uistinu našao kakav šareniji kamenčić

nego moji drugovi, ali neizmjeran ocean istine ostao je još uvijek preda mnom.«

Nikad se nemoj podičiti, da mnogo znaš, a niti poniziti, da ništa ne znaš.

Pamti: znanje te obvezuje!

Ti svom narodu i domovini moraš vratiti ono, što su oni za tebe potrošili preko roditelja i škole, kad si se školovao.

Učenjem si prikupio više znanja, nego tvoji drugovi, koji su pošli u obrt i tvornice ili ostali na selu. Na tebe je i dom i država trošila više nego na njih i ti si više dužan.

Svoje znanje i svoje sposobnosti nemaš prava proigrati, ni rasipati, jer one više nisu samo tvoje vlasništvo; ti si član naroda, koji te treba, koji od tebe očekuje svoj napredak i svoj procvat.

Isto tako nemaš prava propuštati priliku za učenje i usavršavanje uma i volje, koju ti pruža dom šaljući te u školu i domovina, koja uzdržava tu školu, nego moraš učiti savjesno, da kasnije u životu možeš savjesno raditi u svom zvanju.

Zato ti donosim nekoliko praktičnih savjeta za tvoj studij:

»Ne počinji odmah s najtežim stvarima, nego s najlakšima. Do razumijevanja težih stvari treba se penjati po lakšima.

Govori malo i ostani u pozadini.

Ne miješaj se u tuđe stvari.

Dobro pamti, što je lijepo rekao, pa tkogod bio.

Nastoj, da razumiješ, što čitaš ili što ti kažu; razriješi nejasno!

Nastoj, da upamtiš sve što možeš!

Ne teži za onim, što prelazi tvoje snage.

(Toma Akvinski).«

»Ne zadovolji se time, da se prihvatiš svake stvari samo površno; gledaj, da dobiješ o svemu jasnu sliku.

Ne počni nikad posao, a da ga ne dovršiš.

Sačuvaj uvijek slobodu duha i ostani gospodar nad onim što učiš.

Unesi u posao ugodnost zabave, a u zabavu stvarnost posla!

Radi uvijek veselo! Veselje donosi više ploda nego borba.

Izbjegavaj naglost, koja hoće sve u jedan mah progutati. Naglost umara dušu, naglošću se u dušu useli neplodan nemir. Lagano se dalje dođe.«

(Filozof Sertillanges).

Knjige

Đačko doba je kao određeno za čitanje knjiga. Ne samo radi zabave, još manje iz dosade, nego radi izgradnje svoje inteligencije. Hoćeš li naučiti pisati, čitaj dobre stiliste. Kako je žalosno, da ima ljudi, koji od dosade ne znadu što bi, pa čitaju knjige, one, koje im dođu pod ruku. Ti pazi, što čitaš i zašto čitaš. Danas, hvala Bogu, ima velik izbor dobrih djela. Između dobrih biraj najbolja, a ne između zlih najgora. Ne moraš čitati mnogo djela, nego malo ali dobrih, pa i više puta. Ako ti pročitana knjiga nije koristila, onda si potratio vrijeme, ako ti je škodila, onda si svoj vlastiti neprijatelj.

Poznati pedagog Foerster kaže, da se treba od većeg dijela beletristike uzdržavati kao i od alkohola.

Romanopisac Victor Hugo kaže ovo:

»Jao! ako tvoja čista ruka otvori tu besramnu knjigu,
ti ćeš odmah osjećati, da Bog umire u tvojoj duši.
Iste večeri spustit ćeš čelo, tužno i tmurno,
i sutra ćeš ismijavati svetost stida.«

Da katolike, osobito omladinu, očuva od zabluda, koje se mogu širiti knjigama, katolička Crkva je sastavila popis opasnih i zabranjenih knjiga.

Taj popis se zove INDEKS.

U njemu su knjige ocijenjene kao zle, ne zato, što možda zagovaraju znanstvenu zabludu, koja se ne tiče vjere i morala, ni zato, što vrijeđaju estetiku, nego samo zato, što iznose zablude o vjeri ili su nemoralne.

Katolik se ne smije sramiti indeksa. Indeks nema samo katolička Crkva. Na svijetu postoje stotine indeksa mnogo strožih, nego je katolički. Kroz 330 godina katolička Crkva je stavila na indeks oko 5.000 djela. Dok je Crkva osuđivala samo djela, a ne pisce, po načelu: »Pobijajte zablude, ljubite one, koji su u zabludi«, dotle su državne vlasti proganjale i kažnjavale i pisce, pa to i danas čine. I komunisti imaju svoj indeks. Boljševik Radek je rekao:

»Mi mislimo, da i velika umjetnina može djelovati kao otrov. Tko tvrdi, da time ponizujemo umjetnost, glup je. Umjetnost ima moć, da milijune priklanja dobru kao i zlu ... Nikada nismo obećali slobodu

umjetnosti, kao što nismo obećali slobodu kriomčarati oružje ili trgovati kokainom. Kod nas barbara je samo po sebi razumljivo, da zabranjujemo umjetnine, ne znam kako krasne bile, ako su štene revoluciji.«

Koje su knjige tebi zabranjene?

Najprije djela koja je Apostolska Stolica pismeno stavila u Indeks.

Evo nekojih:

Balzac *(sva ljubavna djela)*, D'Annunzio *(gotovo sva djela)*, Dumas, stariji *(sve, osim: Grof Monte Kristo)*, Dumas, ml. *(sve)*, Flaubert *(Madame Bovary i Salambô)*, Fogazzaro *(Svetac i Leila)*, Anatole France *(sve)*, Heine *(četiri zbirke pjesama)*, V. Hugo *(Notre-Dame i Bijednici)*, La Fontaine *(Contes et nouvelles en vers)*, Lamartine *(pjesme)*, M. Maeterlink *(sve)*, George Sand *(sve, osim: La mare au diable i La petite fadette)*, Stendhal *(sve)*, Da Verona *(sve)*, Zola *(sve, osim: La rêve)*, Bergson *(tri filozofska djela)*, R. Descartes *(većina djela, ipak se neki odlomci mogu čitati)*, T. Hobbes *(sve)*, Kant *(Kritika čistoga razuma)*, B. Pascal *(Pensées)*, J. Rousseau *(Emile, Du contract sociale, Julie itd.)*, Renan Ernest *(Život Kristov i ostala djela)*.

Zatim sve one knjige, koje te navode na griješne misli, pobuđuju takve želje i potiču na takva djela, a toga ima i u našoj literaturi dosta.

U tvoj dobrovoljni indeks moraju ući i djela, koja blate hrvatski narod, koja vrijeđaju njegovu prošlost, koja bi ga htjela zavesti s povjesnog i pravog puta.

Prezri prigovor: Indeks sputava slobodu! Sjeti se da i ljekarnik prodaje otrov samo uz propisani recept i uz napomenu: otrov! Zle knjige su otrov duše!

Briga za spasenje duše je katoličkom indeksu vrhovni zakon. Pravo značenje indeksa za katolika: Indeks je upozorenje vjerniku, da bi ta i ta knjiga škodila njegovoj vjeri i moralnom životu, a ujedno zabrana pod grijeh čitati takve knjige. Kod većine knjiga ta zabrana vrijedi jednako za odrasle i omladinu, svećenike i vjernike. Knjiga, koja sigurno i svijesno vodi čitača na grijeh, zabranjena je i biskupu!

Tko čita knjigu, koja mu škodi, griješi. Kolik je grijeh, cijeni se po pogibeljnosti knjige. Ako je čitanje koje knjige bliža grešna prigoda, grijeh je težak. Ako je opasnost manja, grijeh je manji. Ako *nema opasnosti, nema grijeha. Ipak tko čita knjigu, izričito spomenutu na Indeksu, makar i nema opasnosti, griješi, jer nije htio slušati Crkvu. Krist je rekao: »Tko vas sluša, mene sluša. Tko vas prezire mene prezire«.*

Tko bez dozvole biskupa, koju treba posebno tražiti, čita knjigu koju je sama Sv. Stolica bilo na koji način stavila na Indeks, a zna da je zabranjena, samim tim činom je izopćen iz Crkve i svaki ga svećenik ne može odriješiti na ispovijedi.

U školskim knjigama ima odlomaka iz djela, koja su na indeksu. Redovito su to odlomci manji od četiri strane i izabrani. Zato nije grijeh čitati te odlomke. Đaci ne griješe ni onda, ako im profesor ispripovijeda sadržaj čitavog djela, pa ni onda, ako je djelo filmovano i gledaju film, ali tu već vrijedi drugi zakon: ako je film nemoralan, ne smiješ ga gledati.

Sam ne smiješ čitati djelo na indeksu. Ako te na to sili profesor, posavjetuj se s katehetom. On neka ti bude savjetnik uvijek, kad nisi na čistu kakva je knjiga.

Dobra knjiga, dobar drug; zla knjiga, zao drug. Čovjek, ako je besraman, ne će se uvijek usuditi biti besraman; pred nepoznatima će se stidjeti. Knjizi su svi dobri znanci. Otvori je i čitaj iz nje najbesramnije stvari, ona se ne će zacrljenjeti. Ona se ne boji, da bi tko čuo, što šapuće. Pokvarenog bi se druga još možda stidio, a knjigu sakriješ i rečeš: pa nije tako loša, meni ne škodi . . .

Reci, s kim se družiš i reći ću ti kakav si.

Reci, što čitaš i reći ću ti kakav si.

Čitaj dobre knjige, da budeš dobar.

Novine

Ti se imaš pravo zanimati za svoju domovinu i svoje vrijeme. Moraš živjeti sa svojim doba. Moraš proširivati svoj horizont i znati, što se oko tebe događa. Ti ćeš iz škole u život. Sramota bi bilo, kad bi znao, kako su živjeli Feničani, a ne bi znao kako danas živi hrvatski narod.

Zato su novine važan činilac u tvom životu. One su tekovina kulture. Kulturan je čovjek bez njih kao pustinjak. Zna malo, razumije još manje od onoga, što se zbiva u istom vremenu i prostoru, u kojem i on živi.

Posluži se novinama (revijama, časopisima), da živiš s vremenom i da budeš sudionik u upotrebi kulturnih dobara svojega vijeka. Čitaj dakle novine, da ti služe za usavršavanje tvoje kulture. One će te obavijestiti o svemu, pomoći će ti kod izgradnje i ujedno te pozabaviti. Sve što tome ne služi (nemoralni članci, potanki opisi ubijstva i slično), ne čitaj, jer ćeš
trošiti vrijeme za nevrijedno,
a zapustiti ono, što te je moglo oplemeniti.

Novine, koje proračunano napadaju vjeru i hrvatstvo ne čitaj ni radi obavještenja. Otrov ostaje otrov, ma u koju svrhu ga primao. U većim količinama sigurno škodi.

Kino

Kino je kulturna tekovina. Kao takvu je poštujemo. Zato se i kinom služi kao sredstvom, da proširiš svoje znanje i iskustvo, a ne samo kao zabavom. Filmovi su redovito nemoralni i ne služe ti za popunjavanje. Kino su trgovci više nego išta iskoristili za mešetarnicu s nemoralom. Hoćeš li ti biti baš ta žrtva, koja će platiti mešetarinu? Više vrijede žurnali i kulturni filmovi. Njih gledaj ne iz dosade, nego iz težnje za znanjem.

Važan je i tvoj odnos prema junacima filmskog platna. Oni su ti možda ideal. Ali da ne primaš rog za svijeću, znaj: na platnu nije njihov pravi život. Tu oni prodaju svoju vještinu. Važno je kako privatno žive. Većina živi i mora živjeti posve solidno. Najčešće su ugovorom vezani, da se klone svojih mana. Tako je na pr. jedan od njih jednom zakasnio na snimanje, jer se otrovao nikotinom pušeći previše. Odonda ima ugovor, da ne smije popušiti više od deset cigareta na dan. Kad bi popušio više, ugovor bi bio prekinut, i on bi izgubio kruh. Što oni čine radi novaca, čini ti za svoje dobro.

Kao svagdje u životu, i u kinu svemu daj pravo ime: krađi — krađa, bludu — blud, laži — laž!

Ako si dosta jak, te ne ćeš podleći dvosatnom atentatu filma na tvoju dušu, poštenje i čistoću, idi u kino, ali i tada zadrži punu samostalnost i prisebnost duha, da te ne zanese val i da ne počneš obožavati ono, što kao pošten mladić moraš osuđivati!

Novac

Gramženje za bogatstvom je najžalosnija pojava našega vremena. Težnja za sticanjem nagoni ljude, da zarađuju novac bez obzira na moral i čovječnost. To na jednoj strani rađa obiljem, a na drugoj, gdje je većina: najvećom bijedom. Novac čini čovjeka robom, a u odnosu prema bližnjima izrabljivačem. Krist je rekao: Lakše će se deva provući kroz iglinu ušku, nego bogataš ući u kraljevstvo nebesko.

Novac, koji ti imaš na raspolaganje, ako ga ne zarađuješ sam, poštuj, sjećajući se, da ga otac teško zarađuje. Razbacujući novac vrijeđaš očevu muku, a možda i žrtve, koje prinosi čitava tvoja obitelj, zato da ti postaneš sretniji. Tek kad budeš jednom sam svojim rukama služio svoj kruh, znat ćeš cijeniti vrijednost novca. Uvijek će ostati neoborivo pravilo: Hoćeš li s novcem razumno postupati, troši manje nego što primaš.

Ako trošiš više nego primaš, moraš se zaduživati. Tko se počinje zaduživati, taj počinje moralno propadati. Na leđima duga jaši laž! Ne uzajmljuj ti od drugih, niti drugima. Ako hoćeš sačuvati prijatelja, ne

posuđuj mu mnogo novaca. Jasno je, da Kuna, dvije ne igra odsudnu ulogu! Ipak, kad i to posuđuješ, đaj, kao da đarivaš i ne računaj na povratak!

Zapamti riječi nekog čovjeka:

»Moj otac mi je dobro u srce urezao i u glavu utuvio, da se ne igram prije, dok ne svršim svoj posao i da ne izdajem novac, dok ga nijesam zaslužio«.

Sveti Bernardo kaže: »Uz muku sabiremo imutak, uz brigu ga čuvamo, uz žalost ga gubimo.«

Novac ti, đakle, pribavlja više muke, više brige, više žalosti, ako si uz njega prilijepio svoje srce. Novac postoji, da ti služi, a ne da ti njemu služiš.

Alkohol i nikotin

Među stvarima, koje su i genije upropastile sigurno prvo mjesto zauzima alkohol. Ti, valjda, nisi genij. Koliko li je onda alkohol opasniji za tebe!

Alkohol slabi volju i vodi k neodgovornosti i padu. Tjelesno oslabljuje čovjeka! Biskup Egger tvrdi, da se pijanstvo suprotstavlja kršćanstvu.

Gostionice, osobito noćne, u kojima se redovito toči alkohol, izrabljivačnice su zdrave ljudske težnje za zabavom. Računaju na niske nagone i slabosti čovjekove i iz njih vuku koristi. Podlost!

Nikotin škodi zdravlju tijela. Kršćanin nema prava skratiti svoj život ni za tren. Tko previše puši, truje i onesposobljuje organizam, ubija ga. Lako griješi protiv pete zapovijedi.

Ne opijaj se i ne puši!

Sport

Tjelesna kultura je također kultura. Zato je njeguj. Izaberi vrstu sporta, koju će ti preporučiti stručnjak s obzirom na tvoje tjelesno ustrojstvo i zdravlje. Nemoj do iznemoglosti njegovati neki sport, koji ti ne odgovara, iako ti se sviđa.

Ali i kod sporta pokaži, da si odgojen, da si katolik. Ako su stariji ikada bili protiv kojega sporta, osobito protiv nogometa, bili su zato, jer su se bojali, da se u tebi ne razvije surovost, koja bi nagrdila duhovnu ljepotu, što su je oni s toliko teškoća ostvarivali u tvojoj duši i srcu.

Kod sporta ukazuje ti se upravo divna prilika, da pokažeš kakav si, da imaš čvrstu volju, da si poštenjem prožet skroz na skroz. U srednjem je vijeku bilo časnije otmjeno izgubiti čitav turnir, nego ga dobiti prevarom i grubom silom.

Pravi izraz tjelesnoj kulturi daje samo duhovna kultura.

Šetnja

Za tvoje duševno i tjelesno zdravlje potrebno je, da svaki dan šetaš najmanje jedan sat u prirodi, po mogućnosti iza objeda, izvan grada. Ne po korzu, niti parku. Zašto da trpiš »imitaciju« prirode, kad je imaš prilike uživati nepatvorenu. Najbolje je, da šećeš sam ili s kim starijim. Zgodno će biti, ako možeš šetati s ocem. On ima malo vremena, koje može posvetiti tebi. Na šetnji se možeš s njim posve sprijateljiti. On ne smije biti samo tvoj hranitelj i uzdržavatelj nego i prvi prijatelj. Ti to moraš i osjećati.

Šećeš li s prijateljem, pazi: budi oprezan. Ideš li s kimgod, može se dogoditi, da brbljate o glupostima, a kroz prirodu, da idete kao stranci.

Korzo i park su mjesta gdje gubiš vrijeme. U životu gubiti vrijeme, znači gubiti sve. Bijednog li života! Stvoren je, da radi, a on ljenčari! Stvoren je da živi, a on životari!

Izleti su velike šetnje. Slobodu, koja je redovito na izletu veća, ne iskoristi kao priliku, da se napiješ, da pušiš, dok ne pozeleniš u licu; da zanemariš dužnost, osobito nedjeljnu misu; zaboraviš na pristojnost i potrebnu obazrivost prema suputnicima. Uvijek ostani fin, pa bilo to u otmjenoj sobi ili na snježnom brdu.

Hrana

Hrana je čovjeku potrebna za obnovu staničja. Upozorava na nju glad, a s upotrebom hrane spojeno je neko uživanje. Prekomjerno uživa hranu onaj, tko jede više nego mu treba za život. Ti jedi koliko trebaš, ali ne, kad se sjetiš. Stalni red u hrani više će ti koristiti nego mnogo hrane bez reda. Ne jedi previše. Uvijek, kad jedeš, misli, da ima toliko ljudi, koji gladuju i da bi bili zadovoljniji s mnogo skromnijom hranom nego je ti imaš. Ako se hraniš dobro, to će ti koristiti, da se ne izopačiš i ne uzoholiš; ako jedeš siromaški, to će ti zasladiti skromni zalogaj. Bog će ti ga blagosloviti!

Drži zakon nemrsa. Kao katolika veže te pod grijeh. Zakon posta ne veže te do 21. godine.

Kad hraniš tijelo, bio bi nedosljedan, kad ne bi hranio i dušu. Duša gladuje, kao i tijelo: za kruhom života, za Kristom. Nahrani je redovito svakog mjeseca, a najbolje svake prve nedjelje.

Praznici

Praznici su dani počinka od napora u školi. Pod godinom radi marljivo, da zaslužiš praznike. Onda će ti oni daleko više vrijediti.

Praznici ne znače: ljenčarenje. Ako prestaneš polaziti svaki dan obuku, pisati zadaće, ne možeš prestati jesti, spavati, misliti. Isto tako nema prekida za tvoj umni i vjerski život. Moraš usavršavati svoj um, jačati volju i moliti se Bogu. Zlo bi bilo, ako bi mislio, da moraš napustiti i zaboraviti sve, što si pod školom radio, a još gore bi bilo, kad bi mislio, da moraš sve upravo obratno činiti. To bi značilo rušiti *što si gradio. Koliko si preko godine napredovao, pod praznicima bi nazadovao. Naprotiv: preko praznika moraš dopuniti i usavršavati ono, što si zaostao ili na što nisi dospio.*

Praznici su vrijeme tjelesnog razvoja. Da pomogneš svijesno svoj prirodni tjelesni razvoj, gibaj se što više, polazi na izlete, ustaj rano i jutro provedi u prirodi, kad je ona najdivnija. Lješkarenje u krevetu koči taj prirodni razvoj. Bavi se sustavno nekim sportom. Osobito je zdravo veslanje i plivanje.

Da upotpuniš školu, nastoj preko praznika što više putovati domovinom Hrvatskom; upoznaj najprije svoj kraj, okolicu grada u kojem živiš, a onda dalje. Interesiraj se kako narod živi. Pomozi, gdje možeš pomoći! Pročitaj nekoliko dobrih knjiga. Ali ne u sobi, zatvoren, nego izađi s njima u prirodu. Ponovi neke zadaće iz škole, koje su ti se svidjele, a zbog obilja drugih zadaća nisi ih za vrijeme škole dospio bolje obraditi. Iskoristi divnu priliku, da što bolje naučiš jezik, u kojem si slabiji.

Praznici su dio posve tvoga vremena. Uhvatio si nešto više slobode. Oni su najbolje doba uzgoja k slobodi. U školi si manje više sve, pa i svoje vjerske, dužnosti vršio pod pritiskom. Napredovao si toliko, koliko to isto vršiš sam, kad si slobodan. To prije ćeš biti zreliji, spremniji za život, što prije prestane ta potreba, da te netko tjera na dužnost. Djecu tjeraju. Zreli ljudi sami vrše svoju dužnost.

Upotrijebi dakle i praznike za usavršenje svoje kulture. Prvenstveno: duševne, vršenjem vjerskih dužnosti, a tjelesne, gibajući se, baveći sportom i polaženjem na izlete.

III. HRANA DUŠE

Molitva

Molitva je onaj zlatni ključ, koji jedini otvara neiscrpive riznice našega Boga. Molitva je za duhovni život ono, što je disanje za tjelesni. Čovjek nužno diše. I onaj, koji živi životom Božjim od vremena do vremena nužno, sam od sebe, diže pamet i srce Bogu. Sveti sakramenti, sv. misa, i druga sredstva posvećenja dolaze tek u vezi s molitvom do punog učinka. Zato onaj, tko pravo shvaća život, udešava ga tako, da mu je cijeli život neprekidna molitva, a molitva njegov pravi život.

Jutarnju i večernju molitvu obavi brižno. Svetu misu ne zaboravi i ne zakašnjavaj na nju. Sjeti se, da tri put na dan zvono pozdravlja blaženu Gospu. Pozdravi je i ti. Izaberi molitve, koje želiš svaki dan moliti, a koje ti same dođu na usta, kad ti bude potrebno. (Preporučam ti: tri zdravomarije i Zdravo, kraljice . . .). Ako imaš prilike, obavi molitvu na koljenima. Misli na ono, što moliš. Najmanje to. Njeguj u sebi duh molitve.

Dokgod si u milosti Božjoj, ti u sebi nosiš Krista. Mjesto da ti misli blude kojekuda i bave se bilo čim, saberi se časak i misli na njega. To nije teško. A ipak je to život tvoje duše.

Razmatranje

Nađi četvrt sata svaki dan za misaonu molitvu ili meditaciju. Bez nje ne ćeš napredovati ni ustrajati u duhovnom životu. Kad moliš: kruh naš svagdašnji daj nam danas — misli i na duševnu hranu. Promatranje duhovnih i nevidljivih stvari, veli sv. Bernardo, ona je duševna hrana, koja nas jača za dobra djela.

Nije meditacija tako teška, kako neki misle. U Salzburgu je na ulazu u neki samostan bilo postavljeno veliko raspelo. Pokraj raspela šetao je jedamput neki mladi čovjek, bogato obučen, s cigaretom u ustima i šeširom na glavi. Pogled mu je češće pao na Kristov lik. Najprije je bacio ciga-

retu, zatim skinuo šešir, a ponovni pogledi doveli su ga do toga, da je kleknuo i suznim okom molio do nogu Raspetoga. Bila je to jedna dobro obavljena meditacija. Kad ljudi žele što kupiti, idu u trgovinu, razgledavaju robu, odabiru, što je za njih, pitaju za cijenu i izbrajaju potrebni novac. Evo ti slike meditacije. Mi trebamo toliko duhovnih vrednota. Razmislimo, koje su nam najpotrebitije, što ćemo učiniti, da ih pribavimo. Molimo za potrebitu snagu za taj posao i mi smo dobro razmatrali.

Ako ti je to teško, nabavi knjigu duhovnog sadržaja, otvori je na kojogod strani. Pročitaj po koji redak i polako uroni u ono što si pročitao. Promisli to bez žurbe. Bog ti govori. Pokloni mu se. Iz dobre meditacije izvirat će vruća usmena molitva! Neposredan razgovor s Bogom!

Sveta pričest

Bog je svagdje. Htio bi biti i u tvome srcu, da te pohodi. Svaki njegov pohod ostavlja trag milosti. Gdje ga dugo nije bilo, tamo je u duši pustoš i korov. Pohodi ga češće u njegovoj crkvi. Tako je ugodno biti sam s njim! U svetoj pričesti je posve

tvoj. Pričešćuj se, što češće. Neka Krist bude uvijek tvoj, a ti njegov.

Ispit savjesti

Nikad ništa ne odlučuj ne saslušavši svoju savjest. Nakon svakog čina pitaj svoju savjest, nema li ti što prigovoriti. Nama je potrebno svakodnevno obraćenje, jer svaki dan padamo. Ispituj savjest po dobrom formularu. Svake subote prije nego legneš, ispitaj svoju savjest, da

ustanoviš sve svoje propuste i svoje pogreške

kao i svoj duhovni napredak.

Moli Boga, da ti prvo oprosti, a za drugo mu zahvali.

Kad osjetiš težinu grijeha na svojoj duši i kad ti je savjest nemirna, klekni odmah pred svećenika i ispovijedi se.

Duhovne vježbe

Nekoliko dana samoće posvećenih obrađivanju najzamašnijih pitanja o podrijetlu i svrsi čovjeka, posvećenih molitvi i uređivanju savjesti nazivamo duhovnim vježbama. Mi smo kršćani i naš život ne *smije imati drugo obilježje osim kršćansko. Mi ne gledamo na život kao na ugodnu veselicu, odmor ili neprestani blagdan. Mi znamo, da je »borba život ljudski na zemlji« (Job, 6). Zato kršćani rado odilaze u pobožnu samoću duhovnih vježbi, da se u tom »dičnom rvalištu duha« (Pio XI.) vježbaju za životnu borbu.*

Ti pitaš, što ćeš tamo raditi. Radi ono, što radimo kad obolimo. Savjetujemo se s liječnikom, mirujemo, savjesno uzimamo propisane lijekove i gojimo čvrstu nadu u ozdravljenje. Onaj s kime se moraš u duhovnim vježbama posavjetovati u stvarima tvoje neumrle duše jest svećenik, vođa duhovnih vježba. Njegovo znanje, iskustvo i sakramentalna milost sv. Reda daju ti jamstvo, da ti može, a njegova požrtvovna ljubav, da ti i hoće pomoći. Izmorenom srcu treba mira, da se u spokojnom razmišljanju odmori. Bog opći rado sa sabranim srcem, i tihe ga duše privlače. Razmatranje, ispit savjesti, molitve i duhovno čitanje redovno je zanimanje u duhovnim vježbama. Nekojima se te vježbe čine preteškima. Ali priznat ćeš, da je to, što se traži da učiniš za spas svoje duše daleko manje od onoga, što si žrtvovao, da je upropastiš. Zar da se plašimo truda na putu spasa mi, koji smo se toliko izmorili na putu grijeha? Htjeti se spasiti bez napora isto je, što i htjeti pobijediti bez borbe i primiti plaću bez rada. U duhovne vježbe uđi veseo i pun nade, da ćeš izaći iz njih duhom preporođen, pridignut i okrijepljen.

Neki se starac vratio iz duhovnih vježba i sav sretan uskliknuo: »Sada istom znam, zašto sam na svijetu, prije to zaista nisam znao!« A neki mladić je priznao: »Teško sam išao u dom duhovnih vježba, ali sam još teže izlazio iz njega.« Kad bi ljudi znali što su duhovne vježbe, rado bi ih obavljali.

MOLITE

(Mk. 14, 38.)

MOJ DAN

Svaki dan provedi, kao da ti je posljednji u životu. Najbolje iskorišćuje vremeniti život, koji sebi osigurava vječni. Zato među točkama tvoga dnevnog reda neka zauzimaju prvo mjesto one, koje smjeraju na čast Božju i tvoj duhovni život. Nije važno, da im posvetiš mnogo vremena, nego da ih dobro obaviš i da ih nikada ne napuštaš.

Visoko cijeni molitvu. Ona nam je tako potrebna, da se po nauci naše sv. vjere bez nje ne možemo spasiti. Pasivni krajevi sklapaju trgovačke ugovore s plodnima i tako namiruju svoje potrebe. Naša je zemlja puna potreba, a najviše oskudijevamo na milosti i kreposti. Zato ostani trajno povezan s nebom po molitvi, kojoj je Sin Božji dao tako veliku moć, da po njoj dobivamo sva dobra naravnog i vrhunaravnog reda. Između usmenih molitava odaberi one, koje u tebi najviše pobuđuju pobož-

nost i koje najbolje iznose tvoje potrebe pred Gospodina. Često ih ponavljaj i one će postati tvoja dragocjena i nerazdruživa svojina.

JUTARNJA MOLITVA

Čim se probudiš, prekriži se, da te sv. križ čuva od zla duše i tijela i da dokažeš raspetome Kristu, da želiš provesti dan kao njegov sluga. Obnovi dobre odluke. Posebice pazi, da dobrom nakanom prikažeš Bogu sve djelovanje. Što je svijet bez sunca, tijelo bez života, polje bez ploda, to je djelo bez dobre nakane. »Ako dakle jedete ili pijete ili drugo što činite, sve činite na slavu Božju«. (Kor. I, 10, 31.).

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. — Amen.

Kralju vjekova, besmrtnomu i nevidljivomu, jedinomu Bogu čast i slava u vijeke vjekova. Amen. — Bogu hvala.

Kriste, Sine Boga živoga, smiluj se nama. — Kriste, Sine Boga živoga, smiluj se nama.

Koji sjediš s desne Oca.
Smiluj se nama.
Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
Kriste, Sine Boga živoga, smiluje se nama.

Ustani, Kriste, pomozi nam.
I poradi Imena svoga izbavi nas.
Gospodine, usliši molitvu moju.
I vapaj moj k tebi da dođe.

Pomolimo se. Gospodine Bože svemogući, koji si dao da doživimo početak ovoga dana, svojom nas moću danas štiti, da u ovaj dan ni na jedan grijeh ne pristanemo, nego da na vršenje tvoje pravde smjeraju uvijek naši govori, misli i djela. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dragocjena je u očima Gospodnjim.
Smrt svetaca njegovih.

Sveta Marija i svi sveti neka nas zagovaraju kod Gospodina, da zavrijedimo te nas onaj pomogne i spasi, koji živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.

Gospodine smiluj se. Kriste smiluj se. Gospodine smiluj se. Oče naš . . .

Pogledaj, Gospodine, na sluge svoje i na djela svoja te ravnaj djecu njihovu.

I neka bude svijetlo Gospodina, Boga našega, nad nama; i upravljaj djelima ruku naših vrhu nas i ravnaj djelo ruku naših. Slava Ocu . . .

Pomolimo se. Udostoj se, Gospodine Bože, Kralju neba i zemlje, ravnati i posvetiti, voditi i upravljati danas srca i tijela naša, osjetila, razgovore i čine naše u zakonu svojem i u djelima zapovijedi svojih: da ovdje i u vječnosti uz tvoju pomoć zavrijedimo biti spaseni i slobodni, Spasitelju svijeta, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pomoć je naša u imenu Gospodina.
Koji stvori nebo i zemlju.

† Gospodin nas blagoslovio i od svakoga zla obranio i uveo u život vječni; a duše vjernih po milosrđu Božjem neka počivaju u miru. Amen.

DNEVNE MOLITVE

Oče naš

Oče naš, koji jesi na nebesima, * sveti se ime tvoje. * Dođi kraljevstvo tvoje. * Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. * Kruh naš svagdanji daj nam danas. * I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim. * I ne uvedi nas u napast * nego izbavi nas od zla. Amen.

Zdravo Marijo

Zdravo Marijo, milosti puna, * Gospodin s tobom; * blagoslovljena ti među ženama, * i blagoslovljen plod utrobe tvoje, Isus. * Sveta Marijo, Majko Božja, * moli za nas grešnike * sada i na čas smrti naše. Amen.

Slava Ocu

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

Vjerovanje apostolsko

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, * Stvoritelja neba i zemlje. * I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, * koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, * mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan, * sašao nad pakao, * treći dan uskrsnuo od mrtvih, * uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega, * odonud će doći suditi žive i mrtve. * Vjerujem u Duha Svetoga, * svetu Crkvu katoličku * općinstvo svetih, * oproštenje grijeha, * uskrsnuće tijela, * život vječni. Amen.

Deset zapovijedi Božjih

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj; nemaj drugih bogova uz mene.
2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga isprazno.
3. Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji.
4. Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.
5. Ne ubij.

6. Ne sagriješi bludno.
7. Ne ukradi.
8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga.
9. Ne poželi žene bližnjega svoga.
10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.

Pet zapovijedi crkvenih

1. Svetkuj zapovjedne blagdane.
2. Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapovjedne blagdane.
3. Posti zapovjedne poste i u određene dane ne mrsi.
4. Svake se godine najmanje jedanput ispovjedi i o Uskrsu se pričesti.
5. Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrijeme.

Sedam svetih sakramenata

1. Krštenje. 2. Potvrda. 3. Presveti oltarski Sakramenat. 4. Pokora. 5. Posljednje pomazanje. 6. Sveti red. 7. ženidba.

Sedam glavnih grijeha

1. Oholost. 2. Skupost. 3. Bludnost. 4. Zavist. 5. Neumjerenost u jelu i pilu. 6. Srditost. 7. Lijenost.

Dužnosti kršćanske

1. Kloni se zla duhovnoga ili grijeha.
2. Čini dobro, ili: drži zapovijedi Božje i živi kreposno.

Djelo vjere

Vjerujem u te, Bože moj, * da si jedan jedini božanstvom, a troj osobama, * Otac, Sin i Duh Sveti. * Vjerujem, da je druga osoba, Sin Božji, krepošću Duha Svetoga, čovjekom postao, * rodio se i sve nas otkupio; * i da će doći suditi žive i mrtve; * da će dobre naplatiti slavom nebeskom, * a grešnike kazniti mukama paklenim. * Vjerujem nadalje sve ono, što vjeruje i vjerovati uči sveta mati Crkva rimokatolička. * A sve to vjerujem zato, * što si to navijestio ti, Bože, * koji si neizmjerna mudrost i vjekovita istina, * koji ne možeš prevariti niti prevaren biti, jer sve znaš i vidiš. * O Bože, umnoži vjeru moju.

Djelo ufanja

Ufam se u te, o premilostivi Bože moj, * da ćeš mi po zaslugama muke i smrti Isusove, * i po mojim dobrim djelima, s pomoću tvojom učinjenim, * oprostiti sve grijehe i dati slavu nebesku. * A to se ufam zato, * što ti, Bože svemogući, dati možeš, što si obećao, * i u obećanju si svojem stalan i vjeran. * O Bože, učvrsti ufanje moje.

Djelo ljubavi i skrušenja

Ljubim te, o Božje moj, svim srcem i dušom svojom nadasve, * i više nego samoga sebe; * jer si ti sam po sebi svake ljubavi dostojan, * i poradi tebe ljubim bližnjega svoga kao samoga sebe. * O, Bože, užezi ognjem ljubavi svoje srce moje, * te iz ove goruće prema tebi ljubavi jako se kajem, * što sam ikada uvrijedio tebe, neizmjerno dobro. * Mrzim na sve grijehe života svoga, * i to većma nego na ikoje drugo zlo. * O da te nijesam nikada uvrijedio. * Tvrdo odlučujem, da ću se čuvati svakoga grijeha, * te volim umrijeti, nego ikojim grijehom, * osobito smrtnim, uvrijediti tebe, najveće dobro. * A sve ću počinjene grijehe po milosti tvojoj iskreno ispovjediti i dostojnu za njih pokoru učiniti. * Smiluj mi se dakle, o svemogući Isuse, * i budite mi na pomoć, milostiva Marijo i sveti Josipe! — Amen.

Četiri posljednje stvari čovjeka

Smrt, sud, pakao i kraljevstvo nebesko. * — U svim djelima svojim spomeni se posljednjih svojih stvari, * pa ne ćeš nikada sagriješiti«. (Crkv. 7, 40).

Anđeo Gospodnji

Anđeo Gospodnji navijestio Mariji.
I ona začela po Duhu svetom.
Zdravo Marijo . . .

Evo službenice Gospodnje.
Neka mi bude po riječi tvojoj.
Zdravo Marijo . . .

I Riječ tijelom postala.
I prebivala među nama.
Zdravo Marijo . . .

Moli za nas sveta Bogorodice.
Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovnjenje Krista, Sina tvoga, po muci njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

U uskrsno vrijeme, tj. od Velike subote na večer pa do predvečerja Presv. Trojstva, moli se mjesto »Anđeo Gospodnji« stojeći:

Kraljice neba, raduj se, aleluja.
Jer koga si bila dostojna nositi, aleluja.

Uskrsnu, kako je rekao, aleluja.
Moli za nas Boga, aleluja.

Raduj se i veseli se, Djevice Marijo, aleluja.
Jer uskrsnu Gospodin uistinu, aleluja.

Pomolimo se. Bože, koji si se dostojao razveseliti svijet uskrsnućem Sina svoga, Gospodina našega Isusa Krista, daj, molimo te, da po njegovoj Majci, Djevici Mariji, postignemo radosti vječnoga života. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Kratki pohod Isusu u presv. oltarskom

Klanjamo ti se, presveti Gospodine Isuse Kriste, ovdje i po svim tvojim crkvama, koje su po cijelom svijetu i blagosivamo te, jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

O sveta gozbo, na kojoj se Krist blaguje, slavi se spomen muke njegove, duša se napunja milosti i daje nam se zalog buduće slave.

Kruh s neba dao si njima.
Koji svaku slast u sebi ima.

Pomolimo se. Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Duhovna pričest

Isuse moj, vjerujem, da si prisutan u presvetom Sakramentu; ufam se u te, ljubim te nadasve. Iz ove ljubavi kajem se

od srca za sve grijehe i ne ću nikada više griješiti. Moja duša čezne za tobom; ali, jer te ne mogu sada uistinu bitno primiti u presvetom Sakramentu, dođi bar duhovnim načinom u moje srce.

Sada misli, da si Isusa uistinu primio i reci:

Isuse moj, klanjam ti se, kao da si u mom srcu zaista prisutan i sjedinjujem se posve s tobom. O ne daj, da se ikada od tebe rastavim. Tvoj sveti blagoslov sašao na mene i ostao vazda. Amen.

Prije nauka

O Marijo, Majko ljubavi, straha Božjega, spoznanja i svetoga pouzdanja, čijom su materinjom zaštitom premnogi u znanostima divno napredovali, tebe izabirem zaštitnicom i pomoćnicom nauka svojih i molim te najponiznije po vječnoj mudrosti, Spasitelju našem Isusu Kristu, koji te je nada sve svete prosvijetlio znanošću nebeskom, da mi zagovorom svojim isprosiš milost, te uzmognem dobro shvatiti, zapamtiti i izreći sve ono, što je Bogu na slavu, tebi na čast, a meni i drugima za vječnu sreću korisno. Amen.

Toliko ti puta, dobri Bože, čast, koliko slova napišem, koliko riječi pročitam, a toliko puta čast i tebi, Djevo Marijo. Amen.

Prije jela

Blagoslovi, Gospodine, nas i ove tvoje darove, što ćemo ih po tvojoj darežljivosti uživati. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Poslije nauka i jela

Zahvaljujemo ti, svemogući Bože, za sva dobročinstva tvoja. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Spomeni se

Spomeni se, o predobrostiva Djevice Marijo, kako se nije nikada čulo, da si ikoga zapustila, koji se k tebi u zaštitu utekao, tvoju pomoć zatražio i tvoj zagovor zaprosio. Ovim pouzdanjem obodren utječem se i ja k tebi, Djevice djevicâ, k tebi, Majko, dolazim, pred tobom eto stojim ja grešnik i uzdišem. Nemoj, Majko Riječi Božje, prezreti riječi mojih, nego ih milostivo poslušaj i usliši. Amen.

(300 dana oproštenja svaki put; Potpuni oprost — uz obične uvjete — jedanput u mjesecu, ako se moli svaki dan).

Molitva djece za roditelje

Gospodine Bože, ti si nam zapovjedio, da svoje starije slušamo, štujemo i ljubimo; ti si nam svečano obećao i vječno blaženstvo, ako svoje dužnosti prema svojim roditeljima točno vršimo. Molimo te, podaj nam milost, da uzmognemo svoje roditelje vazda, kako treba, štovati i ljubiti, njihove nauke poslušati, njihove opomene i zapovijedi tako vršiti, kao da si nam ih ti sam dao. Udijeli nam milost, da ih od srca ljubimo i tu ljubav djelom pokažemo; da im u potrebama pomognemo, te im tako uzvratimo ljubav, koju su nam od prvoga časa našega života iskazivali. O ljubezni, nebeski Oče, daj nam milost, da sve dužnosti prema roditeljima točno izvršimo, a jednoć s njima zajedno kod tebe se veselimo na vijeke vjekova. Amen.

Svagdašnja molitva Srcu Isusovu

Božansko Srce Isusovo! Ja ti prikazujem po bezgrešnom Srcu Marijinu sve molitve, djela i trpljenja ovoga dana u naknadu za naše uvrede i na sve one nakane, na koje se ti neprestano prikazuješ na oltaru. Osobito ti ih prikazujem za sv. Oca papu i na sve one nakane, koje su ovog mjeseca i dana preporučene članovima Apostolstva molitve. Amen.

Svagdašnja molitva Majci Božjoj

O Gospojo moja, o Majko moja! Ja se sav darujem tebi, i da ti zasvjedočim svoju ljubav, poklanjam ti danas oči svoje, uši svoje, usta svoja, srce svoje, — svega sebe. Budući dakle da sam sav tvoj, o dobra Majko, čuvaj me i brani me kao stvar i svojinu svoju. — Zdravo Marijo . . .

(100 dana oproštenja svaki dan).

KRUNICA BL. DJEVICE MARIJE

Kao što se oduvijek moli u Crkvi 150 psalama na čast Božju, tako se već u srednjem vijeku u čast Marijinu molilo 150 zdravomarija. Kod toga su se ljudi poslužili zrncima nanizanim na vrpci. Sv. Dominik († 1221) i njegovi redovnici dali su toj pobožnosti današnji oblik i proširili je po čitavom svijetu. Sv. Oci Pape obdarili su molitvu sv. krunice mnogim oprostima, ustanovili njezin blagdan i naredili da se cijeli mjesec listopad moli kod javnog bogoslužja. Nosi sobom blagoslovljenu krunicu i rado je moli.

Gospina krunica moli se ovako:

Na križić: Vjerovanje.
Na deblje zrno: Oče naš.

Na tri mala zrna:

1. Koji neka nam umnoži vjeru.
2. Koji neka nam utvrdi ufanje.
3. Koji neka nam usavrši ljubav.

Krunica radosna.

Od prve nedjelje došašća do korizme.

Na desetke:

1. Koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela.

2. Koga si, Djevice, idući Elizabeti u pohode nosila.
3. Koga si, Djevice, rodila.
4. Koga si, Djevice, u hramu prikazala.
5. Koga si, Djevice, u hramu našla.

Krunica žalosna.

Od početka korizme do Uskrsa.

Na desetke:

1. Koji se za nas krvlju znojio.
2. Koji je za nas bio bičevan.
3. Koji je za nas bio trnjem okrunjen.
4. Koji je za nas teški križ nosio.
5. Koji je za nas bio propet.

Krunica slavna.

Od Uskrsa do Presv. Trojstva.

Na desetke:

1. Koji je uskrsnuo od mrtvih.
2. Koji je uzašao na nebo.
3. Koji je poslao Duha Svetoga.
4. Koji je tebe, Djevice, na nebo uzeo.
5. Koji je tebe, Djevice, na nebu okrunio.

Za pokojnike može se dodati i šesta desetka:

Koji neka se smiluje vjernim mrtvima.

Ta se desetka svrši uzdahom:

I duše vjernih po milosrđu Božjem počivale u miru. Amen.

Ako moliš Gospinu krunicu redovito svaki dan, nastoj je moliti ovim redom: u nedjelju, srijedu i subotu krunicu slavnu; u utorak i petak krunicu žalosnu; u ponedjeljak i četvrtak krunicu radosnu.

Molitva sv. Anđelu Čuvaru

O Anđele, čuvaru i branitelju moj prevjerni, čijoj sam zaštiti izručen, prinesi moje premda nedostojne molitve Bogu milostivomu, da mi udijeli pravoga i savršenoga pokajanja za sve moje grijehe. Vidiš li me, gdje zalazim s puta kreposti, vrati me k Gospodinu Bogu mojemu. Lijena me na dobro probudi, žalosna utješi, u svakoj pogibelji duše i tijela pomozi i brani. Ne zapusti me u boju s neprijateljima duševnim, a osobito u vrijeme smrti ne daj, da se od duha paklenoga strašim ili u zdvojnost upadnem. O ljubezni čuvaru moj, budi tad uza me s pomoću svojom, da me ne predobije neprijatelj, da se tada savršeno pokajem te s krepkim ufanjem u milosrđe Božje pođem s ovoga svijeta i ugledam Boga Gospodina našega, koga da zajedno s tobom uživam u vijeke. Amen.

Molitva bilo kojem svecu

Zdravo, o sretni stanovniče nebeski, sveti N. . . . , koji poslije truda na ovoj zemlji sada pokoj vječni uživaš radi kreposti svojih, kojima si Bogu ugodio. O, da

i ja one kreposti, koje u tebi slavim i štujem svom pomnjom nasljedujem! Potkrijepi ti slabost moju molitvom svojom, kojoj ne će ništa Gospodin Bog uskratiti. Isprosi mi milost . . . navlastito pak oproštenje grijeha, čvrstu odluku Bogu služiti do smrti u svetosti i pravdi. Ne daj, da me svijet lažnim dobrom, ni tijelo opakom nasladom, ni duh pakleni zasjedom i napašću svojom predobije. Isprosi mi napredak u čvrstoj vjeri, krepkom ufanju i savršenoj ljubavi, a na koncu života dar najposljednje milosti, da se s tobom u vijeke združim i budem dionik nebeske slave. Amen.

VEČERNJA MOLITVA

Svako veče učini obračun o stanju svoje savjesti i u razgovoru s Bogom završi dan. Ne zadovolji se time, ako ti možda savjest ne spočitava kakova zla. Velika je nesreća, ako nisi preko dana učinio ništa dobra. Nositi kršćansko ime bez kršćanskih djela je farizejstvo. Misli i na one među kojima si pozvan da budeš apostolom. Veoma mnogo čini tko samo jedan smrtni grijeh spriječi, a đak ih kroz dan može mnogo spriječiti. Odluči da ćeš uvijek u određeno vrijeme ustati.

Zahvaljujemo ti, svemogući Bože, za sva dobročinstva tvoja, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Slava Ocu . . .
Molimo za dobročinitelje svoje.

Dostoj se, Gospodine, sve, koji nam dobro čine poradi imena tvojega, nagraditi životom vječnim. Amen.

Molimo za vjerne mrtve.
Pokoj vječni daruj im Gospodine.
I svjetlost vječna svijetlila njima.
Počivali u miru.
Amen.

Dođi, Duše Sveti, pamet našu prosvijetli zrakom višnje svjetlosti. Odgovori mi, koliko je bezakonja i grijeha mojih, pokaži mi opačine i prestupke moje.

Ispovijedam se Bogu Svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženomu Mihovilu arkanđelu, blaženomu Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu i svim svetima da sam vrlo mnogo sagriješio: mišlju, riječju i djelom: (Sada ispitaj svoju savjest prošavši ukratko djela prošloga dana. Zatim nastavi:) moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila arkanđela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla i sve svete da se mole za me Gospodinu Bogu našemu.

Smilovao nam se svemogući Bog, otpustio nam grijehe naše i priveo nas u život vječni.
Amen.

Oproštenje, † odrešenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin.
Amen.

Dostoj se, Gospodine, noći ove.
Sačuvati nas od grijeha.
Smiluj se nama, Gospodine.
Smiluj se nama.
Neka bude milosrđe tvoje, Gospodine, nad nama.
Kako se ufamo u tebe.
Gospodine, usliši molitvu moju.
I vapaj moj k tebi da dođe.

Pomolimo se. Pohodi, molimo, Gospodine, ovo prebivalište i svaku neprijateljsku zasjedu od njega daleko otjeraj. Tvoji sveti anđeli neka prebivaju u njemu, koji nas u miru čuvali; i tvoj blagoslov neka bude nad nama vazda. Amen.

MOJA NEDJELJA

Nedjelje i blagdani su dani duše. Glas zvona dopire svakamo gdje ima katolika. Majka Crkva zove svu svoju djecu na okup. Za njih je svečano ukrasila kuću Božju, pred njima razvija sav sjaj svoje liturgije, krijepi ih i tješi svetim melodijama, hrani ih kruhom istine i manom života, posvećuje žrtvom Novoga Zavjeta. Duhovno blago, što ga o blagdanima sakupiš za se, najviše će te tješiti na smrtnom krevetu, a počinak, posvećen duhovnim i tjelesnim djelima milosrđa, biće zalog vječnog počinka u Bogu.

PROPOVIJED

U priči o dobrom pastiru naziva Isus kršćane ovcama i veli za njih: »... i čut će glas moj« (Iv. 10, 16). Krist vrši službu dobrog pastira u svojoj Crkvi do konca svijeta. Pastirov je glas, kad osjećaš u sebi poziv da učiniš dobro, a ukloniš se zlu. Pastirov je glas, kad slušaš svećenika s propovijedaonice, kad te roditelji i dobri ljudi pute na dobro, kad te kori sudac tvoje savjesti u ispovijedaonici. S tim uvjerenjem polazi na propovijed, da riječ Božja ne padne na neplodno tlo i da milost koju Duh Sveti veže uz nju ne bude za te uzaludna!

SV. MISA

Misa[1] je neprestana žrtva Novoga Zavjeta u kojoj se Isus Krist pod prilikama kruha i vina prikazuje svom nebeskom Ocu. Misa se ovako zove, kako tumači papa Inocencije, jer se tu šalje nebeski poslanik. Bog, naime, šalje Sina svoga kod konsekracije k nama na oltar, da bude s nama, a vjerna Crkva šalje kod prinosa istog Krista Ocu da za nju moli. Hoćeš li da dadeš Bogu čast kakova dolikuje tolikom veličanstvu, hoćeš li da mu najbolje zahvališ za dobročinstva, da pružiš zadovoljštinu za svoje prekršaje, da ganeš njegovo milosrđe da ti oprosti uvrede ili da izmoliš što ti treba, prikaži mu novozavjetnu žrtvu. S njom daješ Bogu najviše što mu možeš dati. Poslušaj želju pape Pija X.: »Nemojte kod svete mise moliti što drugo, već molite samu svetu misu. (Dr D. Kniewald: Rimski misal i Nedjeljni misal).

† In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.	† U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.[2]

1. Pristupit ću k oltaru Božjem.

2. K Bogu, koji razveseljuje mladost moju.

1. Sudi mi, Bože, i raspravi parnicu moju s narodom nevjernim, * od čovjeka opaka i lukava izbavi me.

---

[1] Od latinske riječi mittere = poslati.

[2] Križanje je vidljivi izražaj glavnih otajstava naše sv. vjere: presv. Trojstva, utjelovljenja, otkupljenja.

2. Jer si ti, Bože, jakost moja: * zašto me odbacuješ * i zašto hodam žalostan, dok me pritište neprijatelj?

1. Pošalji svjetlost svoju i istinu svoju: * one neka me vode i izvedu na tvoju svetu goru i u šatore tvoje.

2. I pristupit ću k oltaru Božjem, * k Bogu, koji razveseljuje mladost moju.

1. Slavit ću te uz citaru, Bože, Bože moj: * zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me uznemiruješ?

2. Uzdaj se u Boga, jer ću ga još slaviti, * on je spasenje moje i Bog moj.

1. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

2. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda * i u vijeke vjekova. — Amen.[3]

---

[3] Temeljna misao psalma: želja za Bogom i njegovim oltarom. U toj prekrasnoj elegiji psaltira opjevani su uzdisaji Davidovi za Sionom, središtem Božjeg kulta u St. Zavjetu, dok je bježao ispred svog sina Apsaloma. Ne govori se u misama za mrtve i u misama od gluhe nedjelje do velike subote.

1. Pristupit ću k oltaru Božjem.

2. K Bogu, koji razveseljuje mladost moju.

1. † Pomoć je naša u imenu Gospodina. Koji stvori nebo i zemlju.

Svi:

Ispovijedam se Bogu svemogućemu, * blaženoj Mariji vazda Djevici, * blaženomu Mihovilu arkanđelu, * blaženomu Ivanu Krstitelju, * svetim apostolima Petru i Pavlu, * svim svetima i tebi oče, * da sam veoma mnogo sagriješio * mišlju, riječju i djelom, * moj grijeh, moj grijeh, moj prevelii grijeh.[4] * Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, * blaženoga Mihovila arkanđela, * blaženoga Ivana Krstitelja, * svete apostole Petra i Pavla, * sve svete i tebe oče, * da se molite za me Gospodinu Bogu našemu.

---

[4] Triput se udaramo u prsa da označimo da u grudima sakriveno srce zaslužuje da bude radi grijeha kažnjeno, poniženo, smrvljeno.

1. Smilovao nam se svemogući Bog, * otpustio nam grijehe naše * priveo nas u život vječni. Amen.

2. Oproštenje, † odrešenje i otpuštenje grijeha naših * podao nam svemogući i milosrdni Gospodin. Amen.

1. Bože, obazri se na nas i oživit ćeš nas.

2. I narod će se tvoj veseliti u tebi.

1. Pokaži nam, Gospodine, svoje milosrđe.

2. I daj nam svoje spasenje.

1. Gospodine usliši molitvu moju.

2. I vapaj moj k tebi da dođe.

Dominus vobiscum!	Gospodin s vama![5]
Et cum spiritu tuo!	I s duhom tvojim!

Svi:

Pomolimo se. * Uzmi od nas, molimo Gospodin, naša bezakonja, * da budemo dostojni čistih srdaca ući u svetinju nad svetinjama. * Po Kristu Gospodinu našem. Amen. *

---

[5] Pozdrav, želja i molitva. Osam puta se ponavlja u misi da se vjernici upozore na vezu sa svećenikom.

Molimo te, Gospodine, * po zaslugama tvojih svetih, * kojih se moći ovdje nalaze, * da se dostojiš otpustiti sve naše grijehe. Amen.

ULAZ[6]

U Ime se Isusovo poklonilo svako koljeno onih, koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom i svaki jezik da prizna na slavu Boga Oca: Isus Krist jest Gospodin.[7]

Gospodine, Gospodine naš, kako je divno ime tvoje po svoj zemlji.[8]

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amen. U Ime se Isusovo poklonilo svako koljeno onih, koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom i svaki jezik da prizna na slavu Boga Oca: Isus Krist jest Gospodin.

1. Gospodine, smiluj se.
2. Gospodine, smiluj se.
1. Gospodine, smiluj se.
2. Kriste, smiluj se.

---

[6] Spada među promjenljive dijelove mise. Ovaj Ulaz čita se na blagdan presv. Imena Isusova.

[7] Fil. 2, 10—11.

[8] Psal. 8, 2.

1. Kriste, smiluj se.
2. Kriste, smiluj se.
1. Gospodine, smiluj se.
2. Gospodine, smiluj se.
1. Gospodine, smiluj se.[9]

SLAVA

Gloria in excelsis Deo.	Slava Bogu na visini.[10]

1. I na zemlji mir ljudima dobre volje.

2. Hvalimo te.

1. Blagoslivljamo te.

2. Klanjamo ti se.

1. Slavimo te.

2. Zahvaljujem ti radi velike slave tvoje.

1. Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože Oče svemogući.

2. Gospodine Sine jedinorođeni, Isuse Kriste.

---

[9] Ohrabreni milosrđem trojedinoga Boga usuđujemo se pristupiti sv. tajni.

[10] Uzvišena himna otkupljenja, što je istekla dijelom iz anđeoskih usta u Betlehemu, a dijelom iz usta sv. Crkve.

1. Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Očev.

2. Koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

1. Koji uzimaš grijehe svijeta, primi našu molitvu.

2. Koji sjediš s desne Ocu, smiluj se nama.

1. Jer ti si jedini svet.

2. Ti si jedini Gospodin.

1. Ti si jedini Svevišnji, Isuse Kriste.

2. † Sa Svetim Duhom u slavi Boga Oca. Amen.

Dominus vobiscum!	Gospodin s vama!
Et cum spiritu tuo!	I s duhom tvojim!

POČETNA MOLITVA[11]

Pomolimo se. Svemogući vječni *Bože, koji si po ljubljenom svome Sinu, Kralju svega, htio sve obnoviti, dopusti milostivo, da se svi narodi, razdijeljeni ranom grijeha podlože njegovoj preblagoj vlasti, koji s tobom živi i kraljuje, u je-*

---

[11] Spada među promjenljive dijelove mise.

dinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova.[12]

Svi:

Amen.

ČITANJE POSLANICE BLAŽENOGA PAVLA APOSTOLA RIMLJANIMA[13]

Braćo! Razumijte vrijeme, da je već čas, te se mi probudimo od sna; jer je sada bliže naše spasenje, negoli kad smo primili vjeru. Noć je na izmaku, a dan se približi. Odbacimo dakle djela tame, a obucimo oružje svijetla. Hodimo pošteno kao po danu: ne u razuzdanim gozbama i pijankama, ne u nečistoći i zapuštenosti, ne u svađi i zavisti, nego obucite Gospodina Isusa Krista.

Svi:

Bogu hvala.

PJESMA IZA POSLANICE[14]

Gospodine, nado moja od mladosti moje, tebe sam se držao od materinjeg krila, već od prve mladosti ti si branič moj.[15]

---

[12] Moli se na blagdan Krista Kralja.

[13] Rim. 13, 11—14. Čita se na prvu nedjelju Došašća.

[14] Spada među promjenljive dijelove mise.

[15] Ps. 70, 5—6.

Radi nevinosti moje čuvaj me i utvrdi me pred licem svojim dovijeka.[16] *Aleluja, aleluja. Blago onome, koga ti odabireš i primaš, da stanuje u dvorima tvojim,*[17] *aleluja.*[18]

Svećenik:

Očisti moje srce i moje usne, svemogući Bože, koji si usne Izaije proroka očistio ražarenim ugljenom; tako se dostoj očistiti me po svojem blagom milosrđu, da uzmognem dostojno navijestiti tvoje sveto evanđelje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti!

Gospodin bio u mojemu srcu i na mojim usnama, da dostojno i kao što treba navijestim njegovo evanđelje! Amen.

Dominus vobiscum!	Gospodin s vama!
Et cum spiritu tuo!	I s duhom tvojim!
Sequentia sancti Evangelii secundum Matheum	Slijedi sveto Evanđelje po Mateju
Gloria tibi, Domine!	Slava tebi, Gospodine!

---

[16] Ps. 40, 13.

[17] Ps. 64, 5.

[18] Govori se na dan sv. Alojzija.

EVANĐELJE[19]

U ono vrijeme: kad vidje Isus silan svijet, uziđe na goru; i kad on sjede, pristupiše k njemu učenici. I otvorio je usta svoja i učio ih: Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blaženi žalosni, jer će se oni utješiti. Blaženi krotki, jer će oni baštiniti zemlju. Blaženi, koji gladuju i žeđaju pravde, jer će se oni nasititi. Blaženi milosrdni, jer će oni milosrđe postići. Blaženi, koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti. Blaženi mirotvorci, jer će se oni sinovi Božji zvati. Blaženi, koje progone radi pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago vama, kad vas pogrde i usprogone i uzgovore na vas sve zlo, lažući mene radi. Veselite se i klikujte, jer je plaća vaša velika na nebesima.[20]

Svi:

Slava tebi, Kriste!

Svećenik:

Riječi svetog evanđelja neka izbrišu u nama naše pogreške.

---

[19] Spada među promjenljive dijelove mise.

[20] Mt. 5, 1—12. Čita se na blagdan Svih Svetih.

VJEROVANJE

Credo in unum Deum.	Vjerujem u jednoga Boga.

1. Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje, * sviju vidljivih i nevidljivih stvari.

2. I u jednoga Gospodina, Isusa Krista, * jedinorođenago Sina Božjega,

1. rođenoga od Oca prije sviju vjekova.

2. Boga od Boga, svijetlo od svijetla, * pravoga Boga od pravoga Boga.

1. Koji nije bio stvoren, nego rođen, * jedne biti s Ocem, po kojem je sve stvoreno.

2. Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja * sišao s nebesa. (Ovdje svi pokleknu).

1. I utjelovio se po Duhu Svetom od Djevice Marije * i postao čovjekom.

2. Raspet također za nas, * mučen pod Poncijem Pilatom i pokopan.

1. I uskrsnuo treći dan, kako kaže Sveto pismo.

2. I uzašao na nebo, sjedi s desne Ocu.

1. I opet će doći sa slavom, da sudi žive i mrtve; * i njegovu kraljevstvu ne će biti kraja.

2. I u Duha Svetoga, Gospodina i davaoca života, * koji izlazi od Oca i Sina.

1. Koji se s Ocem i Sinom zajedno časti i slavi; * koji je govorio po prorocima.

2. I u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu.

1. Ispovijedam jedno krštenje za otpuštenje grijeha,

2. i iščekujem uskrsnuće mrtvih * i život budućega vijeka. Amen.

PRIKAZANJE

Dominus vobiscum!	Gospodin s vama!
Et cum spiritu tuo!	I s duhom tvojim!

PRIKAZNA PJESMA[21]

Gospodine Bože, prikazao sam ti sve u prostodušnosti srca svoga i vidjeh puk tvoj u velikoj radosti: čuvaj ovu volju, Bože Izraelov, aleluja.[22]

PRIKAZIVANJE HOSTIJE[23]

Svi:

Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, * ovu neokaljanu žrtvu, * koju ja, nedostojni tvoj sluga, * prinosim tebi, svomu živomu i pravomu Bogu, * za bezbrojne grijehe, uvrede i nemarnosti svoje * i za sve nazočne, * kao i za sve vjerne kršćane, žive i mrtve: * da meni i njima bude na spasenje za život vječni. Amen.

---

[21] Spada među promjenljive dijelove mise.

[22] I. Kron. 29, 17. Iz mise na posvetilo crkveno.

[23] Kruh bez kvasca simbolizira neokaljano euharistijsko Janje i čistoću duše, koja se hrani euharistijom.

MIJEŠANJE VINA I VODE[24]

S v i:

Bože, koji si divno sazdao dostojanstvo čovječjega bića, * i još ga divnije obnovio, * daj, da po tajni ove vode i vina budemo dionici Božanstva Onoga, * koji se udostojao, biti dionikom našega čovječanstva, * Isus Krist, Sin tvoj, Gospodin naš, * koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

PRIKAZIVANJE KALEŽA

S v i:

Prinosimo ti, Gospodine, kalež spasenja, moleći tvoju blagost, * da se s ugodnim mirisom vine pred lice tvoga božanskog Veličanstva * za spasenje naše i svega svijeta. Amen.

---

[24] Vino simbolizira Krista, a voda puk. Blagoslov vode označuje blagoslov, što nam dolazi od sjedinjenja s Kristom. Miješanje vina i vode označuje otajstvenu vezu Krista i Crkve.

PRIKAZIVANJE SAMOGA SEBE[25]

S v i:

Duhom ponizne i srcem skrušene primi nas, Gospodine, * i takva neka bude naša žrtva danas pred licem tvojim, * da ti bude mila, Gospodine Bože.

Dođi, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, * i blagoslovi ovu žrtvu pripravljenu tvojemu svetom Imenu.

(UMIVANJE RUKU[26])

1. Umivam među nevinima ruke svoje * i obilazim oltar tvoj, Gospodine.

2. Da čujem glas hvale * i pripovijedam sva čudesa tvoja.

1. Gospodine, ljubim ures doma tvojega * i mjesto, gdje boravi slava tvoja.

2. Ne pogubi, Bože, duše moje s bezbožnima, * ni života mojega s krvnicima.

---

[25] Žrtvuje se Krist, glava otajstvenog tijela, pa treba da se žrtvuju i udovi, svi vjernici.

[26] Ruka je simbol djelovanja. Umivanje prstiju označuje čišćenje i od malih grijeha.

1. U njihovim su rukama bezakonja, * i njihova je desnica puna mita.

2. A ja hodam u nevinosti svojoj; * izbavi me, i smiluj se meni.

1. Noga moja stoji na pravome putu, * u skupštinama ću te blagoslivati, Gospodine.

2. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetom.

1. Kako bijaše u početku tako i sada i vazda * i u vijeke vjekova. Amen.

OPĆA PRIKAZNA MOLITVA

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos, * koji ti prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista, Gospodina našega, * i na čast blažene Marije vazda Djevice, * blaženoga Ivana Krstitelja, * i svetih apostola Petra i Pavla, * i ovih i sviju svetih, * da njima bude na čast, a nama na spasenje; * i da se oni dostoje posredovati za nas na nebesima, * kojih se spominjemo na zemlji. * Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Orate fratres, ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum, Patrem omnipotentem.	Molite braćo, da bude moja i vaša žrtva ugodna Bogu, Ocu svemogućemu.

Svi:

Neka primi Gospodin žrtvu iz tvojih ruku * na hvalu i slavu svojega Imena, * na korist također našu * i svekolike svoje svete Crkve. Amen.

TAJNA MOLITVA[27]

Gospodine, prinosimo ti žrtvu ponovnog pomirenja ljudskoga roda moleći te, da onaj, kojega ti u ovoj žrtvi prikazujemo, daruje svim narodima mir i jedinstvo, Isus Krist, Sin tvoj, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog.[28]

Per omnia saecula saeculorum.	Po sve vijeke vjekova.
Amen.	Amen.
Dominus vobiscum!	Gospodin s vama!
Et cum spiritu tuo!	I s duhom tvojim!
Sursum corda!	Gore srca!
Habemus ad Dominum.	Imamo kod Gospodina.
Gratias agamus Domino Deo nostro.	Zahvaljujemo Gospodinu Bogu našemu.
Dignum et justum est.	Dostojno je i pravedno.

---

[27] Spada među promjenljive dijelove mise.
[28] Iz mise na blagdan Krista Kralja.

PREDSLOVLJE[29]

Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da tebi uvijek i svagdje zahvaljujemo, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože, po Kristu, Gospodinu našemu. Po kojem tvoje veličanstvo hvale anđeli, klanjaju ti se gospodstva, podlažu ti se vlasti. Nebesa i nebeske sile i blaženi serafini slave te kličući u zajedničkoj radosti. Zapovjedi, molimo, da se i naši glasovi združe s njihovima poniznim ispovijedanjem govoreći:[30]

Svi:

Svet, svet, svet, Gospodin Bog nad vojskama! * Puna su nebesa i zemlja tvoje slave. * Hosana na visini! * Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje. * Hosana na visini!

ČIN MISE

Tebe, dakle, preblagi Oče, smjerno molimo i ištemo (poljubi oltar) po Isusu Kristu, Sinu tvojemu, Gospodinu našemu, da milostivo primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane žrtve, koje ti prinosimo prije svega za tvoju svetu katoličku Crkvu, da se dostojiš po svemu svijetu umiriti je, sa slugom tvojim Papom našim... i biskupom našim... čuvati, ujediniti i upravljati, zajedno i sa svim pravovjernima i priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomeni se, Gospodine, svojih sluga i službenica (ovdje se sjeti onih, koje naročito želiš preporučiti) i sviju nazočnih, kojih ti poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje ti prinosimo ili koji ti prinose ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkupljenje svojih duša, za nadu svojega spasenja i zdravlja i tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu, prikazuju svoje želje.

U zajednici i poštujući spomen najprije slavne Marije, vazda Djevice, koja je rodila Boga i Gospodina našega Isusa Krista, a i tvojih blaženih apostola i mučenika: Petra i Pavla, Andrije,

---

[29] Spada među promjenljive dijelove mise.

[30] Govori se u dane koji nemaju svoga posebnog predslovlja.

Jakova, Ivana, Tome, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana, i sviju tvojih svetih, molimo: da po njihovim zaslugama i molitvama dopustiš, da se u svemu utvrđujemo pomoću tvoje zaštite. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Ovaj dakle prinos naše službe, a i cijele svoje obitelji, molimo, Gospodine, da umilostivljen primiš i da naše dane razrediš u svome miru i izbaviš nas od vječnoga osuđenja i pribrojiš stadu tvojih izabranih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo te, Bože, udostoj se učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljenim, namijenjenim, odobrenim, razložnim i prijatnim, da nam postane Tijelo i Krv preljubaznoga Sina tvoga, Gospodina našega Isusa Krista.

PRETVORBA[31]

Koji u predvečerje svoje muke uze kruh u svoje svete i časne ruke i podigavši oči prema nebu, k tebi Bogu, svomu svemogućem Ocu; tebi zahvali, blagoslovi, prelomi i dade svojim učenicima govoreći: Uzmite i blagujte od ovoga svi:

Jer ovo je tijelo moje.

Tako isto po večeri uzevši i ovaj preslavni kalež u svoje svete i časne ruke, opet tebi zahvali, blagoslovi i dade svojim učenicima govoreći: Uzmite i pijte iz njega svi:

Jer ovo je kalež krvi moje, novoga i vječnoga zavjeta, tajna vjere, koji će se za vas i za mnoge proliti za otpuštenje grijeha.

Kolikogod puta budete ovo činili, činit ćete meni na spomen.

---

[31] Svećenik sada čini i govori, što je činio i govorio Isus kod pretvorbe na posljednoj večeri. Tišina za vrijeme pretvorbe je opomena vjernicima, da se saberu.

Zato sjećajući se, Gospodine, mi sluge tvoje, ali i tvoj sveti narod, blažene muke istoga Krista, tvojega Sina, našega Gospodina, kao što i njegova uskrsnuća od mrtvih, a i njegova slavnoga uzašašća na nebesa, prinosimo tvojemu preslavnom Veličanstvu od tvojih darova i poklona žrtvu čistu, žrtvu svetu, žrtvu neokaljanu, sveti kruh vječnoga života i kalež vječnoga spasenja.

Dostoj se milostivim i vedrim licem pogledati ove žrtvene darove i primiti ih, kao što si se dostojao milostivo primiti poklone svojega sluge pravednoga Abela i žrtvu patrijarha našega Abrahama i onu, koju ti prinese tvoj veliki svećenik Melkizedek, svetu žrtvu, neokaljani prinos.

Smjerno te molimo, svemogući Bože, zapovjedi, da ovu žrtvu donesu ruke tvoga svetoga anđela na tvoj uzvišeni oltar, pred tvoje božansko Veličanstvo, da se svi, koji uzblagujemo od pričešća ovoga oltara presveto Tijelo i Krv tvojega Sina, napunimo svakoga nebeskog blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomeni se, Gospodine, sluga i službenica svojih (ovdje se sjeti pokojnika, koje naročito želiš preporučiti), koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i spavaju u snu mira. Njima, Gospodine, i svima, koji u Kristu počivaju, molimo, da podaš mjesto rashlade, svjetlosti i mira. Po isto mKristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se podati i nama grešnicima, tvojim slugama, koji se uzdamo u mnoštvo tvojih pomilovanja, neki dio i zajednicu s tvojim svetim apostolima i mučenicima: Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom, Cecilijom, Anastazijom i sa svim tvojim svetima. Molimo te, dovedi nas u njihovu družbu ne procjenjujući naših zasluga, nego darivajući nam oproštenje.

Po Kristu Gospodinu našem, po kojem, Gospodine, vazda sva ova dobra stvaraš, posvećuješ, oživljavaš, blagoslivaš i podaješ nama: po njemu i s njime i u njemu jest tebi, svemogućemu Bogu Ocu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i slava po sve vijeke vjekova. Amen.

PRIČEST

Per omnia saecula saeculorum. Amen.	Po sve vijeke vjekova. Amen.

OČE NAŠ

Svi:

Pomolimo se: Spasonosnim zapovijedima potaknuti * i božanskom naukom poučeni * usuđujemo se govoriti: Oče naš, koji jesi na nebesima, * sveti se ime tvoje. * Dođi kraljevstvo tvoje. * Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. * Kruh naš svagdanji daj nam danas. * I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim, * i ne uvedi nas u napast, * nego izbavi nas od zla. Amen.

Izbavi nas, molimo, Gospodine, * sviju prošlih, sadašnjih i budućih zala, * i podaj milostivo mir u naše dane * po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije * i blaženih tvojih apostola Petra i Pavla i Andrije i sviju svetih, * da budemo pomoću tvojega milosrđa i od grijeha vazda slobodni * i od svakoga nemira sigurni. * Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu tvojemu * koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

LOMLJENJE HOSTIJE[32]

Per omnia saecula saeculorum. Amen.	Po sve vijeke vjekova. Amen.
Pax Domini sit semper vobiscum! Et cum spiritu tuo!	Mir Gospodnji bio vazda s vama! I s duhom tvojim!

Svi:

Ovo sjedinjenje i posvećenje Tijela i Krvi Gospodina našega Isusa Krista,

---

[32] Sv. hostija se lomi na tri dijela. To je sjećanje na muku, u kojoj se presv. Krv i duša Isusova odijelile od presv. Tijela.

* neka bude nama, koji ga primamo, za vječni život. Amen.

1. Jaganjče[33] Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

2. Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

1. Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir.

Svi:

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao svojim apostolima: * Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem, * ne gledaj na moje grijehe, nego na vjeru svoje Crkve, * i dostoj se njoj po volji svojoj darovati mir i jedinstvo. * Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.[34]

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga * koji si po volji Očevoj, sudjelovanjem Duha Svetoga, * svojom smrću oživio svijet, * izbavi me ovim svojim presvetim Tijelom i Krvlju * od sviju mojih bezakonja i od svakoga zla, * i daj da uvijek prianjam uz tvoje zapovijedi * i ne dopusti, da se ikad odijelim od tebe. * Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog u vijeke vjekova. Amen.[35]

Gospodine Isuse Kriste * neka mi primanje tvojega Tijela, koje se ja nedostojan[36] usuđujem blagovati * ne bude na osudu i propast, * nego neka mi po tvojoj blagosti brani i liječi dušu i tijelo. * Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Uzet ću nebeski kruh i prizvat ću ime Gospodnje.

---

[33] Janje je u St. Zavjetu uobičajena žrtvena životinja. Krista zovemo tim imenom, da označimo da je mio Bogu i da ga je Bog opredijelio za žrtvu.

[34] Mir za koji molimo postizava se onda, ako se svi u ljubavi sjedine.

[35] Dostojna pričest čuva nas od smrtnog grijeha, kojim se gubi Boga. Nijedan se gubitak ne može mjeriti s gubitkom Boga.

[36] Čovjek nije nikada dovoljno dostojan za tako uzvišeno ujedinjenje.

Svi:

Gospodine, nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj * nego samo reci riječ, i ozdravit će duša moja. **(Triput).**

Svećenik:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Što da uzvratim Gospodinu za sve, što mi je učinio?

Uzet ću kalež spasenja i prizvat ću ime Gospodnje. Hvaleći prizvat ću Gospodina i izbavit će me od mojih neprijatelja.

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život vječni. Amen.

IZA PRIČESTI

Svi:

Gospodine, daj da čistim srcem čuvamo ono, * što smo primili ustima; * i ovaj vremeniti dar neka nam bude vječnim lijekom.

Gospodine, neka tvoje Tijelo, koje sam primio, * i Krv, koju sam pio, prionu uz moje srce. * Ne daj da u meni, koji sam okrijepljen čistim i svetim tajnama, * ostane ikakva grešna ljaga. * Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

PRIČESNA PJESMA[37]

Kuća moja neka se zove kuća molitve, reče Gospodin: svaki, koji u njoj moli dobit će, i koji traži naći će, i onomu, koji kuca otvorit će se.[38]

Dominus vobiscum!	Gospodin s vama!
Et cum spiritu tuo!	I s duhom tvojim!

POPRIČESNA MOLITVA[39]

Pomolimo se. Postigavši hram neumrlosti, molimo te Gospodine, da mi koji se dičimo što vojujemo pod zastavom Krista Kralja, s njime u nebeskom dvoru uzmognemo neprestano kraljevati: koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova.[40]

Dominus vobiscum!	Gospodin s vama!
Et cum spiritu tuo!	I s duhom tvojim!
Ite missa est!	Idite, misa jest!
ili	
Benedicamus Domino!	Blagoslovimo Gospoda!
Deo gratias!	Bogu hvala!

---

[37] Spada među promjenljive dijelove mise.

[38] Mt. 21, 13. Govori se na dan posvetila crkve.

[39] Spada među promjenljive dijelove mise.

[40] Iz mise na blagdan Krista Kralja.

Neka ti bude milo, sveto Trojstvo, * djelo moje službe * i daj, da žrtva, koju sam nedostojan prinio očima tvojega Veličanstva, * bude tebi prijatna, a meni i svima, za koje sam je prinio * neka po tvome milosrđu bude pomirbena. * Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

BLAGOSLOV[41]

Benedicat vos omnipotens Deus, Pater et Filius et Spiritus Sanctus.	Blagoslovio vas svemogući Bog, Otac i Sin i Duh Sveti.
Amen.	Amen.
Dominus vobiscum!	Gospodin s vama!
Et cum spiritu tuo.	I s duhom tvojim.
Initium sancti Evangelii secundum Joannem.	Početak sv. Evanđelja po Ivanu.
Gloria tibi Domine!	Slava tebi, Gospodine!

U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše kod Boga, i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje nije ništa postalo, što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, kojemu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe za svjedočanstvo, da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Svijetlo istinito, koje obasjava svakoga čovjeka, koji dođe na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao i svijet ga ne upozna. K svojima dođe i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše dade im vlast, da budu djeca Božja, onima, koji vjeruju u Ime njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga. I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama i vidjesmo slavu njegovu, kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine.[42]

Na koncu svi:

Deo gratias. Bogu hvala

---

[41] Svećenički blagoslov nije samo želja, već čin, koji prate sigurni učinci.

[42] Iv. 1, 1—14.

Molitva poslije tihe sv. Mise

(300 dana oproštenja Leon XIII.)

Svećenik: neka klečeći moli s pukom tri puta:

Zdravo Marijo . . .

Svi: Zdravo, Kraljice, Majko milosrđa; živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapijemo prognani sinovi Evini. K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, Odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas, te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagosloveni plod utrobe svoje! O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!

Svećenik: Moli za nas, sveta Bogorodice!

Svi: Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Bože utočište naše i krepost, pogledaj milostivo na puk, koji tebi vapije; te po zagovoru slavne i neoskvrnjene Djevice Bogorodice Marije sa blaženim Josipom, njezinim Zaručnikom, i blaženim Apostolima tvojim Petrom i Pavlom i svim Svetima, molitve, koje prinosimo za obraćenje grešnikâ, za slobodu i uzvišenje svete Matere Crkve, milosrdno i dobrostivo usliši! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Sveti Mihovile Arhanđele, brani nas u boju: proti pakosti i zasjedama đavolovim budi zaklon! Neka mu zapovijedi Bog, ponizno molimo: i ti, Vojvodo vojske nebeske, sotonu i druge duhove zlobne, koji svijetom obilaze na propast dušâ, božanskom krepošću u pakao protjeraj! — Amen.

Svećenik: Presveto Srce Isusovo!

Svi: Smiluj nam se! (Triput).

(Za ovaj trokratni uzdah dao je papa Pio X. 7 godina i 7 četrdesetnica oproštenja).

MOLITVE IZ MISE ZAHVALNICE

Početna: Bože, čijem milosrđu nema mjere i čije dobrote beskrajno je blago, premilostivom veličanstvu tvomu zahvaljujemo na udijeljenim darovima i molimo vazda tvoju blagost: ne ostavi onih, kojima na njihove molbe daješ, što prose, već ih pripravi na buduću nagradu.

Tajna: Primi, Gospodine, miris ove žrtve s uzdavanjem hvale i obrani i ubuduće od svake protivštine one, koje si se dostojao uslišati i neozleđene sačuvati, da uzmognu rasti u tvojoj službi i ljubavi.

Popričesna: Bože, koji ne dopuštaš, da itko, koji se u tebe uzda, bude potišten, već blagostivo uslišavaš molbe, zahvaljujemo ti, što si primio naše molitve i želje, pobožno te moleći, da se po onomu, što primismo, uzmognemo izbaviti od svih protivština.

MOLITVE ZA SV. ČISTOĆU

Početna: Užezi ognjem Duha Svetoga srce i krv našu, Gospodine, da tebi čistim tijelom služimo i neokaljanim srcem omilimo.

Tajna: Raskini, Gospodine, okove grijeha naših i, da ti uzmognemo potpuno slobodni i čistom dušom prinijeti žrtvu hvale, daruj nam iznova ono, što si nam nekada poklonio i spasi nas oproštenjem svojim, koji si nas se udostojao spasti milošću.

Popričesna: Gospodine, pomoćniče i zaštitniče naš, pomozi nam, neka nanovo procvate srce i tijelo naše snagom čistoće i novinom nedužnosti, da se po ovoj žrtvi, koju smo prinijeli tvojoj blagostivosti, oslobodimo od svih napasti.

MOLITVE ZA MIR

Početna: Bože, od koga su svete želje, dobri savjeti i pravedna djela, daj slugama svojim onaj mir, koji svijet ne može dati: da i srca naša budu tvojim zapovijedima podložna i vremena, pošto ukloniš strah od neprijatelja, tvojom zaštitom, da budu mirna.

Tajna: Bože, koji ne dopuštaš, da narodi, koji vjeruju u tebe, budu bijeni strahom, dostoj se primiti molbe i žrtve svoga puka, da tvoj mir osigura kršćane od svakoga neprijatelja.

Popričesna: Bože, početniče i ljubitelju mira, koga poznavati znači živjeti, a komu služiti znači kraljevati, štiti ponizne službenike svoje od svih navala: da se mi, koji se uzdamo u tvoju obranu, ne bojimo oružja nijednog neprijatelja.

MOLITVE ZA BOLESNIKE

Početna: Svemogući vječni Bože, vječno spasenje vjernika: usliši nas, dok molimo za tvoje bolesne sluge pomoć tvoga blagoslova; da, zadobivši zdravlje, zahvaljuju ti u tvojoj Crkvi.

Tajna: Bože, na čiji mig teku časovi našega života, primi molitve i prinose svojih sluga, za koje molimo u njihovoj bolesti tvoje milosrđe, da se uzradujemo njihovu zdravlju, koji smo se bojali radi njihove pogibelji.

Popričesna: Bože, osobita zaštito ljudske slabosti, pokaži nad svojim slugama jaku svoju pomoć: da pomoću tvojega milosrđa zasluže predstaviti se zdravi tvojoj svetoj Crkvi.

MOLITVE ZA SRETNU SMRT

Početna: Svemogući i milosrdni Bože, koji si ljudskomu rodu udijelio i pomoć spasenja i darove vječnoga života, pogledaj milostivo na nas, sluge svoje i okrijepi duše, koje si stvorio, da u času svoga izlaska zasluže po rukama svetih anđela bez ljage grijeha predstaviti se tebi, Stvoritelju svome.

Tajna: Primi, molimo, Gospodine, žrtvu, koju ti prinosimo za sretni svršetak života našega i dopusti, da se ovom žrtvom očiste sve naše pogreške, te mi, koji smo shrvani bičevima tvojih odredaba u ovom životu, u budućem uzmognemo doseći vječni mir.

Popričesna: Molimo blagost tvoju, svemogući Bože, da se krepošću ove tajne udostojiš utvrditi nas, sluge svoje, u svojoj milosti, da nas u čas smrti naše ne nadvlada neprijatelj, nego da zaslužimo s anđelima tvojim prijeći u život.

MOLITVE ZA ŽIVE I MRTVE

Početna: Svemogući vječni Bože, koji zajedno nad živima gospoduješ i nad mrtvima, i svima se smiluješ, za koje unaprijed znaš, da će vjerom i djelom biti tvoji, tebe ponizno molimo, da oni za koje odlučismo moliti i koji ili još sada žive na svijetu, ili su se već preselili u vječnost, po zagovoru sviju svetih tvojih oproštenje svih svojih grijeha milostivo zadobiju.

Tajna: Bože, kome je jedinome poznat broj izabranih za nebesku sreću, podaj molimo te, po zagovoru sviju svetih tvojih, da blažena knjiga preodređenja zadrži zapisana imena svih onih, koje ti u molitvama preporučujemo, i svih vjernih tvojih.

Popričesna: Molimo, svemogući i milosrdni Bože, da nas tajne, koje smo primili, očiste i po zagovoru svih svetih tvojih podaj: neka nam ovo tvoje otajstvo ne bude optužba za kaznu, nego spasonosni zagovor za oproštenje; neka nam bude očišćenje od opačina, jakost od slaboća, neka nam bude utočište u svim pogibeljima ovoga svijeta, oproštenje grijeha svim živim i mrtvim vjernima.

MISNE PJESME

I.

1. Pristup

Sa nebesa sad će doći * Veličanstvo Isus Bog. * Pozdravimo smjerno njega * Iz dubine srca svog. * S riječma svetim misničkima * On će sići k nama svima * Na žrtvenik sveti svoj.

2. Slava

Slava Bogu na visini, * Zapjevajmo složno svi, * A svim ljudma na nizini * Podaj mir svoj Bože ti. * Tebe, Oče, vijek poznavat, * Tebi hvalu, čast podavat * Daj, da želi svaki nas.

3. Vjerovanje

Bože, tvoja riječ nek bude, * Koja redom stvori sve: * Nebo, zemlju, plod i ljude, * Što nas svaki vjeruje; * Nauk taj donese nama * Sin tvoj vječni, mudrost sama, * S tobom, Duhom pravi Bog.

4. Svet

Svet, svet, svet pun jesi slave, * Vječni Bože, Sabaot. * Od ljubavi k nama prave * Dao si nam tu radost: * Da te Boga poznajemo, * Tebi slavu pridajemo * Na visini hosana.

II.

1. Pristup

Bože, evo dolazimo * Ko pred oca djeca svog, * Da proštenje izmolimo, * Žrtvujemo Sina tvog; * Uspomenu njegve svete * Ponavljajmo ljubavi; * Jer od smrti on nas vječne * Svojom smrti izbavi.

2. Slava

Uzdigni se iz nizina, * Dušo moja, zemaljskih * Na nebesa, gdje množina * Pjeva zbora anđelskih: * Slava Bogu na visini, * Svima mir na zemlji svet. * Boga vječnog u nizini * Neka slavi čitav svijet.

3. Vjerovanje

Stvoritelju svemogući, * Mi te ispovijedamo, * Mi se tebi, kako uči * Sveta vjera klanjamo. * Vjerujemo Sina tvoga * Boga spasa ljudskoga, * Duha Svetog, pravog Boga, * Tješitelja vječnoga.

4. Prikazanje

Bože, Oče, blagoslovi * Žrtvu našu molbe glas; * Radi muka Isusovih * Grešnike pomiluj nas. * Priznajemo svoje zloće, * Nama grešnim oprosti. * Grijehe naše oprat tko će * Do tvog Sina milosti.

5. Svet

Slava, dika i poštenje * Navijek budi Višnjemu, * Koji daje mir spasenje * Dušam našim na nebu. * Na koljena, čovječanstvo, * Padaj i pokloni se; * Tu, gdje čovjek i božanstvo * Združeno nalazi se.

III.

1. **Spasitelju, dobri Isukrste,** * Ti si dobar pastir stada svog, * Ti nad njime lebdiš, bdiješ, paziš, * Da ga ništa ne zadesi zlog.

2. I ja hoću biti ovca tvoja, * Vjerno ići za tobom ću svud; * Glas ću slušat premili tvoj vazda, * Nit od tebe ja ću ići kud.

3. Zapovijedi tvoje svete Crkve * Vršiti ću od sveg srca rad: * Volim trpjet sve zlo na tom svijetu, * No uvrijedit grijehom tebe kad.

4. Isukrste, moj pastiru dobri, * Koj se brineš i za mene vijek, * Čuvaj, pazi, vodi, ravnaj mene, * Dok nastupi vječnosti mi tijek.

KOD BLAGOSLOVA S PRESVETIM

(Večernjica).

Kad se izlaže presveti Sakramenat, obično se pjeva:

Svet, svet, svet, * Svet i presvet,
Isus u oltarskomu * Otajstvu presvetomu.

Zatim se mole litanije lauretanske s pripadnim molitvama ili koje druge za javnu pobožnost odobrene: Litanije Imena Isusova, Srca Isusova, sv. Josipa. Da se dobije oproštenje, valja svakom zazivu dodati odgovor: moli za nas! i t. d.

LITANIJE LAURETANSKE

blažene Djevice Marije

(300 dana oproštenja Leon XIII. 2. IV. 1899.)

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!

Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Oče nebeski Bože, smiluj se nama!
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj se nama!
Duše Sveti, Bože, smiluj se nama!
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj se nama!

Sveta Marijo,
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo Djevica,
Majko Kristova,
Majko Božje milosti,
Majko prebistra,
Majko prečista,
Majko neoskvrnjena,
Majko nepovrijeđena,
Majko ljubezna,
Majko divna,
Majko dobroga savjeta,
Majko Stvoriteljeva,
Majko Spasiteljeva,
Djevice premudra,
Djevice časna,
Djevice hvale dostojna,
Djevice moguća,
Djevice milostiva,
Djevice vjerna,
Ogledalo pravde,
Prijestolje mudrosti,

moli za nas!

Uzroče naše radosti,
Posudo duhovna,
Posudo poštovana,
Posudo uzorna pobožnosti,
Ružo otajstvena,
Tornju Davidov,
Tornju bjelokosni,
Kućo zlatna,
Škrinjo zavjetna,
Vrata nebeska,
Zvijezdo jutarnja,
Zdravlje bolesnih,
Utočište grešnika,
Utjeho žalosnih,
Pomoćnice kršćana,
Kraljice anđela,
Kraljice patrijarha,
Kraljice proroka,
Kraljice apostola,
Kraljice mučenika,
Kraljice ispovijedalaca,
Kraljice djevica,
Kraljice svih svetih,
Kraljice bez grijeha istočnoga začeta,
Kraljice svete krunice,
Kraljice mira,

moli za nas!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama!
Moli za nas, sveta Bogorodice!
Da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se. Dopusti nama, slugama svojim, molimo Gospodine Bože, da se neprestano radujemo duševnom i tjelesnom zdravlju i da se slavnim zagovorom blažene Marije vazda Djevice izbavimo od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.
Moli za nas, sveti Josipe!
Da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se! Molimo te, Gospodine, da nam budu na pomoć zasluge zaručnika presvete Majke tvoje, da zadobijemo njegovim zagovorom, što svojom slaboćom postići ne možemo. Koji živiš i kraljuješ na sve vijeke vjekova. Amen.

Zdravo, Kraljice

Zdravo Kraljice, majko milosrđa; živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapijemo prognani sinovi Evini. K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe tvoje. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!

Moli za nas sv. Bogorodice!

Da dostojni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se! Svemogući, vječni Bože, koji si sudjelovanjem Duha Svetoga, pripravio tijelo i dušu slavne Djevice, Majke Marije, da bude dostojno prebivalište Sinu tvojemu; daj, da nas ona, koje se s radošću spominjemo, milostivim zagovorom izbavi od sadašnjih zala i od vječne smrti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za papu, biskupa i sve kršćane

Svemogući, vječni Bože, smiluj se sluzi svojemu papi našemu ..... i upravljaj ga po svojoj milosti na putu spasenja vječnoga; da s pomoću tvojom ono, što je tebi ugodno, želi i svom krepošću izvrši. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Bože, čija dobrota i ljubav nad pukom tvojim bdije i vlada, nadahni duhom mudrosti slugu svoga (nad)biskupa našega .... čijoj si nas duhovnoj brizi izručio, da se duhovnim napredkom ovaca umnoži vječna radost pastira. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Svemogući, vječni Bože, Gospodine Oče nebeski, pogledaj očima neizmjernoga milosrđa svoga na nevolje i potrebe naše. Smiluj se svim pravovjernicima, za koje se tvoj jedinorođeni Sin, Gospodin i Otkupitelj naš Isus Krist, dragovoljno predao u ruke grešnicima i prolio svoju dragocjenu krv na križu. Po ovom Gospodinu našem Isusu Kristu odvrati od nas, premilostivi Oče, zaslužene kazni, sadašnje i buduće, neprilike, pogibeljne bune, rat, skupoću, bolesti, tužna i nevoljna vremena. Prosvijetli također i okrijepi u svakom dobru duhovne i svjetovne poglavare, da revno izvršuju sve, što može unaprijediti tvoju slavu, naše spasenje, općeniti mir i blagostanje svih kršćana. Bože mira, sjedini nas u vjeri, iskorijeni svako krivovjerstvo i raskolništvo. Obrati nam srca na pravu pokoru i popravak života. Užezi u nama oganj ljubavi svoje. Daj nam postojano ići za pravednošću, da ti budemo, kao pokorna djeca, u životu i na umoru mili i dragi. Molimo također, kako hoćeš, o Bože, da molimo, za prijatelje i neprijatelje svoje, za zdrave i bolesne, za sve žalosne i nevoljne kršćane, za žive i mrtve. Tebi, Gospodine, preporučujemo sav svoj posao i pokoj, sve svoje trude i pute, svoj život i smrt. Dopusti nam, da ovdje uživamo tvoju milost, a ondje da sa svim izabranima u vječnom veselju i blaženstvu tebe hvalimo i slavimo. To nam podijeli, Oče nebeski, po Kristu Gospodinu našem. Amen.

DIVNOJ DAKLE

Divnoj dakle Tajni ovoj
Klanjamo se smjerno mi,
Stari zakon žrtvi novoj
Nek se sada ukloni,
Vjera duši čovjekovoj
Nek spoznanje dopuni.

Bogu Ocu, Bogu Sinu
Hvala s pjesmom radosnom,
Slavimo im veličinu,
Častimo ih dušom svom,
K Duhu Svetom nek se vinu
Glasi s dikom jednakom. Amen.

Kruh s neba dao si njima. (Aleluja).

Koji svaku slast u sebi ima. (Aleluja).

Pomolimo se. Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pohvale Imenu Božjemu

kao zadovoljština za psovke i kletve.

Blagoslovljen budi Bog.

Blagoslovljeno njegovo sveto Ime.

Blagoslovljen Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek.

Blagoslovljeno Ime Isusovo.

Blagoslovljeno presveto Srce Isusovo.

Blagoslovljen Isus u presvetom oltarskom Sakramentu.

Blagoslovljena velika Bogorodica, presveta Djevica Marija.

Blagoslovljeno sveto i neoskvrnjeno njezino Začeće.

Blagoslovljeno Ime Marije, Djevice i Majke.

Blagoslovljen sveti Josip, njezin prečisti zaručnik.

Blagoslovljen Bog u svojim anđelima i u svojim svetima.

Nakon toga se obično pjeva:

Ne ostavi nas nigdar, * Blagoslovi nas svigdar; * Budi s nama svaki čas, * Isus Spasitelju naš.

Slavno budi ime Isus, * Slavno ime Marija. * Ime Isus slavno budi, * Slavno ime Marija.

SASTANAK KATOLIČKIH ĐAKA

Da možeš živjeti, moraš se hraniti. Da možeš kršćanski živjeti, moraš biti u trajnom prijateljstvu s Bogom i mnogo moliti. Da se domogneš za to potrebite snage (jer slabi to ne mogu), polazi redovito sastanke društva Hrvatskih katoličkih đaka na svojoj školi. Sastanak je kao obrok dobre zdrave hrane. Sedam dana u tjednu ima 168 sati. Jedan sat ili dva upotrijebiti za osvježenje svoga idealizma nije doista žrtva. Promisli: oko sedamdeset sati svakog tjedna (dakle više od trećine života) krećeš se u sredini, koja više puta grubo vrijeđa ne samo tvoje kršćanske osjećaje nego i svaku čovječnost; nalaziš se u svijetu, koji se često i ponosi, da je zao, krade bez stida, laže u oči, gazi svetinje bez ikakovog obzira, proklinje i ubija. Sve su to otrovne strelice za tvoju savjest, i ti trebaš zdrave hrane, da izbjegneš zlu i da sam ne postaneš zao. To ćeš dobiti na sastanku. Kad ti dođe misao, da ne ideš na sastanak, pomisli, da će sve propasti bez tebe; a kad dođeš na sastanak budi uvjeren, da bi i bez tebe sve dobro ispalo. Tada se nikada ne ćeš smatrati nevažnim, ali ni odviše važnim članom društva.

Molitva prije sastanka

Oče naš, koji jesi na nebesima!

Hoćemo, da ti posvetimo svoju mladost, da se već sada pripravljamo, kako da ti ostanemo vjerni za svega života svoga.

Udijeli nam milost, da hrabro čuvamo čistoću svoje duše.

Učvrsti nam odluku, da po tvojoj volji živimo, da uvijek i svagdje svjedočimo za tvoju istinu, koju si nam otkrio.

Daj, da shvatimo Kristovu žrtvu, pa da budemo pripravni na sve žrtve, koje od nas tražiš.

Daj, da budemo za drugove, koji te ne poznaju, lučonoše tvojega svijetla, tvoje istine i tvoje ljubavi. Daj, da budemo jedno srce i jedna duša sa svima, koji rade za kraljevstvo tvoje u svima društvenim razredima i svima narodima svijeta, a posebno u našem hrvatskom narodu.

Daj nam neodoljivu borbenu vjeru tvojih apostola, da postanemo suradnici Spasitelja našega. Amen.

Molitva poslije sastanka

Zahvaljujemo ti, Gospodine Bože, za dobrotu, kojom si nam dao ovaj dan i sat, kad smo se ovdje okupili:

da te bolje upoznamo i

da naučimo slušati tvoju volju.

Zahvaljujemo ti za milost, što si nam dao zadaću, da iz ljubavi prema tebi i bližnjima radimo na obnovi tvoga kraljevstva u svijetu i domovini Hrvatskoj,

što si nas uputio, da svoje drugove, koji su te zaboravili privedemo opet k tebi, Bogu Ocu svemogućemu, od kojega nam je sve dobro, koji živiš i kraljuješ od vijeka do vijeka. Amen.

MOJ MJESEC

Na početku svakoga mjeseca obavi, ako možeš, rekolekciju, mjesečnu obnovu duha. Ispitaj temeljito savjest o primljenim milostima, radu i propustima tijekom prošloga mjeseca. Možeš to učiniti u vezi s mjesečnom sv. ispovijeđu. Prvi je petak u mjesecu po želji samoga Spasitelja posvećen njegovu presv. Srcu. Ako ne možeš taj dan pribivati javnoj pobožnosti u crkvi, a ti je obavi privatno. Tko devet prvih petaka uzastopce ovrši pobožnost Srcu Isusovu i primi sv. pričest »ne će umrijeti u nemilosti ni bez sv. sakramenata«. (»Veliko obećanje« Isusovo sv. Margareti Alacoque).

SV. ISPOVIJED

Kadgod se spremaš na sv. ispovijed, imaj na pameti, da su dobre ispovijedi predznaci dobre smrti i sretne vječnosti.

Sv. ispovijed liječi, čisti, opravdava. Ponizno priznanje slijedi potpuno oproštenje. Što je od ispovijedi lakše i korisnije? Ona oprašta vječni dug, oslobađa od grižnje savjesti, daje pravo na nebo. Ti, koji teško susrećeš neprijatelja i okuženog, zašto trpiš u duši najvećeg neprijatelja i najopasniju zarazu, grijeh? Iskru gasimo, da ne uzroči požar, a zar ćemo ostaviti u duši iskru, koja može planuti neugasivim ognjem? Za napredak u vremenitim stvarima ulažeš i najveći trud, a za osiguranje svoga vječnog spasa, zar će biti nepodnošljiv taj laki napor, što ga traži dobra ispovijed?

Ti kažeš: »Strah me je priznati«. Tko ranu sakriva, nikada je ne će izliječiti. »Ispovjednik je strog«. Zar ti liječnik čini krivo, kad ti pokazuje bolest u pravom svijetlu? »Ukorit će me«. Učinit će ono, što čini ogledalo neuglednom i ružnom tijelu. Popravi, što on kori, uredi svoj život, i svih će tvojih duhovnih teškoća nestati«. (A. Nieberle).

Kod ispitivanja savjesti prođi zapovijedi Božje, crkvene, glavne i tuđe grijehe te dužnosti svoga staleža. Pazi, da ti pokajanje ne bude u nekoliko nesabranih molitava, već u unutarnjoj boli, zbog uvrede Božje i gubitka vrhunaravnih dobara. Čvrste dobre odluke provodi odmah u djelo. Svećeniku pristupi, kako se pristupa dobrom ocu, savjesnom liječniku i pravednom sucu.

PRIPRAVNA MOLITVA

Daj mi, o Bože, milost, da upoznam u čemu je prava pokora. Priznati svoje grijehe još ne znači učiniti za njih pokoru. Grešnik, koji se iskreno ispovjedio, koji je radi skrušenosti srca postigao oproštenje grijeha, pa ih se poslije čuva i provodi život posvećen djelima vjere i ljubavi, taj čini pokoru. Isto tako onaj, koji je upoznao zloću svojih grijeha, koji izbjegava grešne prigode, da iznova ne sagriješi i za to ustrajno moli Božju pomoć, zna što je prava pokora. Nijesu pokora, koju ti, o Bože, tražiš, riječi, već skrušenost srca, koja vodi do popravka života. Daj, da to, što spoznajem privedem i u djelo. Amen.

MOLITVA PRIJE ISPITIVANJA SAVJESTI

Bože, začetniče svijetla, ti poznaš najtajnija skrovišta moga srca, i svi moji grijesi otkriveni su pred tobom. Prosvijetli me, da ih i ja upoznam i da uzmognem dati samome sebi strog račun o prošlom životu. Želim, da prodrem u dubinu svoje duše i da ne propustim pronaći i okajati sve do posljednje svoje pogreške. Daj, da milost Duha Svetoga siđe na me, da spoznam broj i težinu svojih grijeha, koje sam počinio protiv tebe, svoga bližnjega i samoga sebe.

ISPITIVANJE SAVJESTI

Najprije se pitaj, kada i kako si se posljednji put ispovijedio? Kod smrtnih grijeha sjeti se broja i prilika, koje mijenjaju vrste grijeha.

Zapovijedi Božje: I. Vjera... sumnje o vjeri .... protuvjerske knjige, časopisi, govori .... praznovjerje .... svetogrđe ....? Ispovijed skrušena .... iskrena .... potpuna? Pričest dostojna .... priprava .... zahvala? Molitva dolična.... pažljiva .... pobožna? Preuzeto ufanje ... očajavanje?

II. Ime Božje, da nisi pogrdio .... psovao ... kleo .... zaklinjao se? Zavjet? Vladanje u crkvi i kod religioznih čina?

III. Sv. Misa u nedjelje i blagdane? Da li si nastojao iz sv. mise crpsti koristi za svoju dušu .... da li si pazio na glavne dijelove sv. mise ... da li si prisustvovao cijeloj sv. misi?

IV. Roditelji, kateheta, profesori, da ih nisi uvrijedio? Neposluh ... prkos ... prezir .... zahvalnost .... uslužnost?

V. Svojevoljne ozljede svoga ili tuđeg života ili zdravlja? Srdžba .... mržnja ... neprijateljstvo .... zadjevice .... svađa?

VI. i IX. Nečisti grijesi. Misli .... riječi ... djela ... sjetila (oči, uši, ruke) ...? Bližnja grešna prigoda ....? Da li si se protiv napasti borio odlučno .... zazivajući Boga, bl. Dj. Mariju, svece?

VII. i X. Tuđe dobro. Krađa .... prijevara .... šteta, tuđe dobro povraćeno?

VIII. Laž .... ogovaranje .... zle misli o bližnjemu .... nerazložna sumnja .... krivi sud .... potvaranje?

Zapovijedi crkvene. Post .... nemrs, zabranjene knjige?

Glavni i tuđi grijesi. Oholost .... zavist .... neumjerenost u jelu i pilu .... srditost .... lijenost?

Svjetovati, nagovarati na grijeh .... hvaliti tuđi grijeh .... braniti tuđi grijeh?

Dužnosti staleža. Učio ozbiljno .... marljivo .... s dobrom nakanom?

POKAJANJE

Bože, priznajem, da sam često prekršio tvoje svete zapovijedi, izazvao tvoju srdžbu i zavrijedio tvoju kaznu. Ti si se pobrinuo za sve moje potrebe, uzdržao si me na životu do ovoga časa, tvoja mi je očinska desnica toliko dobra udijelila, a ja sam sva ta dobročinstva obescijenio i zaboravljao.

Ti si mi poslije ovoga života obećao vječni. Oko nije vidjelo, uho nije čulo, u srce čovječje nije ušlo blaženstvo, koje si mi tamo pripravio.

Ti si odredio, da se tvoj božanski Sin snizi do čovjeka, uzme našu narav, dopustio si, da svrši tako bolno i sramotno svoj život, samo da ja živim.

Za sve to nisi od mene tražio ništa osim, da te ljubim više od svega, da ljubim bližnjega svoga kao sebe samoga i da činim dobro. Nešto uzvišenije, korisnije i nešto, što bi mi veću sreću pribavilo već na ovoj zemlji, nisi mogao zapovijediti.

Kraj svega toga ja sam tvoje očinske zapovijedi toliko puta tako lakoumno i tako drsko prekršio. Moja me savjest jako kori, veliki Bože, i ne mogu učiniti drugo, već da s velikim bolom u duši zavapim k tebi: Bože, milostiv budi meni grešniku! Neka me ne stigne tvoja pravednost, već neka me pomiluje tvoje neizmjerno milosrđe. Ti vidiš moju dobru volju i iskrenost moga pokajanja. Ali i osim toga priznajem, da sam veoma slab i nesavršen i da ne mogu zadovoljiti tvoju pravednost. Zato ja svoje pokajanje združujem sa zaslugama Isusa Krista i s uzdasima, što su se iz njegovih usta toliko puta dizali sa zemlje k tebi.

On je posrednik između tebe i mene. On je savršeno zadovoljio tvoju pravednost. Radi njegove smrti udijeli mi oproštenje i mir. Amen.

Možeš izmoliti još Ps. Smiluj mi se, Bože.

Psalam 50.

Smiluj mi se, Bože, * po velikom milosrđu svojem.

I po prevelikoj dobroti svojoj * uništi krivicu moju.

Posve me operi od krivice moje * i od grijeha mojega očisti mene.

Jer ja znam krivicu svoju, * i grijeh je moj vazda preda mnom.

Tebi sam jedinomu sagriješio i pred tobom zlo učinio: * pravedan ćeš biti, kad progovoriš, i čist, kada sudiš.

Jer gle, rođen sam u nepravdama, * i u grijesima me je začela majka moja.

Gle, ti ljubiš istinu, * sakrivene i tajne stvari mudrosti svoje objavljuješ meni.

Poškropi me hisopom, da se očistim, * operi me, da budem bjelji od snijega.

Objavimi radost i veselje, * i kliktat će kosti poniženе.

Odvrati lice svoje od grijeha mojih, * i sve krivice moje uništi.

Srce čisto stvori mi, Bože, * i duh pravi obnovi u meni.

Ne odbaci me od sebe * i Svetoga Duha svojega ne uzmi od mene.

Daj, da se opet radujem spasenju tvojem, * i okrijepi me duhom spremnim.

Učit ću bezbožnike putovima tvojim, * i grešnici će se k tebi obratiti.

Izbavi me od krvi prolivene, Bože, Bože spasitelju moj, * i jezik će moj klicati pravednosti tvojoj.

Otvori, Gospodine, usne moje, * i usta će moja navješćivati hvalu tvoju.

Da voliš žrtvu, zacijelo bih je prinio: * al ise žrtve paljenice tebi ne mile.

Žrtva je Bogu duh raskajan, * srca skrušena i ponižena, Bože, ne ćeš prezreti.

Blag budi, Gospodine, po dobroti svojoj Sionu, * da se opet podignu zidovi jeruzalemski.

Onda ćeš primati žrtve pravedne, prinose i paljenice, * tad će stavljati na oltar tvoj junad kao dar žrtveni.

Slava Ocu .... Kako bijaše ....

ODLUKA

Bože, koliko sam ti puta obećao, da ću se popraviti, a koliko sam puta pogazio svoje obećanje. Neuredna ljubav prema samom sebi i svijetu odvraćala me neprestano od tebe. Daj, da spoznam, da me samo tvoja ljubav može usrećiti. Ne ću više povećavati mjere svojih grijeha ni na zlo upotrebljavati tvoju dobrotu. Ali, Gospodine, što su moje odluke bez pomoći tvoje milosti. Bez tvoje pomoći ne mogu ništa. Dođi mi stoga u pomoć, Gospodine, u borbi s mojim zlim nagnućima onda, kad moje sile počnu kolebati. Kod slabih se najbolje pokazuje, da si ti Bog jakih. Ti si onaj u koga se jedino uzdam i na koga ću se u životu oslanjati. Amen.

SAMA SV. ISPOVIJED

Kad dođe na tebe red, klekni, pozdravi ispovjednika sa »Hvaljen Isus« i primajući njegov blagoslov prekriži se te moli:

Skrušeno ispovijedam svoje grijehe, koje sam učinio....

Kad si ispovjedio sve grijehe reci:

Molim pokoru i odrešenje od grijeha.

Zatim poslušaj ponizno ispovjednikove opomene i čedno odgovori na njegova pitanja, upamti naloženu pokoru, a zatim nastavi:

Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da ne ću više griješiti.

Ne idi iz ispovijedaonice prije nego je ispovjednik nad tobom uz odrešenje izmolio sve propisane molitve. Dok ti ispovjednik podjeljuje odrešenje i čini nad tobom znak sv. križa, prekriži se te se istom na dani znak, obično na pozdrav »Hvaljen Isus«, čedno udalji.

POSLIJE ISPOVIJEDI

Svemogući, vječni Bože, prikazujem Ti predragocjenu Krv Isusa Krista kao zadovoljštinu za moje grijehe. (Sada izmoli zadanu pokoru).

Zatim nastavi: Dragi Isuse, primi ovu moju pokoru, koju prikazujem u zajednici sa svim pokorama, koje se izvršuju u slavu presvetoga imena tvojega. Hvalim Ti, o predobri Spasitelju, za milost koju si mi iskazao.

Obećajem, da ću Ti odsada biti vjerno dijete i da ću slušati tvoj mili glas. No jer sam slab i nestalan, zato te molim da me primiš u presveto Srce svoje! Daj da u tvom Srcu prebivam i da te sve više i više ljubim. Amen.

KANTIK BL. DJEVICE MARIJE

Veliča duša moja Gospodina.

I raduje se duh moj * u Bogu spasu mojemu.

Što je pogledao na poniženje sluškinje svoje, * jer gle, odsad ćeme zvati blaženom svi naraštaji.

Jer mi čini velike stvari Svesilni, * i sveto je ime njegovo.

I milosrđe je njegovo od koljena do koljena * onima, koji ga se boje.

Pokazuje jakost mišicom svojom, * razasipa one, koji su oholi u mislima srca svojega.

Skida s prijestolja silne vladare, * i visoko diže ponizne.

Napunja gladne dobara, * a bogataše otpušta prazne.

Štiti Izraela slugu svojega * sjećajući se milosrđa svoga.

Kao što je obećao ocima našim, * Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka.

Slava Ocu.... Kako bijaše...

SV. PRIČEST

Evo, kralj tvoj doći će k tebi u sv. pričesti. Pripravi se za doček Gospodina Boga svoga. Dobra nakana, čista savjest i žarka pobožnost su onaj ukras, koji traži taj nebeski gost. Đavao će i tebi na tom putu postavljati zapreke. Govorit će ti, da česta pričest umanjuje počitanje, da ćeš postati predmet ljudskih razgovora, da će trpjeti tvoji poslovi. Ne vjeruj! Tko ljubi Krista, ništa toliko ne želi, koliko da bude s Kristom. Svetogrdnu pričest smatraj za najveće zlo na ovom svijetu. »Kojigod bude nedostojno jeo kruh ovaj ili pio kalež Gospodnji, bit će krivac tijelu i krvi Gospodnjoj« (Kor. II, 27). Kad si učinio, što je u tvojoj vlasti, pristupi čedno i odvažno. Što ti se pruža nije otrov, već zalog buduće slave.

MOLITVA PRIJE SV. PRIČESTI

Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje, koje se za vas lomi. Ovo činite na moj spomen. Ovaj je kalež Novi Zavjet u mojoj krvi i to činite, kadgod budete pili, meni na spomen. Ja sam kruh živi, koji sam s neba sišao. A tko jede od ovoga kruha, živjet će dovijeka, i kruh, koji ću ja dati, tijelo je moje za život svijeta. Tijelo je moje doista jelo i krv je moja doista pilo. Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu. Istino vječna! Tvoje su to riječi, a nije moguće, da nas ti varaš. Tvoje su riječi duh i život, ti si pak nedokučivo Božanstvo. Bože spasenja moga, u koga polažem sve ufanje svoje, ti si onaj na kome temeljim svoju životnu vjeru, što me privlači svetome stolu, koji je pripravljen na spomen smrti tvoje. Nikako ne prezri žarke želje moje, da se s tobom usrdno sjedinim, nego dođi, Gospode, i napuni dom moj blagoslovom svojim. A nađeš li, o Bože moj, da u meni ima nešto, što me kao nevrijedna odbija od te milosti, zaklinjem te ljubavlju tvojom, očisti srce moje, da ne budem poput izdajice, koji je sjedio za tvojim stolom. Nadahni me poniznošću, pobožnošću, dubokim štovanjem i sabranošću duha, kako to zahtijeva uzvišena svetost ove tajne. I kolikogod to samo može slabost ljudskoga duha, dopusti, Gospodine, da osjetim svu vrijednost ovog božanskog dobročinstva. Prožmi me izobiljem svoga neizmjernog milosrđa, da dostojan budem približiti se svetom stolu tvome. Ti, koji daješ hranu i život i sitnom crvu, ne odbaci stvora, koji je stvoren na tvoju sliku, koji očekuje od tebe sve i ljubi te iznad svega.

KOD SAME SV. PRIČESTI

Prije same sv. pričesti, dok svećenik vadi presveti Sakramenat, moli opću ispovijed:

Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženomu Mihovilu arkanđelu, blaženomu Ivanu

Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svim svetim i tebi oče, da sam vrlo mnogo sagriješio mišlju, riječju i djelom; moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila arkanđela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe oče, da se molite za me Gospodinu Bogu našemu.

Kad se svećenik okrene k pričesnicima, moli tiho s njim zajedno:

Smilovao nam se svemogući Bog, otpustio nam grijehe naše i priveo nas u život vječni. Amen.

Oproštenje, † odrešenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin. Amen.

Kad se svećenik sa svetom Hostijom u ruci okrene k puku, moli tiho s njime:

Evo Jaganjac Božji, evo, koji uzimlje grijehe svijeta.

Zatim reci tri puta udarajući se u prsa:

Gospodine, nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ, i ozdravit će duša moja.

Primajući svetu Hostiju reci u srcu svojem:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista neka čuva dušu moju za život vječni. Amen.

MOLITVE POSLIJE SV. PRIČESTI

Zdravo Tijelo Isusovo

Zdravo Tijelo Isusovo, na oltaru posvećeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, Svetim Duhom upućeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, od Djevice porođeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, u jaslice položeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, velegorko izmučeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, za nas na križ pribijeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, mrtvo u grob sahranjeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, treći danak uskrsnulo.
Zdravo Tijelo Isusovo, po svem svijetu proslavljeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, na nebesa uzneseno.
Zdravo Tijelo Isusovo, s desne Oca posađeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, nam za hranu svima dano.

Zdrav', od meda slađi kruše, kim se hrane vjerne duše. * Zdravo Trojstvo u jedinstvu, zdrav' Isuse u Božanstvu. * Tebi hvala, tebi dika, tebi slava prevelika. * O Isuse, budi hvaljen po sve vijeke vijeka. Amen.

Dušo Kristova

Dušo Kristova, posveti me!
Tijelo Kristovo, spasi me!

Krvi Kristova, napoji me!
Vodo iz prsiju Kristovih, operi me!
Muko Kristova, okrijepi me!
O dobri Isuse, usliši me!
Među rane svoje sakrij me!
Ne dopusti, da se odijelim od tebe!
Od neprijatelja zlobnoga brani me!
Na čas smrti moje zovni me!
I zapovjedi mi, da dođem k tebi!
Da te sa svetima tvojim hvalim!
U vijeke vjekova. Amen.

(Poslije sv. pričesti 7 god. oproštenja. Pio IX. 9. I. 1854).

Molitva sv. Tome akvinskoga

(100 dana oproštenja jedamput na dan).

Zahvaljujem ti, presveti Gospodine, svemogući Oče, vječni Bože, koji si se udostojao mene grešnika, svoga nevrijednog slugu, ne radi kakvih zasluga, nego samo po svome milosrđu, nahraniti dragocjenim Tijelom i Krvlju svoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista. Molim te, da mi ova sveta pričest ne bude na osudu i kaznu, nego spasonosni zagovor za oproštenje. Neka mi bude oružje vjere i štit dobre volje. Neka ukloni moje opačine, istrijebi požudu i strast, neka umnoži u meni ljubav i strpljivost, poniznost, poslušnost i sve kreposti. Neka mi bude čvrsta obrana od zasjedâ sviju vidljivih i nevidljivih neprijatelja, potpuno stišanje svih mojih tjelesnih i duševnih ganuća, neka me čvrsto združi s tobom jedinim i pravim Bogom, da sretno završim u tvojoj milosti dane svoga života. Isto tako te molim, da se udostojiš mene grešnika privesti k onoj neizrecivoj gozbi, gdje si ti sa svojim Sinom i Svetim Duhom svojim svetima, pravo svijetlo, potpuno nasićenje, vječna radost, savršena ugodnost i blaženstvo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. Bonaventure

(100 dana oproštenja jedamput na dan).

Probodi, preslatki Gospodine Isuse, dušu moju slatkom i spasonosnom strelicom svoje ljubavi, pravom, vedrom i presvetom apostolskom ljubavlju, da se duša moja troši i rastapa uvijek samo od ljubavi prema tebi. Daj, da duša moja uvijek samo za tobom žudi i da želi doći u tvoje predvorje, da se želi rastaviti s tijelom, da bude s tobom. Daj, da moja duša gladuje za tobom, kruhom anđeoskim, okrepom svetih duša, za kruhom našim svagdanjim, vrhunaravnim, koji ima svu slatkoću i ukus i ugodnu nasladu. Za tobom, kojega žele gledati anđeli, neka uvijeke gladuje, tebe neka uvijek blaguje moje srce i slašću tvoga okusa neka se nasiti moja duša; neka uvijek žeđa tebe, koji si izvor života, izvor mudrosti i znanja, izvor vječnoga svijetla, rijeka naslade, obilje doma Božjega. Neka duša moja uvijek za tobom teži, tebe traži, tebe nađe, k tebi koraca, k tebi dođe, tebe neka razmatra, o tebi neka govori i sve neka radi na čast i slavu tvoga imena: ponizno i razborito, s ljubavlju i veseljem, lako i odano, ustrajno sve do svršetka, da mi ti jedini budeš nada i sve pouzdanje, naslada i radost, mir i pokoj, počinak i slast, miomiris, slatkoća, hrana, okrepa, utočište, pomoć, mudrost, moj dio, posjed i blago moje, u kojem neka bude čvrsta i stalna, nepomično ukorijenjena moja duša i srce. Amen.

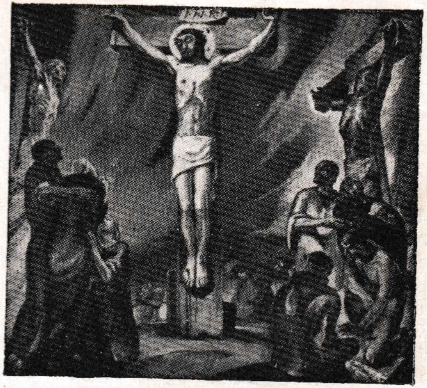

Molitva pred križem

(klečeći)

Evo, moj dobri i preslatki Isuse, pred licem tvojim bacam se na koljena i s najvećim žarom srca molim te i zaklinjem: da mi u srce utisneš živa čuvstva vjere, ufanja i ljubavi, te pravu pokoru za moje grijehe i čvrstu odluku, da ih popravim. To molim promatrajući u sebi i gledajući u pameti tvojih pet ranâ i imajući pred očima ono, što prorok David reče o tebi, dobri Isuse: »Probodoše ruke moje i noge moje, izbrojiše sve kosti moje«. (Ps. 21).

Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu na nakanu sv. Oca pape.

(Potpuni oprost, ako se moli poslije sv. pričesti.

MOJA GODINA

U želji, da svako vrijeme što bolje iskoristimo za svoj spas, dala je Crkva cijeloj građanskoj godini religiozni karakter. Kroz stoljeća nanizala je vijenac blagdana i pokorničkih dana, u kojima obnavlja pred našim očima život, smrt i proslavu Isusa Krista, časti uspomenu njegove presvete Majke i njegovih svetih. Tako je nastala crkvena godina. Već sam spomen na Spasitelja i ostale nebeske stanovnike pun je poticaja za duhovnu obnovu, a mise, sakramenti i blagoslovine, što ih Crkva u vezi s tim spomenom dijeli, izvor su dragocjenih i neprolaznih vrhunaravnih dobara. Aktivno sudjelovanje kod presv. tajna i svečanih crkvenih molitava bit će i za te izvor pravog kršćanskog duha.

DOŠAŠĆE

(Advenat).

Crkvena godina počinje prvom nedjeljom došašća.

Adventska liturgija vodi nas u daleku prošlost — od početka svijeta do rođenja Isusova. Sjeća nas vapaja i čeznuća za Mesijom. Krist je, doduše, odavna došao, ali da taj njegov dolazak bude pojedincu od koristi, treba da postane vrijedan primiti plodove njegova dolaska. Iskoristi u tu svrhu vrijeme adventa. Crkva nas sjeća i na budući dolazak Kristov, iza kojega će slaviti vječni Božić svi oni, koje taj dolazak nađe u posvetnoj milosti. Pribivaj rado zornicama i nastoj bilo u čem pribaviti najsiromašnijima ugodan Božić.

ADVENTSKE PJESME

I.

1. **Padaj s neba,** roso sveta, * Padaj s rajske visine. * Vapijahu starog svijeta * Duše čiste, pravedne. * Otvori se, zemljo mila, * Da iz plodna tvoga krila * U taj sretan, blažen čas, * Svemu svijetu nikne spas.

2. Već se bliži vrijeme blago, * Već se bliži onaj čas, * Kad će izić Sunce drago, * Svanut svemu svijetu spas, * Svani, dane, i noć skrati, * Sini, Sunce, i povrati * Bogu čast na visini, * Svijetu mir na nizini.

II.

1. **Poslan bi anđel Gabrijel** * Od Boga u grad Nazaret * K jednoj poniznoj Djevici, * K pravoj Božjoj službenici.

2. Kad Mariji on doteče, * Ponizno joj ovo reče: * Oj zdravo, puna milosti, * Djevice, kruno svetosti.

3. Veselje će sad početi, * Sina ćeš Božjeg začeti; * Bog Duh će Sveti s tobom bit * I ove riječi ispunit.

4. Sina ćeš ti poroditi, * Isus će se nazivati, * A plod tvoj bit će Božji Sin * I pravi Bog i Gospodin.

III.

1. **Zdravo budi Marijo,** * Prejasna zornice, * Istočnog bez grijeha, * Začeta Djevice. * Jer tebe vječni Bog * Odabra od vijeka * Za radost puka svog.

2. Začeće bezgrešno, * Tvoje mi štujemo, * Buduć da utješno * Od Crkve čujemo: * Da ti si jedina * Od sveg svijeta ljudi * Začeta nevina.

BEZGREŠNO ZAČEĆE BL. DJ. MARIJE

8. XII.

Krist je sve otkupio, pa i majku svoju. Ostale je otkupio, da ih je digao nakon pada u istočni grijeh, a Mariju tako, da ju je sačuvao od te ljage. Ovo najveće odlikovanje Marijino proglasio je papa Pio IX. godine 1854. dogmom.

Posveta Bl. Dj. Mariji

(Običajna u kongregaciji).

Presveta Djevice i Majko Božja Marijo! Ja . . . premda sasvim nevrijedan, da tebi služim, no ipak uzdajući se u ljubav i divnu blagost tvoju, te potaknut željom, da ti služim, izabirem te danas pred svojim anđelom čuvarom i pred cijelim dvorom nebeskim za gospodaricu, odvjetnicu i majku svoju, te čvrsto odlučujem, da ću odsad uvijek tebi služiti i, koliko uzmognem, nastojati, da ti svi vjerno služe. Tebe dakle, preljubezna Majko, za krv Isusa Krista poradi mene prolivenu molim i prosim, da se udostojiš mene primiti među štićenike svoje i za vječnog slugu. Budi mi u pomoći u svim djelima mojim i milost mi isprosi, da se tako ponesem riječju, djelom i mišlju, te nikada ne uvrijedim ni tvojih ni presvetoga Sina tvoga očiju. Misli na me i ne ostavi me u čas smrti moje. Amen.

MARIJANSKE PJESME

1. **Zdravo, Djevo** svih milosti puna, * Vječnog sunca ogrnu te sjaj; * Oko čela zvjezdana ti kruna, * Ispod nogu stenje pakla zmaj.

Pripjev: Rajska Djevo, kraljice Hrvata, * Naša Majko, naša zoro zlata, * Odanih ti srca primi dar, * Primi čiste ljubavi nam žar.

2. Blažena si, jerbo sva si čista, * Zmijin dah ne okuži ti grud. * Zvijezda sreće i nama da blista, * Noći grijeha mrak rasprši hud.

3. Hrvat za križ bojak bio sveti: * Vodio ga ljiljan - barjak tvoj. * Nova neman križu časnom prijeti: * Silna Djevo, na braniku stoj.

4. Nevjera se od Isusa dijeli, * Na puk Božji sipa strijela roj: * Ti nad nama plašt razastri bijeli, * Brani, Gospo, brani narod svoj.

5. Kad nam oko zadnju suzu roni, * Zadnji borbe zahvati nas val: * Na grud svoju, Majko, nas prisloni, * U nebeskog doma nosi žal.

II.

1. **Hoćemo Boga,** Djevice sveta, * O slušaj, Majko, vjere nam glas, * Naša se molba diže i sreta * Na svome putu tebe, svoj spas.

Pripjev: O Majko, blagoslovi žive nam vjere jek,* Hoćemo Boga za oca svoga, * Hoćemo Boga za kralja vijek, * Hoćemo Boga za oca svoga * Hoćemo Boga za kralja vijek.

2. Hoćemo Boga, dušmani brojni * Protiva Bogu podižu bijes; * I protiv Krista u red su bojni * Stali i pale idolu krijes.

3. Hoćemo Boga u svoje škole, * Nek blista Križa presveti trak, * Hoćemo djecu, koja se mole, * Kršćansku kuću, kršćanski brak.

4. Hoćemo mladež iskrenu, smjelu, * Nek djevu resi ljiljana čar. * Hoćemo Boga pri svome djelu, * Hoćemo žive muževnosti žar.

5. Hoćemo Boga, tamo gdje sude: * Neka nam zakon prodahne On, * Gdje je vjenčanje, neka ga bude, * I kada zadnji zazvoni zvon.

6. Hoćemo Boga i Crkvu svetu, * Nek satre vraga istine glas; * Nek jedna vlada po cijelom svijetu, * Jedino po njoj vječni je spas.

7. Hoćemo Boga, kada se zmije * Podigne izrod lažan i ljut, * Katolik dušom, srcem se bije * Kad rimski Papa kazuje put.

8. Hoćemo, da nas presvetog Hljeba * Okrijepi često nebeska slast. * Isusu Kristu pričesnom treba, * Da se kod ljudi pribavi čast.

9. Hoćemo Boga, zavjere stare, * Presadi, Majko, na sveto tlo, * Hoćemo Boga, tvoje oltare, * Djevice sveta, Bog hoće to.

III.

1. **Djevice nevina,** Majčice blaga, * Pogledaj ovaj nevoljni svijet, * Koj' te zaziva, Majčice draga, * I moli za tvoj zagovor svet.

2. Ah, ne ogluši se, usliši, Djevo, * Ponizne molbe, smjerni nam glas; * Zaštiti

bijedne grešnike, evo, * što pomoć ištu u ovaj čas.

IV.

1. **O Marijo, zvijezdo mora,** * Svijetli nama do na kraj; * Preko tvoga zagovora * Daj nam doć u vječni raj.

Pripjev: O Marijo, lijep si cvijet, * Tebe štuje cijeli svijet.

2. Primi nas, o Majko, primi * Pod okrilje milosti, * S duša naših bijednih snimi * Breme svake grešnosti.

3. Brani našu domovinu * I hrvatski narod vas; * Daj, da jadi svi nas minu, * Daj mu sreću, vječni spas.

V.

1. **Lijepa si lijepa,** Djevo Marijo, * Tebe vijek časti rajska družina. * Anđeli lijepo pjevaju * Tebi čast vijekom davaju.

2. Pogledaj na nas, milena Mati, * Svrni k sirotam pogled svoj zlati, * Usliši nas, o Majčice, * Ne odbij svoje dječice.

VI.

1. **Marijo svibnja kraljice** * Ti Majko rajskog slavlja. * Pred sliku tvoju ružice * Na pozdrav svibanj stavlja.

2. O daj ga, daj blagoslovi * I sve nas, Majko, s njime, * Te srca naša prizovi, * Da tvoje slave ime.

3. Mi tebi sve izručamo, * Svu zelen cvijeće tude; * Učini, što se ufamo, * Da tebi ures bude.

KVATRI

Na početku svakog godišnjeg doba određuje Crkva trodnevni post, i to u srijedu, petak i subotu. Zahvalnost za primljena dobročinstva, pokora za učinjene grijehe i prošnja za naravne i vrhunaravne darove glavna je svrha te ustanove. Kako se u te dane podjeljuju sv. redovi, moli Crkva i za dobre svećenike.

BOŽIĆ

25. XII.

S tri sv. mise časti svećenik trostruko rođenje Isusovo: u vječnosti od Oca, u vremenu od Djevice Marije i u dušama vjernika po milosti. Božićno drvce neka te sjeća životnog drveta u raju ili drveta križa, a ukrasi punine milosti, koju nam je Isus na križu zaslužio. Od vremena sv. Franje Asiskoga postavljaju katolici u crkvama i u kućama jaslice.

BOŽIĆNE PJESME

I.

1. **Kirie eleison,** eleison; Isus se rodi u štalici; * Pojte pastiri, tamo se njemu poklonite.

2. Kriste eleison, eleison; On za nas trpi, čim se rodi; * Pojte pastiri, i t. d.

3. Kirie eleison, eleison; u jasle mora da se skriva; * Pođite kralji, tamo se njemu poklonite.

II.

1. **Narodi nam se Kralj nebeski,** * Od Marije čiste Djevice. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga Kralja mi molimo.

2. Po njemu slijedi sveti Stjepan, * Prvi mučenik Gospoda Boga.

3. Hvaljeno budi sveto Trojstvo, * Hvalu svi dajmo Gospodu Bogu.

4. Daj nam Bog zdravlje, k tomu veselje, * I na mladom ljetu svega obilja.

III.

1. **Čestit svijetu danak svemu,** * Jer ogranu sunce njemu; * Tužni mrak je prošao, * Sunce Isus došao.

Pripjev: Zapjevajmo malenomu * Kralju danas rođenomu: * Slava Bogu višnjemu, * A mir ljudma po njemu.

2. Došao je uzdisani * I od Boga obećani, * Željni sviju Spasitelj * Svijeta razveseljitelj.

IV.

1. **Oj pastiri, čudo novo,** niste nigda vidjeli ovo: * U jaslicam prostim rodio se Bog, * Koji s neba siđe radi puka svog.

2. Betlem evo nije daleko, znajte da vam sitinu rekoh: * U štalici prostoj leži Djetešce * Na slamici oštroj kao janješce.

3. Ljubav Božja prevelika primi pravu put čovjeka; * S neba siđe dolje radi grešnika, * Rodi se u štali radi čovjeka.

V.

1. **Radujte se narodi,** kad čujete glas, * Da se Isus porodi u blaženi čas. * Svaki narod čuj, čuj, i Betlemu pristupljuj.

2. Vidi Božje otajstvo u podrtoj štalici * I tko trpi uboštvo na toj tvrdoj slamici. * To tajstvo čuj, čuj, i k jaslicam pristupljuj.

3. Raduje se Marija s Josipom gledeći, * Anđeo pjeva »Gloria« po zraku leteći; * I ti, svijete čitavi, Spasitelja pozdravi.

VI.

1. **O Betleme, grade slavni od Boga,** * Najveći si ti od grada svakoga, * Jer iz tebe nam izađe vojvoda * Isus dragi Davidova poroda.

2. Marija ga Djeva čista porodi * I u jasle ona njega položi. * Dostojno se ona njemu poklanja * I s veseljem srca svoga pozdravlja.

VII.

1. **Veselje ti navješćujem,** puče kršćanski, * jerbo se Kralj u Betlemu rodi nebeski. * Još mali u štali, * Kog stvorenje svako slavi, * štuje, diči, jer je pravi * On naš Spasitelj i Otkupitelj.

2. Pored njega stoji Majka, Djeva Marija * Pa sveg svijeta Spasitelja lijepo povija; * Njeg doji i goji, * Uspavljuje njegujuće; * Spavkaj, spavkaj pjevajući * U toj štalici, sve na slamici.

VIII.

1. **Djetešce nam se rodilo,** * U jasle se položilo.

Pripjev: Isuse mili, Bože moj, * Srce ti dajem, da sam tvoj.

2. Sin Boga Oca i Bog sam * S neba na zemlju siđe k nam.

3. Čista ga Djeva rodila * I svojim ga mlijekom dojila.

IX.

1. **Svim na zemlji mir, veselje,** * Budi polag Božje volje. * To sad nebo navješćuje * I glas s neba potvrđuje.

2. Dobre volje svaka duša, * Grijeha neka već ne kuša, * Nego hvali, diči Boga, * Što je poslo Sinka svoga.

3. Sinka svoga, Boga moga, * S Ocem, Duhom jednakoga, * Duhom Svetim začetoga, * Od Marije rođenoga.

X.

1. **Oj djetešce moje drago,** * Vesela sam ti, * Ti si moje milo blago, * Spavalo bi ti. * Sinak, sinak moj ljubljeni, * Nuđer zaspi ti, * Oj golube moj mileni * Sve moje si ti.

2. Tebe Otac ljubi, slavi * Vrhu svih ljudi; * Jerbo si mu Sinak pravi, * I nitko drugi. * Lijepa moja ti ružice, * Mili sinak moj. * Mirisava ljubičice, * Željni golub moj.

SV. IVAN

27. XII.

Radi djevičanske čistoće bio je Isusu najdraži u apostolskom zboru. Njemu je povjerio s križa svoju Majku. Prema legendi Ivan je jedamput blagoslovio otrovno vino i nije mu ništa naškodilo. Zato na njegov dan blagoslivano vino. Sv. Ivana časte križari kao svoga nebeskog patrona.

Molitva

Crkvu svoju, Gospodine, blag rasvijetli, da prosvijećena učenjem blaženoga Ivana, apostola tvoga i evanđelista, dopre do vječnih darova. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

NOVA GODINA

Blagdan Obrezanja G. N. I. Krista. 1. I.

Na koncu i početku građanske godine pravi kršćanin zahvaljuje Bogu za primljena dobra, moli oproštenje za učinjene grijehe i pomoć za sretnu budućnost. U novu godinu stupa bez bolesnog pesimizma, lakoumnog optimizma i beznadnog fatalizma. Svu svoju nadu stavlja u sigurne ruke Gospodara vremena i vječnosti.

BLAGDAN PRESV. IMENA ISUSOVA

U nedjelju između Nove godine i Bogojavljenja ili 2. I.

Ime Isusovo treba da bude simbol naše vremenite i vječne sreće. Svi ostali simboli sreće su besmisao i poganština. Započni svako svoje djelo s tim imenom u srcu i na jeziku. Naši su djedovi, stari Hrvati, srtali kao lavovi u borbu za svoje narodne svetinje pod zastavom, na kojoj je bio napisan simbol prave sreće I H S. »Blažen čovjek, čija je nada ime Gospodnje«. (Ps. 39).

Litanije Presvetoga Imena Isusova

300 dana oproštenja jedamput na dan.
Leon XIII. 16. I. 1886.

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Isuse, čuj nas!
Isuse, usliši nas!
Oče nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,
Isuse, Sine Boga živoga,
Isuse, sjajnosti Očeva,
Isuse, jasnoćo svjetlosti vječne,
Isuse, Kralju slave,
Isuse, sunce pravde,
Isuse, Sine Marije Djevice,
Isuse ljubezni,

smiluj se nama!

Isuse divni,
Isuse, Bože jaki,
Isuse, Oče budućega vijeka,
Isuse, anđele velikoga savjeta,
Isuse mogući,
Isuse strpljivi,
Isuse poslušni,
Isuse krotki i ponizni srcem,
Isuse, ljubitelju čistoće,
Isuse, ljubitelju naš,
Isuse, Bože mira,
Isuse, početniče života,
Isuse, uglede kreposti,
Isuse, revnitelju duša,
Isuse, Bože naš,
Isuse, utočište naše,
Isuse, oče ubogih,
Isuse, blago vjernika,
Isuse, dobri pastiru,
Isuse, svjetlosti istinita,
Isuse, mudrosti vječna,
Isuse, dobroto beskrajna,
Isuse, pute i živote naš,
Isuse, radosti anđela,
Isuse, Kralju patrijarha,
Isuse, učitelju apostola,
Isuse, naučitelju evanđelista,
Isuse, jakosti mučenika,
Isuse, svijetlo ispovjednika,
Isuse, čistoćo djevica,
Isuse, kruno sviju svetih,

smiluj se nama!

Milostiv budi, oprosti nam, Isuse!
Milostiv budi, usliši nas, Isuse!
Od svakoga zla,
Od svakoga grijeha,
Od srdžbe svoje,
Od zasjeda vražjih,
Od duha bludnosti,
Od smrti vječne,
Od nemara za nadahnuća tvoja,
Po otajstvu svetoga utjelovljenja svoga,
Po rođenju svojem,
Po djetinjstvu svojem,
Po božanstvenom životu svojem,
Po trudovima svojim,
Po smrtnoj borbi i muci svojoj,
Po križu i zapuštenosti svojoj,
Po smrtnoj stisci svojoj,
Po smrti i pokopu svojem,
Po uskrsnuću svojem,
Po uzašašću svojem,
Po ustanovljenju presvetoga oltarskog Otajstva,
Po radostima svojim,
Po slavi svojoj,
oslobodi nas, Isuse!
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Isuse.
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas, Isuse.
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama, Isuse.

Isuse, čuj nas!
Isuse, usliši nas!

Pomolimo se. Gospodine Isuse Kriste, koji si kazao: Ištite, i primit ćete; tražite, i naći ćete; kucajte, i otvorit će vam se; daj nam, molimo te, božansku svoju ljubav, da te svim srcem, ustima i djelom ljubimo i nikada te hvaliti ne prestanemo.

Daj nam, Gospodine, da se tvoga svetoga Imena bojimo i ujedno ga uvijek ljubimo, jer nikada ne prestaješ one ravnati, koje u svojoj ljubavi utvrđuješ. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

BOGOJAVLJENJE

6. I.

Betlehemsko je Djetešce i pravi Bog. Kod poklona mudraca, krštenja u Jordanu i kod prvog čuda u Kani potvrdilo je nebo svečanim načinom tu temeljnu istinu naše vjere. Uoči Bogojavljenja blagoslivlje se voda, a u mnogim se krajevima obavlja tih dana i blagoslov domova. Blagoslovljena voda ima svoju moć od molitve Crkve. Nema tu govora o kakovom praznovjerju. Crkva, brižna majka, želi, da njezinu djecu na svakom koraku prati snaga njezine molitve, zato i blagoslivlja sve stvari, kojima se služimo. Imaj u kući uvijek blagoslovljene vode, da se u njoj ostvari sve, što Crkva kod tog blagoslova moli. Danas se sabiru milodari za afričke misije.

SVJETSKA MOLITVENA OSMINA

za sjedinjenje svih kršćana u katoličkoj Crkvi i za obraćenje nevjernika.

(18. do 25. siječnja)

Preporučuje se, da se prije ove molitve izmole litanije presv. Imena Isusova.

Da svi jedno budu, kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni u nama budu jedno; da vjeruje svijet, da si me ti poslao (Iv. 17, 21).

Ja tebi kažem: ti si Petar.

I na toj stijeni sazidat ću Crkvu svoju.

Pomolimo se. Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao svojim apostolima: mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam; ne obziri se na grijehe moje, nego na vjeru Crkve svoje, i nju po volji svojoj dostoj se umiriti i ujediniti. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

SVIJEĆNICA

2. II.

Dok je Marija prikazivala četrdeseti dan iza poroda Isusa u hramu, nazvao ga je starac Simeon svijetlom. Kao što je Marija nosila na rukama Isusa, nosimo i mi danas u ophodu njegov simbol, zpaljenu svijeću. »Ja sam svijetlo svijeta«. (Iv. 8, 12). Isusova osoba, njegov nauk, njegov život i djela, sve je to svijetlo, koje rasvjetljuje one, koji ne zatvaraju

pred njim svoje duševne oči. Bijela svijeća je slika prečistog Tijela Isusova. Sjaj svijeće označuje ljubav Božju, a plamen molitvu. Svijeća služi u crkvi Božjoj časti, a izvan nje ljudskim potrebama. I tvoj život treba, da se istroši u službi Bogu i bližnjega. Zapaljenu svijeću pruža Crkva vjernicima na sv. krstu, gdje je zapaljeno prvo svijetlo Duha Svetoga u kršćanskoj duši. S njom u ruci obnovili smo, iza prve sv. pričesti, krsni zavjet. Blagoslovljenu voštanicu utiskujemo u ruke umirućima. Nebeska gozba pristupačna je onima, koji se pojavljuju pred Bogom sa svijetlom vjere u srcu i s dobrim djelima u rukama.

SV. BLAŽ

3. II.

Biskup, mučenik u Sebasti u Armeniji († 316). Zaštitnik Dubrovnika i osobiti pomoćnik u bolestima grla. U crkvama se vrši danas obred blagoslova grla.

Molitva. Dopusti, preblagi Bože, koji nas razveseljuješ svečanom godišnjicom blaženoga Blaža, mučenika tvoga i biskupa, da se radujemo zaštiti onoga, čiji rođeni dan slavimo. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

KORIZMA

Crkva stavlja vjernicima pred oči Krista kako moli, posti, bori se i pobjeđuje, da ga nasljedujemo. Misliti na Isusa i nasljedovati ga najbolja je priprava za uskršnju svetkovinu. Blagoslov pepela na prvi dan korizme sjeća nas smrti i prolaznosti svega. Post, duhovne vježbe, pobožnost križnog puta, korizmene propovijedi, žalosna krunica, uskršnja ispovijed i pričest izvrsna su sredstva za duhovnu obnovu. Pokorničko raspoloženje ne vrijeđaj bučnim zabavama, svirkom i neprikladnim odijelom. Radi teških prilika podjeljuje Crkva svake godine olakšice od propisanog posta. Duhovni pastiri objavljuju te olakšice u nedjelju prije pepelnice.

KORIZMENE PJESME

I.

1. **Počinje se strašna muka,** * Koju trpi Isus Bog, * Na što njega samo nuka * Naroda grijeh nevoljnog.

Pripjev: Daj nebeski, sveti Oče, * Da nam srce proplače.

2. Židovi su nemilosni * Okrutno ga mučili, * Pa ga svega pogrđena * Pod križ teški skučili.

II.

1. **O Isuse, daj, da pjevam** * Muku tvoju suze lijevam, * Gledajuć te nevina, * Za nas grešne mučena.

Pripjev: Isukrste, svoju muku * Tisni u srca svome puku; * Po toj muci ti nam daj * Poslije smrti vječni raj.

2. Na maslinskoj moliš gori, * Tu te smrtna muka mori * I oblijeva krvav znoj, * Isuse, o Bože moj.

III.

1. **Stala plačuć tužna Mati,** * Gledala je kako pati * Sin joj na križ uzdignut.

2. Dušom njenom razboljenom, * Rastuženom, ražaljenom, * Prolazio mač je ljut.

3. O koliko ucviljena * Bješe ona uzvišena * Majka Sina jedinog.

KRIŽNI PUT

Marija, majka Isusova, iza njegova uzašašća često je, sama ili u pratnji pobožnih žena, prošla putem između palače Pilatove i Kalvarije. Primjer Marijin slijede kršćani do danas. Kako mnogi ne mogu u Sv. Zemlju, dopustila je Crkva, da se i drugdje u crkvama podižu postaje križnog puta. Tko moleći pohodi propisno podignute postaje, dobiva iste duhovne blagodati, kao da je prošao jeruzalemskim križnim putem. Treba da budeš bez smrtnoga grijeha i da probudiš čuvstva skrušenog pokajanja. Obilazeći svako od 14 stajališta razmišljaj otajstva muke Isusove. Kod zajedničke pobožnosti križnog puta dosta je, ako ne možeš ići od postaje do postaje, da se na svome mjestu licem okreneš prema dotičnoj postaji i da se sa svećenikom pokloniš klecanjem ili samo nakloniš glavom.

Pripravna molitva

Promatrat ću skrušen sada,
kako Isus za me strada
noseć nevin teški križ.

O da mogu na tom putu
oćutjeti žalost ljutu
i plakati dan i noć!

Prva postaja

Isusa osuđuju na smrt.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Vječni sudac osuđen je,
kano lupež određen je,
da na križu umire.
Brzo bit ćeš sudac meni,
Kriste, za me osuđeni,
pa te molim, smiluj se!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Druga postaja

Isus prima na se križ.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Kako rado križ i muke
uzimaš u svoje ruke,
Kriste, dobri vođo moj!
Rado primit križ ću svaki
bio težak ili laki
kličuć: Zdravo spasu moj!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Treća postaja

Isus pada prvi put pod križem.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Umoran je Isus, pada,
naši grijesi, križ ga svlada,
kvasi zemlju krvlju svom.
Moju dušu izraniše
grijesi, Kriste, daj da više
nikad u grijeh ne padnem!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Četvrta postaja

Isus susreta svoju svetu majku.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Kakva bol te obuzela,
kad si dragog Sinka, srela,
Majko, svega satrta.
Majko, kad mi bude poći
s ovog svijeta, ti ćeš doći,
da povedeš sinka svog!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Peta postaja

Simon Cirenac pomaže Isusu nositi križ.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Nikog nema, nikog, Bože,
da ti nosit križ pomože

k onoj strašnoj Golgoti.
Odsad nosit križ ću rado,
jer sam mnogo boli zado
mome dragom Isusu!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Šesta postaja

Veronika pruža Isusu rubac.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Isusovo lice sveto
sve je nagrđeno, eto
radi naših zločina.
Dođi, dušo, plači, plači,
Kristov obraz krv zamrači,
jer ti voliš ispraznost.

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Sedma postaja

Isus pada drugi put pod križem.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Drugi put već pada nice
kaljajući sveto lice
Isus dobri pastir moj.
Kriste, daj da živim tako,
da se ne bih nikad kako
vratio u stari grijeh.

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Osma postaja

Isus tješi jeruzalemske žene.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Oplakujte grijehe svoje,
a ne teške muke moje,
tužne kćeri sionske!
Daj da plačem u sve dane,
Kriste, da iscijelim rane
Duši grijehom zadane!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Deveta postaja

Isus pada treći put pod križem.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

I po treći puta, eto,
pada u prah tijelo sveto
moga dragog Isusa.
Radi mojih opačina,
griješnih želja, riječi, čina
Isus slomljen pao je!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Deseta postaja

Isusa svlače.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

O kolika bješe muka
kad si bio usred puka

svučen, čisti Bože moj!
Radi ružnih grijeha svijeta
trpe tvoja uda sveta
ruglo gadne svjetine.

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Jedanaesta postaja

Isusa pribijaju na križ.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Probiše ti noge, ruke,
Kriste, trpiš strašne muke
prikovan na tvrdi križ.
Nek me tvoje ruke čiste
privinu na grudi, Kriste,
kad mi dođe smrtni čas!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Dvanaesta postaja

Isus umire na križu.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Oče, viče Isus s križa:
evo smrt ~~s~~je moja bliža,
primi dušu moju ti!
Kriste, na čas smrti moje
nek mi sjaji svijetlo tvoje,
da po njemu spasim se!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Trinaesta postaja

Isusa skidaju s križa.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Majko, držiš usred krila
mrtvo tijelo sinka mila
mojom rukom ubitog.
Majko, majko, daj oprosti,
grešniku, što zbog slabosti
takav zločin učini!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Četrnaesta postaja

Isusa polažu u grob.

Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivamo te.
Jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.

Već u grobu Krist počiva,
život sanak smrtan sniva,
da ja mogu živjeti.
Kriste, daj, da moja duša
iza hladne smrti kuša
slast nebeske radosti!

Oče naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu.

Molitva poslije Križnog puta

Pogledaj, molimo, Gospodine, na ovu obitelj svoju, za koju Gospodin naš Isus Krist nije oklijevao predati se u ruke zločinaca i podnijeti muku križa. Koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

GLUHA NEDJELJA

Od ove nedjelje zaokupljena je Crkva isključivo Isusovom mukom i otajstvima, koja su s njom u vezi. Raspela i slike prekrivaju se ljubičastim velom, jer se u evanđelju mise govori o tome kako se Isus sakrio ispred Židova, kad su ga htjeli kamenovati i radi duboke žalosti Kristove zaručnice, Crkve.

CVIJETNICA

Obred blagoslova grančica i procesija sjećaju nas svečanog ulaza Isusova u Jeruzalem. Pod sv. misom čita se muka Isusova po Mateju. Bori se i ti junački proti grijehu, da s pobjedničkom palmom uđeš iza smrti u nebeski Jeruzalem.

VELIKI ČETVRTAK

Uz nada sve radostan događaj: ustanovljenje presv. oltarskog Sakramenta, misli Crkva danas i na žalosni Judin zločin, smrtnu muku u vrtu i Isusovo uhićenje. Posvećuje se sv. ulje, pjeva svečana misa, pohranjuje u procesiji Presveto, a gdjegdje se obavlja i obred pranja nogu. Živom vjerom klanjaj se euharistijskom Bogu! Vrijeme provedeno pred svetohraništem smatraj najbolje iskorištenim časovima u životu. Zahvali Isusu za dva velika sakramenta: presveti oltarski sakramenat i sv. red.

VELIKI PETAK

Taj nam je dan zaslužio Isus neprocjenjivu baštinu, ali uz cijenu gorke smrti. Zato smo puni tuge. U crkvi se obavljaju najdirljiviji obredi. Iza muke Isusove po Ivanu, otkriva se raspelo, pred kojim se obavlja klanjanje i prošnja za sve ljude. Svećenik se pričešćuje hostijom dan prije posvećenom. U našim krajevima izlaže se presv. oltarski Sakramenat u t. zv. Božjem grobu. Postavi raspelo u svojoj sobi na najčasnije mjesto, da te sjeća, da je u križu jedini spas. Svetom Bonaventuri bio je križ knjiga, iz koje je najviše naučio. Uči i ti iz te knjige živjeti i umirati!

VELIKA SUBOTA

Danas se blagoslivlja vatra, uskršnja svijeća, i uskrsna voda. Dulji odlomci iz Starog Zavjeta, što ih svećenik čita prije Litanija svih svetih, u vezi su s krštenjem katekumena, koje se vršilo uskršnje noći uz najveće slavlje.

I svečana misa velike subote pjevala se nekada u uskršnjoj noći, zato je cijelu i provejava uskršnja radost. Poslije podne u našim krajevima je svečanost uskrsnuća s teoforičkom procesijom.

USKRS

Isusovo i naše uskrsnuće uzvišeni je predmet uskršnje liturgije i uskršnjeg veselja. Danas se blagoslivlja uskršnje janje, jaja i druge jestvine. Janje je simbol nedužnog i raspetog Krista. Zastavica, kojom ga resimo, označuje pobjedu Kristovu nad smrću. I jaja su slika uskrsnuća. Kao što se tvrda lupina lomi, da iz nje izađe novi život, tako je i Gospodin svojom moću ustao iz groba. Često ponavljanje usklika »alleluja«, »hvalite Gospoda« poziv je Crkve da bez prestanka zahvaljujemo golgotskom pobjedniku za otkupljenje. Mi nismo ni trpjeli a ni završili život sramotno na križu kao Isus, a ipak ćemo pobjednički dobitak dijeliti s njime. Pobjeda Kristova je i pobjeda naša, a njegovo uskrsnuće zalog našeg uskrsnuća.

SV. TOMA AKVINAC

Ispovjednik dominikovskog reda († 1274). Radi velike svetosti i učenosti nazvan je od Crkve anđeoskim učiteljem i postavljen za zaštitnika svih katoličkih škola.

Molitva. Bože, koji Crkvu svoju divnim znanjem blaženoga Tome, priznavaoca svoga, proslavljuješ i svetim djelovanjem krijepiš, podaj nam, molimo, da i umom shvatimo, što je naučao, i nasljedovanjem izvršimo, što je djelovao. Po Gospodinu našem Isusu Kristu . . .

SV. JOSIP

Zaštitnik sv. čistoće, dobre smrti, radnika, obitelji, sirota i cijele sv. Crkve.

Litanije sv. Josipa

(300 dana oproštenja jedamput na dan.
Pio X. 18. III. 1909).

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Oče nebeski, Bože, smiluj se nama!
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
smiluj se nama!

Duše Sveti, Bože, smiluj se nama!
Sveto Trojstvo, jedan Bože,
smiluj se nama!
Sveta Marijo,
Sveti Josipe,
Slavni porode Davidov,
Svjetlosti patrijarha,
Zaručnice Bogorodice,
Stidljivi čuvaru Djevice,
Hranitelju Sina Božjega,
Brižni branitelju Kristov,
Glavaru slavne obitelji,
Josipe pravedni,
Josipe prečisti,
Josipe premudri,
Josipe jaki,
Josipe pokorni,
Josipe vjerni,
Ogledalo strpljivosti,
Ljubitelju siromaštva,
Uzore radnika,
Uresu domaćega života,
Čuvaru djevica,
Potporo obitelji,
Utjeho bijednih,
Ufanje bolesnih,
Zaštitniče umirućih,
Strahu zlih duhova,
Pokrovitelju svete Crkve,
moli za nas!
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam Gospodine!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas Gospodine!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama!

Postavio ga je gospodarom doma svojega.

I poglavicom svega imanja svojega.

Pomolimo se. Bože, koji si se neiskazanom providnosti dostojao izabrati blaženoga Josipa za zaručnika presvetoj Majci svojoj, daj, molimo, da koga kao pokrovitelja častimo na zemlji, zavrijedimo imati zagovornikom na nebu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Molitva sv. Josipu za sv. čistoću

Čuvaru djevica i oče, sv. Josipe, čijoj vjernoj skrbi bi povjerena sama nevinost Isus Krist i Djevica Marija: po dvostrukom tom predragom zalogu vruće te molim, da mi isprosiš, te od svake nečistoće čisto srce sačuvam i čistim srcem Isusu i Mariji služim.

(100 dana oproštenja jedamput na dan).

Molitva sv. Josipu za srećnu smrt

O slavni sv. Josipe! Za onu neiskazanu sreću, koju si imao na zemlji, kad su kod tvoje smrti prisutni bili Isus i Marija i u smrtnoj te borbi pomagali, jačali i tješili:

molim te ponizno, isprosi i meni tu milost, da na smrtnom času junački odbijem bijesne navale nečistoga duha i da blaženo umrem. Uzvišeni branitelju umirućih, budi mi u pomoći u tom strašnom času; isprosi mi milost, da u tvojem naručju uzmognem izustiti slatke i utješljive riječi: Isuse, Marijo i Josipe, u ruke vaše predajem srce i dušu svoju! Amen.

Molitva sv. Josipu

U mjesecu listopadu moli se poslije sv. krunice.

K tebi se, o sveti Josipe, utječemo u svojoj nevolji. (Pošto smo tvoju presvetu zaručnicu za pomoć zamolili, molimo pouzdano i za tvoju pomoć).[1] Za ljubav, koja te je s neoskvrnjenom Djevicom i Bogorodicom vezala i za očinsku ljubav, kojom si dijete Isusa grlio; smjerno te molimo, da baštinu, koju je Isus Krist svojom Krvlju otkupio, milostivo pogledaš te našoj nevolji svojom moću u pomoć pritečeš.

O brižni čuvaru božanske Obitelji, brani odabrano potomstvo Isusa Krista. Ne daj, predragi oče, da nas okuže zabluda i pokvarenost. Budi nam s neba milostivo u pomoći, o naš jaki zaštitniče, u borbi s vlašću tmine. Pa kao što si nekad dijete Isusa iz najveće pogibelji izbavio, tako i sada brani svetu Crkvu Božju od svih zasjeda neprijateljskih, te nas svakoga pojedinoga trajno uzmi pod svoje okrilje, da uzmognemo po tvojem izgledu i tvojom pomoću sveto živjeti, blaženo preminuti i u nebu vječno blaženstvo zadobiti. Amen.

---

[1] Riječi se u zaporci ispuste, kad se nije molila krunica.

BLAGOVIJEST

25. III.

Blagdan posvećen najvećem trenutku u povijesti vjekova, kad je druga osoba presv. Trojstva primila tijelo u krilu Djevice Marije. Daj i izvanjim načinom oduška svom počitanju toj tajni kadgod izgovaraš: I Riječ je tijelom postala!

SV. MARKO

25. IV.

Evanđelista, učenik i pratilac sv. Petra. U crkvi se vrši na današnji dan pokornička procesija za oproštenje grijeha i blagoslov usjeva. Mole se Litanije svih svetih.

PROSNI DANI

Tri dana obavljaju se u našim crkvama pokorničke molitve i procesije. Što je naravnije nego da Crkva u dane prije uzašašća Gospodinova još jednom plačući padne pred njegove noge, prije nego se od nas odijeli, da joj pruži pomoć u nebrojenim duhovnim i tjelesnim potrebama.

UZAŠAŠĆE ISUSOVO

Četrdeseti dan iza uskrsnuća digao se Isus slavno na nebo. To je prvo njegovo uzašašće.

Iza posljednjeg suda uzaći će drugi put na nebo, i to u pratnji svih, koji su u nj vjerovali, i kojih djela nisu stajala u opreci s njihovom vjerom.

DUHOVI

Dan silaska Duha Svetoga na apostole ujedno je rođendan sv. Crkve. Duh Sveti je duša Crkve i njemu ona zahvaljuje svoje vidljive i nevidljive uspjehe. Kao što je Duh Sveti duša otajstvenog tijela Kristovog, sv. Crkve, tako je i duša svake stanice toga tijela, svakog vjernika. Bez njegove pomoći ne možemo nijedno spasonosno djelo ni započeti, ni dovršiti. Pobožnost Duhu Svetomu treba da je staleška pobožnost katoličkog đaka.

BLAGDAN PRESV. TROJSTVA

Dok drugim blagdanima iskazujemo počast pojedinim božanskim osobama, danas to činimo čitavom presv. Trojstvu. Stvorenje, otkupljenje i posvećenje dar su jednoga Boga, zato i treba da posebnim blagdanom proslavimo jedinstvo u Trojstvu. »Prava je pobožnost prema trojedinome Bogu prožeta ljubavlju, krunom svih kreposti. Ljubav ne uspoređuje Boga sa stvorovima, jer vidi, da se s njime ne može ništa usporediti. K zemlji je ništa ne privlači, od neba je ništa zemaljskog ne može odvratiti, kao orao diže se prema visinama. Ispravno ocjenjuje Boga, jer ga cijeni beskonačno, više nego sve stvoreno. Ljubav daje Bogu u svijetu mjesto, koje mu pripada i koje mu većina ljudi ne daje. Ljubav se pokazuje zaslužnim djelima i u djelotvornom nastojanju: sve čini na slavu i čast Božju, nju tražiti u preziranju svjetskog ništavila, u bijegu od grijeha, u svemu. Ona ostvaruje Pavlove riječi: živi u Bogu, životom Božjim, a ne svojim. Ljubav je puna Boga, kao da već ovdje živi životom nebesnika. Pred Najsvetijim i Beskonačnim osjeća svoju ništetnost i siromaštvo, a to je utvrđuje u pravoj pokori . . .« (F. W. Faber).

TIJELOVO

Crkva, zaokupljena na Vel. četvrtak mukom Isusovom, prenijela je svečanost u čast osnutka presv. Euharistije na današnji blagdan. Iza najsvečanije mise slijedi teoforična procesija. Sa četiri oltara blagoslivlje svećenik kršćanski svijet. Procesija s Presvetim je javna opomena, da posvetimo svoje kuće i svoja mjesta, kad su podignuta na toliko dostojanstvo, da kroz njih prolazi sam Bog.

Za kršćanina je Euharistija najveće blago. Sam si kriv, ako si »bijedan, kukavan i siromah i slijep i go« (Otkr. 3, 17), kad ti je izvor pravog bogatstva i svijetla tako blizu. Svemu, što je u bilo kakovoj vezi s presv. oltarskim Sakramentom posveti najveću pažnju, a sam taj Sakramenat neka je središte tvoga duhovnog života. Kad prolaziš pokraj crkve, pozdravljaj najodličnijeg stanovnika naših mjesta, a kad nose Presveto bolesniku, klečeći zamoli njegov blagoslov.

EUHARISTIJSKE PJESME

I.

1. **Hvali Sion, Stvoritelja,** * Vođu svog i Učitelja * Pjesmama i popijevkom.

2. Uzdiži ga iznad svega, * Ne ćeš preveć hvalit njega * Niti kojom pohvalom.

3. Slava evo velika je, * Živi kruh, što život daje, * Častit nam je ovaj dan.

4. Kruh, što bi kod svetog stola * Među dvanaest apostola * Podijeljen i blagovan.

II.

1. **Za tobom mi vene duša,** * Spasitelju moj, * Daj, da tebe sretna kuša, * Daj joj pokoj svoj.

Pripjev: Dođi, dođi, Spasitelju moj, * Stan ne prezri srca moga, * Budi pokoj moj.

2. Rana tvojih melem blagi * Lijekom grijeha bud'; * Samo pogled tvoj mi dragi * Bolnu blaži grud.

III.

1. **Odzivam se Isuse,** * Jer ti si mene zoveš * Jer ti mene hoćeš: * Ave Jesu.

2. Dolazim ti, Isuse, * Jer ti mene tražiš, * Jer ti mene paziš: * Ave Jesu.

3. Gledam u te, Isuse, * Jer ti mene tješiš, * Jer ti mene krijepiš: * Ave Jesu.

4. Ljubim tebe, Isuse, * Jer ti mene ljubiš, * Jer ti mene žudiš: * Ave Jesu.

IV.

1. **Moj Isuse, raskriljujem k tebi ruke,** * Da se sjetiš svoga križa, svoje muke.

2. Moj Isuse, otvaram ti usta svoja, * Da sve čuješ, što si želi duša moja.

3. Moj Isuse, otkrivam ti srce svoje, * Prijestolje, da sveto nađeš u njem svoje.

4. Moj Isuse, uzdižem ti bolne oči; * Zvijezdo moja, svijetli meni u toj noći.

V.

1. **Ko noć šutiš,** o sveta Hostija, * Da ja čujem rajskih melodija.

2. U najniže sišla si nizine, * Da ja letim u rajske visine.

3. Zatvorena u noćne si tmine, * Da ko seraf duša moja sine.

4. Tabernakul prijestolje je tvoje * Božje Srce prijestolje je moje.

BLAGDAN PRESV. SRCA ISUSOVA

Francuskoj redovnici sv. Margareti Alacoque ukazao se dne 16. lipnja 1675. Spasitelj i objavio želju, da se u kršćanskom svijetu ustanove pobožnosti i blagdan u čast njegovu Srcu. Vatra, što je plamsala iz Isusova Srca za toga prikazanja označuje žar božanske ljubavi, križ usred te vatre boli, trnje oko Srca prezir, omalovažavanja i nepravde, što mu ih nanosi ljudska nezahvalnost, a svijetle zrake dobročinstva i milosti spremljene štovateljima božanskog Srca. Predmet našeg štovanja je živo tjelesno Srce Boga-Čovjeka, što je za nas kucalo u grudima Otkupiteljevim i još sada kuca kao simbol Božje ljubavi prema nama i u koliko je združeno s božanstvom Kristovim. Srce Isusovo je ideal prema kojem treba da ravnamo sklonosti svog srca.

Litanije presv. Srca Isusova

(300 dana oproštenja. Leon XIII. 2. IV. 1899.).

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Oče nebeski, Bože, smiluj se nama!

Sine, Otkupitelju svijeta Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,
Srce Isusa, Sina Oca vječnoga,
Srce Isusovo, u krilu Djevice Matere od Duha Svetoga sazdano,
Srce Isusovo, s Riječju Božjom bitno sjedinjeno,
Srce Isusovo, veličanstva beskrajnoga,
Srce Isusovo, hrame Božji sveti,
Srce Isusovo, šatore Višnjega,
Srce Isusovo, kućo Božja i vrata nebeska,
Srce Isusovo, žarko ognjište ljubavi,
Srce Isusovo, pravde i ljubavi posudo,
Srce Isusovo, dobrote i ljubavi puno,
Srce Isusovo, kreposti sviju bezdno,
Srce Isusovo, svake hvale predostojno,
smiluj se nama!

Srce Isusovo, kralju i središte
sviju srdaca,
Srce Isusovo, u kojem je sve
blago mudrosti i znanja,
Srce Isusovo, u kojem prebiva
sva punina božanstva,
Srce Isusovo, koje je Ocu vrlo
omiljelo,
Srce Isusovo, od kojega punine
svi mi primismo,
Srce Isusovo, željo bregova vječnih,
Srce Isusovo, strpljivo i mnogoga
milosrđa,
Srce Isusovo, bogato za sve, koji
zazivaju tebe,
Srce Isusovo, izvore života i
svetosti,
Srce Isusovo, pomirište grijeha
naših,
Srce Isusovo, nasićeno pogrdama,
Srce Isusovo, satrveno zbog
opačina naših,
Srce Isusovo, do smrti poslušno,
Srce Isusovo, kopljem probodeno,
Srce Isusovo, izvore sve utjehe,
Srce Isusovo, živote i uskrsnuće
naše,
Srce Isusovo, mire i pomirenje naše,
Srce Isusovo, žrtvo za grijehe,
smiluj se nama!

Srce Isusovo, spasenje onima,
koji se u te ufaju,
Srce Isusovo, ufanje onima,
koji u tebi umiru,
Srce Isusovo, milino sviju svetih,
smiluj se nama!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam Gospodine!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas Gospodine!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama!

Isuse blaga i ponizna Srca.
Učini srce naše po Srcu svojem.

Pomolimo se. Svemogući, vječni Bože, pogledaj na Srce preljubljenoga Sina svojega i na hvale i zadovoljštine, koje u ime grešnika tebi prikazuje, i njima, koji milosrđe tvoje mole, ti oproštenje udijeli, umilostivljen, u ime istoga Sina svojega Isusa Krista, koji s tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.

Posvetna molitva Presvetom Srcu Isusovu

Moli se i na blagdan Krista Kralja.

Isuse preslatki, * Otkupitelju ljudskoga roda, * pogledaj na nas * pred oltarom tvojim * preponizno prostrte. * Tvoji smo, * tvoji hoćemo da budemo; * a da mognemo s tobom * što čvršće biti sjedinjeni, * evo se danas * svaki od nas * drage volje posvećuje * presvetomu Srcu tvojemu. * Tebe, istina, mnogi * nijesu nikada spoznali; * tebe su, * prezrevši zapovijedi tvoje, * mnogi odbacili. * Smiluj se na jedne i na druge, * predobrostivi Isuse; * i sve ih pritegni * k svetomu Srcu svojemu. * Kralj budi, Gospodine, * ne samo vjernima, * koji nijesu ni u jedno vrijeme * odmetnuli se od tebe * nego i rasipnim sinovima, * koji su te ostavili; * učini, * da se ovi * u kuću očinsku brzo povrate, * da od bijede i glada ne poginu. * Kralj budi onima, * koje ili kriva mnijenja zavaravaju * ili nesloga rastavlja * i prizovi ih natrag * k luci istine * i k jedinstvu vjere, * da naskoro bude * jedno stado i jedan pastir. * Kralj budi svima onima, * koji se još u tami krivoboštva ili islama nalaze, * i ne krati se privesti ih u svijetlo i kraljevstvo svoje. * Svrni napokon milosrdne oči svoje na potomke onoga naroda, * koji je tako dugo bio narod izabrani; * a krv nekoć na njih izazvana, * neka sada i na njih sađe * kao otkupnina i vrelo života. * Udijeli, Gospodine, * Crkvi svojoj * sigurnu i potpunu slobodu: * udijeli svim narodima * mir i red; * učini, da s obadva stožera zemlje * jedan odliježe glas: * Budi hvala božanskomu Srcu, *

po kojem nam je stečeno spasenje: * njemu slava i čast * u vijeke. Amen.

PJESME U ČAST PRESVETOM SRCU ISUSOVU

I.

1. **Do nebesa nek se ori** * Naših grudi gromki glas; * Neka jeknu rajski dvori, * Nek nas čuje Isus Spas.

Pripjev: Isukrste, Srcu tvom * S nama naš se kune dom: * Dušom, tijelom vijek sam tvoj, * Za krst časni bijuć boj.

2. Čujte puci, širom svijeta, * Oci naši čujte sad. * Čujte sluge pakla kleta, * Kako Hrvat kliče mlad.

3. Stijeg Hrvata Srce Krista; * Tu nam rudi sreća spas; * Tu sloboda zlatna blista; * Tu se ori slavski glas:

4. Pređi naši kano lavi * Za krst časni biše boj, * Tko je sinak ovoj slavi, * Kristu vjeran vijekom poj.

II.

1. **U slavu svetog Srca** * Nek jekne pjesme glas, * I nebu, zemlji javi: * Tko ljubi, brani nas.

Pripjev: Nek hvaljeno i slavno * U svaki bude čas * To divno sveto Srce, * U kojem je jedini spas.

2. O Srce probodeno, * Ti nosiš znamen drag; * To ljubavi tvoje, * A mojih grijeha trag.

III.

1. **Srce božansko Isusa moga,** Daj, da sve više ljubim te ja. * Ti si veselje naroda svoga, * Ti moga žića nada si sva.

Pripjev: Srce božansko Isusa moga, * Daj, da sve više ljubim te ja.

2. K tebi ću hitit u svako doba, * Danju i noću tebe ću zvat, * Ti ćeš mi biti nada do groba * Ti ćeš mi duši pokoja dat.

SV. ANTUN

Ispovjednik iz franjevačkog Reda. Umro u Padovi 1231. Radi brojnih velikih čudesa štuje se po čitavom svijetu. Osobito ga zaziva kršćanski svijet, kad izgubi kakovu stvar.

Ako čudo

Od sv. Bonaventure iz 13. vijeka.

Ako čudo tražiš, gle, * Smrt i bludnja, nevolje, * Đavo, guba bjegaju, * Zdrave bolesnici.

Pripjev: More, ropstvo blaži se, * Uda, stvari propale * Mole i dobivaju * Mladi i starci.

Iščezava pogibelj, * Prestaju i potrebe, * Neka priča, tko to zna * kao Padovanci. — More ropstvo . . .

Slava Ocu Višnjemu * I s njim Sinu njegovu, * Ko i Duhu Svetomu * Sad i u sve vijeke. — More ropstvo . . .

Moli za nas bl. Antune.

Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Crkvu tvoju, Bože, neka razveseli zavjetni spomen blaženoga Antuna, ispovijedaoca tvojega, da bude vazda zaštićena duhovnom pomoći i da zavrijedi uživati vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

(100 dana oproštenja svaki put).

SV. ALOJZIJE

Ispovjednik Družbe Isusove († 1591). Nebeski zaštitnik mladeži. Radi osobite čistoće nazvan anđeoski mladić. U Redu je proveo šest godina. Na uspomenu toga obavlja se njemu u čast pobožnost kroz šest tjedana uzastopce. Da se dobiju veliki oprosti, koje Crkva daje za tu pobožnost, treba svake nedjelje primiti sv. sakramente i obaviti kakovu pobožnu vježbu na čast sv. Alojzija.

Molitva sv. Alojziju za sv. čistoću

Sveti, anđeoskom čistoćom urešeni Alojzaje! Evo, ja najnevredniji štovatelj tvoj, osobitim načinom preporučam ti čistoću duše svoje i tijela svoga. Tvojom te anđeoskom čistoćom zaklinjem, da me preporučiš Isusu Kristu, neokaljanom Jaganjcu, i njegovoj presvetoj Majci, Djevici svih djevica, te me sačuvaš od svakoga smrtnoga grijeha. Ne daj, da ikada upadnem u koji nečisti grijeh. A kad opaziš, da sam u napasti ili grešnoj pogibelji, odvrati od mene sve nečiste misli i požude. Obnovi tada opet u meni misao na vječnost, i na Isusa raspetoga. Utisni mi duboko u srce čuvstvo svetoga straha Božjega. Užezi u meni oganj ljubavi Božje, da slijedeći tebe na zemlji, zaslužim s tobom uživati Boga na nebu. Amen.

(100 dana oproštenja jedamput na dan).

SVRŠETAK ŠKOLSKE GODINE

Tebe Boga hvalimo

1. Tebe Boga hvalimo, * Vjerno ispovijedamo. * Vječnog Oca slavimo, * Složnim glasom pjevamo: * Na nebu te anđeli * Štuju vjek s arkanđeli.

2. Kerubini složno svi * Duboko se klanjaju, * Serafini smjerno ti * Jednoglasno pjevaju: * — Svet, svet, svet je Gospod Bog, * Kralj preslavni puka svog.

Blagoslivamo Oca i Sina sa Svetim Duhom.

Hvalimo i uzvisujmo ga u vijeke.

Blagoslovljen si, Gospodine, na svodu nebeskom.

I dostojan hvale i slavan i uzvisivan dovijeka.

Gospodine, usliši molitvu moju.

I vapaj moj k tebi da dođe.

Gospodin s vama.

I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Svemogući, vječni Bože, koji si slugama svojim u ispovijedanju prave vjere dao, da spoznaju slavu vječnoga Trojstva i u mogućstvu veličanstva da se klanjaju jedinstvu: molimo, da se čvrstoćom iste vjere vazda od svih protivština obranimo.

Bože, čijemu milosrđu nema mjere i čije dobrote beskrajno je blago, premilostivom veličanstvu tvomu zahvaljujemo na udijeljenim darovima i molimo vazda tvoju blagost: ne ostavi onih, kojima na njihove molbe daješ, što prose, već ih pripravi na buduću nagradu. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

BLAGDAN SV. PETRA I PAVLA

29. VI.

Božja stvar udružila je obojicu apostola u životu, smrti i slavi. Zato ih Crkva slavi zajedno. Blagdan prvaka apostolskih određen je od Crkve za pomaganje i širenje dobre štampe.

Obnovi danas odanost nasljedniku sv. Petra i prvom čuvaru crkvenog jedinstva sv. Ocu papi. Papa, nasljednik Petrov i glava Crkve, i danas je najviše izložen napadajima protivnika. Neprijatelji Božji sve poduzimaju, da mu okuju ruke, kao što je nekada Herod okovao sv. Petru, da spriječe slobodno apostolsko djelovanje. Uz obećanu zaštitu Duha Svetoga daju papi odvažnosti i snage molitve vjernika. Moli često za papu. A na Papin dan, kad se slavi obljetnica krunisanja trostrukom krunom, doprinesi štogod toj proslavi. Slava očeva slava je djece, a čast papina je čast cijele Crkve.

Molitva za Papu

Svemogući, vječni Bože, smiluj se sluzi svojemu papi našemu N. N. i upravljaj ga po svojoj milosti na putu spasenja vječnoga; da s pomoću tvojom ono, što je tebi ugodno, želi i svom krepošću izvrši. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za djelo dobre štampe

Vječni Sine Božji, Svijetlo od Svijetla, neizmjerna Istino! Ti si došao na svijet da nas izbaviš od tame te nam doneseš svijetlo nebesko, da bi svaki, koji vjeruje u tebe, imao život vječni. O daj milostivo, da tvoje svete istine duboko prodru u našu dušu i zavladaju cijelim javnim životom. Napuni božanskim svijetlom one, koji rade na polju prosvjete, osobito

spisatelje, da bi vazda čuvali i branili vječne kršćanske istine. Blagoslovi, božanski Spasitelju, sve one, koji šire i podupiru dobru štampu. Blagoslovi i naše Pijevo društvo, da bi uspješno vršilo svoju veliku zadaću, promicanje katoličke štampe, među Hrvatima, da se u našem narodu utvrdi i raširi tvoje kraljevstvo Istine. A svim tvojim vjernicima udijeli milost, neka se brižno klone štampe, koja vrijeđa kršćansku vjeru i ćudoređe, neka svi spoznaju, koliko vrijedi dobra štampa za kršćanski život, te iz nje crpu obilnu korist za život i vječnost. Amen.

Papinska himna

1. Jekni, pjesmo, širom svijeta, * Vječnom Rimu slavu poj. * Gdje nam Crkve glava sveta * Sjaji žićem ljeta broj.

Pripjev: Bože živi, Bože štiti * Svetog Oca, * Rima sjaj. * Lovor-vijencem djelo kiti, * Vječnu slavu ti mu daj.

2. Petar svijetom vlada slavno, * Crkve on je temelj-kam, * Na toj hridi Krist je davno * Vjere svete sazdo hram.

3. Mnoge vijeke Crkva niže * S kletom silom bijuć boj; * Crkva stoji, pred njom gmiže * Palih sila podli roj.

4. Dokle sunce zemlju zlati, * Dok će
ljeta brojit svijet: * Dotle sjajno nam će
sjati * Krista Crkve glavar svet.
5. Zato, sinci vjere svete, * Tek uz Crkvu nam je spas: * I dok bjesne sile klete,
* Vjernih nek se ori glas.

SV. ĆIRIL I METOD

5. VII.

Biskupi i slavenski apostoli. Rodili su se u Solunu. Ime Isusovo raznijeli su po mnogim zemljama, osobito onima, koje su nastavali Slaveni. Preveli su Sv. pismo na slavenski jezik. Tijelo sv. Ćirila počiva u Rimu, gdje je umro 869. god., a sveti ostanci Metodovi počivaju u Velehradu, gdje je bio nadbiskupom i umro 885. godine. Papa Leon XIII. mnogo je učinio, da se štovanje svete braće raširilo po čitavom svijetu.

Molitva

Svemogući, vječni Bože, koji si dao, da slavenski narodi po tvojim blaženim ispovijedaocima i biskupima Ćirilu i Metodiju dođu do spoznanja tvojega Imena, podaj, molimo, da prispijemo u društvo onih, kojih blagdan slavimo. Po K. G. n. Amen.

VELIKA GOSPA

15. VIII.

Crkva slavi danas dva događaja: Marijinu smrt i njezino slavno uznesenje na nebo. Širom katoličkog svijeta hrle hodočasnici u Marijina svetišta, da obave tamo svoju pobožnost

i izvrše svoje zavjete. Nauči se od Marije pravo cijeniti tijelo i dušu. Kršćanin posvećuje svome tijelu najveću pažnju onda, kada najvećom pomnjom čuva i njeguje život duše. Milost daje duši neprolaznu vrhunaravnu ljepotu. Ona je jedino jamstvo, da će iza uskrsnuća i tijelo postići vrhunac ljepote i vječnu neraspadljivost.

MALA GOSPA

8. IX.

Rođendan bl. Djevice Marije. Marija je iza Isusa Krista najsavršeniji čovjek među djecom ljudskom, kruna čovječanstva. S njom smo dobili uzor svih vrlina i posrednicu svih milosti, koje Bog dijeli. Prava pobožnost majci Božjoj predznak je spasenja.

POČETAK ŠKOLSKE GODINE

Počinje nova godina tvoga školskog rada. Mnogo ćeš učiniti, ako dobro počneš. A dobro počinje onaj, koji s Bogom počinje. Jer Bog je početak svega dobra.

Dođi Duše Presveti

1. Dođi, Duše presveti, * Sa neba nas
posjeti, * Zrakom svoje milosti.
2. Dođi, Oče ubogih, * Djelitelju dara
svih, * Dođi srca svjetlosti.
3. Tješitelju tako blag, * Ti nebeski
Goste drag, * Slatki hlade duša svih.
4. Umornima odmore, * U vrućini lahore, * Razgovore žalosnih.
5. Sjaju svijetla blaženog, * Sjaj u srcu
puka svog, * Napuni nam dušu svu.

6. Bez božanstva tvojega * Čovjek je bez ičega, * Tone sav u crnom zlu.

7. Nečiste nas umivaj, * Suha srca zalivaj, * Vidaj rane ranjenim.

8. Mekšaj ćudi kamene, * Ogrij grudi ledene, * Ne daj nama putem zlim.

9. Svim što vjeru imaju, * Što se u te ufaju, * Sedam svojih dara daj.

10. Daj nam krepost zaslužnu, * I smrt lijepu, blaženu, * Daj vjekovit svima raj. Amen.

Pošalji Duha svojega i postat će.

I obnovit ćeš lice zemlje.

Pomolimo se. Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj, da u istom Duhu, što je pravo mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Kristu Gospodinu našem.

Amen.

SVETA TEREZIJA OD MALOG ISUSA

3. X.

Redovnica karmeličanka. Nebeska zaštitnica svih misija i misionara. Primjerom i pobožnim svojim spisima poučila je svijet, kako se do velike svetosti može doći »malim putem« duhovnog djetinstva. Treba da budeš dijete Božje, ponizan i bezazlen i postići ćeš visok stupanj svetosti i slave nebeske. Radi velikih i brojnih čudesa časti je mnogo čitav katolički svijet.

Molitva

Gospodine, koji si rekao, ako ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko, daj nam, molimo, da u poniznosti i prostodušnosti srca tako slijedimo stope svete Terezije djevice, da postignemo vječnu nagradu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

SV. FRANJO ASISKI

4. X.

Ispovjednik, utemeljitelj franjevačkog Reda. Dvije godine prije blažene smrti ukrašen od samoga Spasitelja svetim ranama. Nijedan objektivan povjesničar ne osporava mu nadimak »obnovitelja kršćanstva«. On je uspio da kršćanstvo i sveto naziranje na život unese u svijet. Još kao svjetovnjak bio je glasnikom velikoga Kralja. Svoj laički apostolat vrši ne u crkvi već na trgovima, putovima i u obiteljima. Prije nego je postao klerikom, okupio je prve svoje drugove u apostolatu. »Njemu je bilo sačuvano, da bude uzor i glasnik pobožnosti i svetosti među svim slojevima, a to ima da oživotvori i Katolička akcija«. (Pio XI.). Tu valja tražiti razloge zašto je sv. Crkva postavila baš sv. Franju za patrona Katoličke Akcije.

Molitva

Gospodine Isuse Kriste, koji si, kad je svijet ohladnio, u tijelu svetoga Franje obnovio svoje svete rane, da raspališ srca naša ognjem ljubavi svoje, dopusti milostivo, da njegovim zagovorom i molitvama neprestano nosimo križ i vršimo dostojna djela pokore. Koji živiš i kraljuješ...

MISIJSKA NEDJELJA.

Pretposljednja u listopadu.

Posljednja volja Spasiteljeva je bila, da se njegov nauk proširi do skrajnjih dijelova zemlje. To najizvrsnije djelo ljubavi prema Bogu i neumrlim dušama vrše danas misionari i misionarke. Ali zapovijed ljubavi veže sve, a ne samo njih. I to, gdje je veća bijeda, tamo treba da kršćanska ljubav revnije priskače u pomoć. Od vjerske bijede poganskih naroda nema veće na svijetu. Zato pridonosi i ti sve, što možeš za uspjeh katoličkih misija. Moli za misije, namijeni za njih slušanje sv. mise, sv. pričest, pohod presv. Otajstva. Pomozi ih milostinjom i širenjem misijske štampe.

BLAGDAN KRISTA KRALJA

Dan Katoličke Akcije

Posljednja nedjelja u listopadu.

Stari i Novi Zavjet, kao i crkvena povijest slave Krista Boga-Čovjeka kao kralja svega stvorenja, osobito ljudi. Pijo XI. ustanovio je današnju svetkovinu jubilejske godine 1925. Kristovi kraljevski zakoni uređuju mišljenje, osjećanje i djelovanje pojedinaca, obitelji i država. Da li će ih svijet priznati i častiti ili prezirati, o tome ovisi blagoslov ili prokletstvo. Pridruži se vjernicima, koji danas obnavljaju u crkvi svečanu posvetu Kristu-Kralju.

Molitva za Katoličku Akciju

Isuse, * ti si svojom predragocjenom krvlju * otkupio cijeli svijet. * Ti hoćeš, * da cijeli svijet bude Kraljevstvo tvoje ljubavi. * Usliši molitvu, koju ti danas prinosimo * s vrućom željom: Dođi kraljevstvo tvoje!

Ti si nas pozvao * po svojim zamjenicima na zemlji, * da Katoličkom Akcijom, t. j. sudjelovanjem u hijerarhijskom apostolatu, * širimo tvoje kraljevstvo. * Mi ti zahvaljujemo, što si nas tako visoko počastio. * Obećajemo ti, da ćemo uvijek * vjerno slijediti tvoj poziv * i pokoravati se u svemu onomu, * koji je tvoj namjesnik. * Zato te molimo za milost, * da ispunimo svoje obećanje.

Ti si brižnom ljubavi * uzgojio u svojoj školi * prve apostole Crkve, * udostoj se i nas uzgojiti za sveti život, * revan rad i duh požrtvovnosti. * Daj, da se i mi * najprije posvetimo kao i tvoji apostoli, * pa da posvećujemo duše, koje si ti otkupio. * Daj, da podnosimo sve napore s jedinom željom, * da vidimo, kako tebe * svi poznaju, ljube i slave.

O Gospodine, blagoslovi Katoličku Akciju, * koja je draga tvome namjesniku na zemlji, * a posvećena tvomu božanskomu

Srcu. * Umnoži njezine članove, * ohrabri njezine borce, * podaj uspjeh njezinim djelima. *

A našu molitvu usliši * po zagovoru tvoje presvete Majke, * kraljice apostola i naših svetih zaštitnika. * Nadamo se, * da ćemo s njima uživati na nebu obilnu nagradu, * koju si obećao onome, * koji radi za tvoje kraljevstvo na zemlji. Amen!

Sveti Franjo asiski, zaštitniče Katoličke Akcije, moli za nas!

Zastava Krista Kralja

Zastava nas sveta vodi
Pobjednika Krista,
Mučenička krv se na njoj
Kano sunce blista.

Pripjev: Znademo, znademo
za kim stupamo,
Vođa je nama Svevišnji Bog,
Hrvat će uvijek ostati
uz Krista Kralja svog.

Zastava nas sveta vodi
Pobjednika Krista,
Milost Božja s nje se sjaji
I nedužnost čista.

Zastava nas sveta vodi
Kroz zemaljske jade,
S nebeskog su svoda na njoj
Ispisane nade.

Zastava nas sveta vodi
Krista našeg Kralja,
Krist je vladar sveg života,
Spasitelj zemalja.

Zastava nas sveta vodi
Krista Pobjednika,
Hram je Božji naša duša,
Mi smo Božja slika.

Zastava nas sveta vodi
Krista Pobjednika,
Po svem svijetu neka bude
Kristu Kralju dika.

SVI SVETI

1. XI.

U jesen, kad uživamo plodove zemlje, diže nam Crkva pogled k nebu, gdje sveti uživaju plodove molitava, rada i trpljenja. I za te je tamo pripravljeno mjesto. Zazivaj i nasljeđuj svece, da sretno stigneš među njih.

Litanije svih svetih

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se!

Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Oče nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,
smiluj se nama!
Sveta Marijo,
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo djevicâ,
Sveti Mihovile,
Sveti Gabrijele,
Sveti Rafaele,
moli za nas!
Svi sveti anđeli i arkanđeli,
Sve sveti redovi blaženih duhova,
molite za nas!
Sveti Ivane Krstitelju, moli za nas!
Sveti Josipe, moli za nas!
Svi sveti patrijarsi i proroci,
molite za nas!

Sveti Petre,
Sveti Pavle,
Sveti Andrija,
Sveti Jakobe,
Sveti Ivane,
Sveti Toma,
Sveti Jakobe,
Sveti Filipe,
Sveti Bartole,
Sveti Mateju,
Sveti Šimune,
Sveti Tadeju,
moli za nas!

Sveti Matija,
Sveti Barnaba,
Sveti Luka,
Sveti Marko,
moli za nas!

Svi sveti apostoli i evanđelisti,
molite za nas!
Svi sveti učenici Gospodnji, molite za nas!
Svi sveti mladenci, molite za nas!

Sveti Stjepane,
Sveti Lovro,
Sveti Vinko,
moli za nas!

Sveti Fabijane i Sebastijane,
Sveti Ivane i Pavle,
Sveti Kuzma i Damjane,
molite za nas!
Sveti Gervazije i Protazije, molite za nas!
Svi sveti mučenici, molite za nas!
Sveti Silvestre,
Sveti Grgure,
Sveti Ambrozije,
Sveti Augustine,
Sveti Jeronime,
Sveti Martine,
Sveti Nikola,
moli za nas!
Svi sveti biskupi i ispovjednici,
molite za nas!

Svi sveti redovnici i pustinjaci,
molite za nas!

Sveta Marijo Magdaleno,
Sveta Agato,
Sveta Lucijo,
moli zu nas!

Sveta Janjo,
Sveta Cecilijo,
Sveta Katarino,
Sv. Anastazijo,
moli za nas.

Sve svete djevice i udovice, molite...
Svi sveci i svetice Božje, zagovarajte nas!
Milostiv budi, oprosti nam, Gospodine!
Milostiv budi, usliši nas, Gospodine!

Od svakoga zla,
Od svakoga grijeha,
Od srdžbe svoje,
Od nagle i nepripravne smrti,
Od zasjedâ vražjih,
Od srdžbe, mržnje i svake zle volje,
Od duha bludnosti,
Od groma i zla vremena,
Od biča potresa,
Od kuge, glada i rata,
Od smrti vječne,
Po otajstvu svetog utjelovljenja svoga,
Po došašću svojem,
Po rođenju svojem,
Po krštenju i svetom postu svojem,
Po križu i muci svojoj,
Po smrti i ukopu svojem,
Po svetom uskrsnuću svojem,
Po čudesnom uzašašću svojem,
Po dolasku Duha Svetoga, Utješitelja,
oslobodi nas, Gospodine!

U dan sudnji, oslobodi nas Gospodine,
Grešnici,
Da nam oprostiš,
Da nam otpustiš,
Da se dostojiš na pravu nas pokoru privesti,
Da se dostojiš svoju svetu Crkvu ravnati i uzdržati,
Da se dostojiš poglavicu apostolskoga i sve crkvene redove u svetoj vjeri uzdržati,
Da se dostojiš neprijatelje sv. Crkve poniziti,
Da se dostojiš kraljevima i vladarima kršćanskim mir i pravu slogu darovati,
Da se dostojiš svemu puku kršćanskome mir i jedinstvo udijeliti,
Da se dostojiš sve, koji lutaju, k crkvenom jedinstvu povratiti i sve nevjernike k svijetlu evanđelja privesti,
Da se dostojiš nas same u svetoj službi svojoj potkrijepiti i uzdržati,
Da duše naše k nebeskim željama uzdigneš,
Da sve dobrotvore naše vječnim dobrima naplatiš,
tebe molimo, usliši nas!

Da duše naše, braše, rođaka i dobrotvorâ naših od vječnoga prokletstva izbaviš,
Da se dostojiš plodove zemlji dati i uzdržati,
Da se dostojiš svim vjernim mrtvima pokoj vječni darovati,
Da se dostojiš uslišiti nas,
Sine Božji,
tebe molimo, usliši nas!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas Gospodine!
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se. Oče naš (tiho).
I ne uvedi nas u napast.
Nego izbavi nas od zla.

Psalam 69.

Bože u pomoć mi priteci, * Gospodine pohiti, da mi pomogneš.

Nek se smetu i postide, * koji traže dušu moju.

Još jednom neka se zasrame, * koji mi hoće zlo.

Odmah neka se zasrame, * koji mi govore: neka, neka.

Nek se raduju i vesele u tebi svi, koji traže tebe, * i neka vazda govore: veličao se Gospodin, koji ljube spasenje tvoje.

A ja sam siromah i ubog, * Bože, pomozi mi.

Ti si pomoćnik moj i izbavitelj moj, * Gospodine ne kasni.

Slava Ocu . . . Kako bijaše . . .

Spasi sluge svoje.
Bože moj, koji se ufaju u tebe.
Budi nam, Gospodine, jaka tvrđa.
Protiv neprijatelja.
Ništa ne uspio neprijatelj protiv nas.
Ni sin bezakonja ne naudio nama.
Gospodine, ne učini nam po grijesima našim.
I ne vrati nam po krivicama našim.
Molimo za Papu našega . . .

Gospodin ga sačuvao i poživio i blažena učinio na zemlji i ne dao ga na volju neprijateljima njegovim.

Molimo za dobrotvore naše.

Dostoj se, Gospodine, sve, koji nam dobro čine poradi imena tvojega, nagraditi životom vječnim. Amen.

Molimo za vjerne mrtve.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine,

I svijetlost vječna svijetlila njima.
Počivali u miru.
Amen.
Za braću našu nenazočnu.
Spasi sluge svoje, Bože moj, koji se ufaju u tebe.
Pošalji im, Gospodine, pomoć iz svetišta.
I brani ih sa Siona.
Gospodine, usliši molitvu moju.
I vapaj moj k tebi da dođe.

Pomolimo se. Bože, komu je vlastito da vazda pomilueš i opraštaš, primi molbu našu i po svojoj milosrdnoj dobroti blago odriješi nas i sve sluge svoje, koje sapinju okovi grijeha.

Usliši, molimo Gospodine, prošnje onih, koji te ponizno mole i oprosti grijehe onima, koji ti se ispovijedaju, da nam zajedno oproštenje i mir dobrostivo udijeliš.

Neiskazano nam milosrđe svoje, Gospodine, milostivo pokaži, te nas ujedno i izbavi od sviju grijeha i oslobodi od kazna, koje za njih zaslužujemo.

Bože, koga grijeh vrijeđa, a pokora ublažuje, pogledaj milostivo na ponizne molbe puka svojega i odvrati bičeve srdžbe svoje, što ih zaslužujemo za grijehe svoje.

Svemogući vječni Bože, smiluj se slugi svojemu Papi našemu ... i upravljaj ga po

svojoj milosti na putu spasenja vječnoga, da s pomoću tvojom ono, što je tebi ugodno želi i svom krepošću izvrši.

Bože, od koga su svete želje, pravi savjeti i pravedna djela, daj slugama svojim onaj mir, kojega svijet ne može dati, da i srca naša budu zapovijedima tvojim poslušna i sadašnja vremena, bez straha od neprijatelja, po tvojoj zaštiti mirna.

Užezi ognjem Duha Svetoga srce naše, Gospodine, da tebi čistim tijelom služimo i neokaljanim srcem omilimo.

Bože, Stvoritelju i Otkupitelju sviju vjernih, udijeli dušama službenika i službenica svojih otpuštenje sviju grijeha, da oproštenje, koje su vazda željele, pobožnim molitvama postignu.

Djela naša, molimo Gospodine, milošću svojom preteci i pomoću prati, da svaka naša molitva i radnja s tobom vazda počinje i početa, da se s tobom dovršuje.

Svemogući vječni Bože, koji zajedno nad živima gospoduješ i nad mrtvima, i svima se smiluješ, za koje unaprijed znaš, da će vjerom i djelom biti tvoji, tebe ponizno molimo, da oni, za koje odlučismo moliti i koji ili još sada žive na svijetu ili su se već preselili u vječnost, po zagovoru sviju svetih tvojih oproštenje svih svojih grijeha milostivo zadobiju. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvome, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Uslišio nas svemogući i milosrdni Gospodin.

Amen.

I duše vjernih po milosrđu Božjem počivale u miru.

Amen.

HRVATSKI BLAŽENICI

Kroz trinaest stoljeća, otkako postoji veza između apostolske Stolice i Hrvata, dao je naš narod nebrojeno dokaza odanosti svetoj katoličkoj vjeri i Crkvi, a rimski pape nisu nikada prestali obasipavati naklonošću i dobročinstvima vjerne Hrvate. Na osobit način odlikovala je Crkva naš narod, kad je njegove sinove i kćeri podigla na čast oltara. Evo imena naših hrvatskih blaženika:

Bl. Augustin Kažotić, zagrebački biskup, † 3. VIII. 1323.

Bl. Nikola Tavilić, jeruzalemski mučenik, † 14. XI. 1391.

Bl. Jakob Zadranin, ispovjednik franj. Reda, † 27. IV. 1485.

Bl. Gracija iz Mula, augustinac, † 9. XI. 1508.

Bl. Ozana Kotorka, † 27. IV. 1565.

Bl. Marko Križevčanin, mučenik, † 7. IX. 1619.

Molitva. Daj, molimo te, svemogući Bože, da nas primjeri tvojih blaženika potaknu na bolji život, da i nasljedujemo djela onih, kojih uspomenu častimo. Po Gospodinu našem . . .

DUŠNI DAN

2. XI.

Crkva ne zaboravlja u svojim molitvama i žrtvama ni one svoje djece, koja trpe u čistilištu. Svakidašnji glas malog zvona poslije večernjeg pozdrava anđeoskog podsjeća nas naših pokojnika. Moli za njih, daj prinositi sv. mise, radi njih dijeli milostinju i podnosi strpljivo svoje poteškoće, njima primjenjuj svete oproste.

Molitva. Bože, oproštenja djelitelju i ljudskoga spasenja ljubitelju, molimo blagost tvoju, da braći, rođacima i dobrotvorima našega zbora, koji su preminuli s ovoga svijeta, po zagovoru blažene Marije vazda Djevice i sviju svetaca tvojih, dopustiš doći u zajednicu vječnoga blaženstva.

Bože, Stvoritelju i Otkupitelju sviju vjernih, udijeli dušama službenika i službenica svojih otpuštenje sviju grijeha, da oproštenje, koje su vazda željele, pobožnim molitvama postignu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine,

I svjetlost vječna svijetlila njima.

Počivali u miru.

Amen.

POGOVOR K DRUGOM IZDANJU

U radu oko ovog drugog izdanja priručnika »Bdijte i molite« nastojao sam uvažiti sva dobra opažanja, koja su prijatelji mladeži iznijeli o njem u katoličkim časopisima i novinama. O. Inocent Zrinski, profesor franjevačke gimnazije u Varaždinu, spremno je pregledao cijeli rukopis.

Ovaj priručnik za tvoj duhovni život, hrvatska katolička mladeži, neka ti bude uspomenom na povjesnu i jubilarnu godinu hrvatskog naroda.

Zagreb, 1942.

o. Srećko Majstorović,
kateheta drž. učiteljske škole u Zagrebu

SADRŽAJ

Strana
PREDGOVOR 3
BDIJTE 5
BLIŽE BOGU 5
  Da se upoznamo 5
  Posljednji cilj 7
  Krist i ti 8
  Zameće se plod 9
  Vjeruj potpuno 10
  Katolička akcija 12
PUTOVI I STRAMPUTICE 14
  Planinari 14
  Samo određenim putem 15
  Križevi na raskršćima 16
  Otmi se struji 16
  Plod žrtava 17
  Uzgoj k slobodi 17
  Uzgoj k načelnosti 19
  Uzgoj k stvarnosti 20
  Pod terorom drznika 25

Strana
Uljudnost 26
Zahvalnost 27
Hram živoga Boga 28
Neosvojiva tvrđava 30
Ti i djevojka 31
Dopušteno ili zabranjeno? 38
Posljedice zaljubljivanja 39
Ples 44
Susret s ljudima 46
Licemjeri i farizeji 47
Prijateljstvo 48
Čudan čovjek 50
Tvoji profesori 51
Zvanje 51
Dnevni red 54
Učenje 55
Knjige 58
Novine 63
Kino 64
Novac 66
Alkohol i nikotin 67
Sport 68
Šetnja 69
Hrana 70
Praznici 71

HRANA DUŠE 74

Molitva 74
Razmatranje 75

Strana
Sveta pričest 76
Ispit savjesti 77
Duhovne vježbe 77

MOLITE 81

MOJ DAN 81

Jutarnja molitva 82
Dnevne molitve 84
Krunica Bl. Dj. Marije 94
Večernja molitva 97

MOJA NEDJELJA 100

Propovijed 100
Sv. misa 101
Molitva poslije tihe sv. mise 132
Molitve iz mise zahvalnice 133
Molitve za sv. čistoću 134
Molitve za mir 134
Molitve za bolesnike 135
Molitve za sretnu smrt 136
Molitve za žive i mrtve 136
Misne pjesme 137
Kod blagoslova s Presvetim 140
Litanije lauretanske 140
Sastanak katoličkih đaka 147
Molitva prije sastanka 148
Molitva poslije sastanka 149

Strana
MOJ MJESEC . . . 150
Sv. ispovijed . . . 150
Sv. pričest . . . 160

MOJA GODINA . . . 168

Došašće . . . 168
Adventske pjesme . . . 169
Bezgrješno začeće Bl. Dj. Marije . 170
Posveta Bl. Dj. Mariji . . . 170
Marijanske pjesme . . . 171
Kvatri . . . 175
Božić . . . 175
Božićne pjesme . . . 175
Sv. Ivan . . . 179
Nova Godina . . . 179
Blagdan Presv. Imena Isusova . . 180
Litanije presv. Imena Isusova . . 180
Bogojavljenje . . . 183
Svjetska molitvena osmina . . 184
Svijećnica . . . 184
Sv. Blaž . . . 185
Korizma . . . 185
Korizmene pjesme . . . 186
Križni put . . . 187
Gluha nedjelja . . . 194
Cvijetnica . . . 194
Veliki četvrtak . . . 194
Veliki petak . . . 194
Velika subota . . . 195

Strana
Uskrs . . . 195
Sv. Toma Akvinac . . . 196
Sv. Josip . . . 196
Litanije sv. Josipa . . . 196
Molitva sv. Josipu za sv. čistoću . 198
Molitva sv. Josipu za srećnu smrt . 198
Molitva sv. Josipu u mj. listopadu 199
Blagovijest . . . 200
Sv. Marko . . . 200
Prosni dani . . . 200
Uzašašće Isusovo . . . 200
Duhovi . . . 201
Blagdan presv. Trojstva . . . 201
Tijelovo . . . 202
Euharistijske pjesme . . . 202
Blagdan presv. Srca Isusova . . 204
Litanije presv. Srca Isusova . . . 205
Posvetna molitva presv. Srcu . . . 207
Posvetna molitva presv. Srcu Isus. 207
Pjesme u čast Srcu Isusovu . . . 209
Sv. Antun . . . 210
Ako čudo . . . 210
Sv. Alojzije . . . 211
Molitva sv. Alojziju za sv. čistoću 211
Svršetak školske godine . . . 212
Tebe Boga hvalimo . . . 212
Blagdan sv. Petra i Pavla . . . 213
Molitva za papu . . . 214
Molitva za djelo dobre štampe . . 214

Strana
Papinska himna 215
Sv. Ćiril i Metod 216
Velika Gospa 216
Mala Gospa 217
Početak školske godine 217
Dođi Duše Presveti 217
Sv. Terezija od Malog Isusa . . . 218
Sv. Franjo asiski 219
Misijska nedjelja 220
Blagdan Krista Kralja 220
Molitva za Katoličku Akciju . . . 221
Zastava Krista Kralja 222
Svi Sveti 223
Litanije Svih Svetih 223
Hrvatski blaženici 232
Dušni dan 233

POGOVOR K DRUGOM IZDANJU . 234